

Raportul privind activitatea Consiliului Concurenței pentru anul 2020

Chișinău

2021

CUPRINS

INTRODUCERE	4
CAPITOLUL I. IMPLEMENTAREA PROGRAMULUI NAȚIONAL ÎN DOMENIUL CONCURENȚEI ȘI AJUTORULUI DE STAT PENTRU ANII 2017-2020.....	7
CAPITOLUL II. ASIGURAREA RESPECTĂRII LEGISLAȚIEI ÎN DOMENIUL CONCURENȚEI.....	14
2.1 Sinteza rezultatelor înregistrate.....	14
2.2 Impactul asupra mediului concurențial	17
2.2.1 Acordurile anticoncurențiale	18
2.2.2 Abuzul de poziție dominantă	20
2.2.3 Limitarea concurenței de către autoritățile publice.....	24
2.2.4 Concentrări economice.....	28
2.2.4.1 Notificarea concentrărilor economice.....	28
2.2.4.2 Controlul concentrărilor economice nenotificate.....	30
2.2.5 Concurența neloială.....	34
2.3 Investigațiile utile.....	38
2.4 Activitatea în instanța de judecată.....	42
 CAPITOLUL III. AJUTOR DE STAT.....	 50
3.1 Sinteza rezultatelor înregistrate.....	50
3.2 Notificarea și autorizarea ajutorului de stat	52
3.3 Alinierea schemelor de ajutor de stat existente.....	57
3.4 Implementarea SI automatizat „Registrul ajutoarelor de stat”	67
 CAPITOLUL IV PREVENIREA PRACTICILOR ANTICONCURENȚIALE, ADVOCACY ȘI ACTIVITATEA INTERNAȚIONALĂ.....	 70
4.1 Activitatea de avizare a actelor normative	70
4.2 Advocacy și asigurarea transparenței decizionale	81
4.3 Activitatea internațională	87
4.3.1 Cooperarea în cadrul rețelelor internaționale	89
4.3.2 Cooperarea în cadrul parteneriatelor existente	93
4.3.3 Implementarea proiectelor cu sprijinul partenerilor străini	94
 CAPITOLUL V. ORGANIZAREA CONSILIULUI CONCURENȚEI	 97
5.1 Organizare și resurse umane	97
5.2 Activitatea financiară.....	101
5.3 Indicatorii de performanță	106
 PERSPECTIVE ȘI PROVOCĂRI	 110
ANEXE:	
1. Informații privind implementarea Programului Național în domeniul concurenței și ajutorului de stat pentru anii 2017-2020 - 74 file	
2. Indicatorii cantitativi de activitate- 2 file	
3. Lista investigațiilor utile de cunoaștere a piețelor- 1 filă	
4. Raportul financiar anual- 47 file	
5. Indicatorii de performanță ai CC pentru perioada anilor 2018-2020-3 file	

Abrevieri și acronime

Acord de Asociere	Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat de Parlament prin Legea nr. 112 din 02.07.2014
APC	Autorități publice centrale
APL	Autorități publice locale
Banca Mondială	Grupul Băncii Mondiale
BERD	Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
CEFTA	Acordul Central European al Comerțului Liber
CNA	Centrul Național Anticorupție
CSI	Comunitatea Statelor Independente
ICN	Rețeaua Internațională de Concurență
ÎM	Întreprindere municipală
ÎS	Întreprindere de stat
Legea concurenței	Legea concurenței nr.183 din 11.07.2012
Legea cu privire la ajutorul de stat	Legea nr.139 din 15.06.2012 cu privire la ajutorul de stat
Legea cu privire la publicitate	Legea nr. 1227 din 27.06.1997 cu privire la publicitate
MADRM	Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului
MAIE	Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene
MEI	Ministerul Economiei și Infrastructurii
OECD	Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică
Program național	Programul național în domeniul concurenței și ajutorului de stat pentru anii 2017-2020, aprobat prin Legea nr. 169 din 20.07.2017
SI	Sistem informațional
SIEG	Servicii de Interes Economic General
SIA RAS	Sistemul informațional automatizat „Registrul Ajutoarelor de Stat al Republicii Moldova”
SUA	Statele Unite ale Americii
TAIEX	Instrumentul de asistență tehnică și schimb de informații al Uniunii Europene
UE	Uniunea Europeană
WTO GPA	Acordul privind achizițiile publice al Organizației Mondiale a Comerțului

INTRODUCERE

Prezentul raport cuprinde sinteza activității desfășurate de către Consiliul Concurenței, fiind evidențiate cele mai importante sarcini îndeplinite și rezultate obținute pe parcursul anului 2020 și, totodată, reflectate direcțiile prioritare de activitate pentru perioada imediat următoare.

În anul 2020, Plenul Consiliului Concurenței s-a întrunit în 30 de ședințe, inclusiv 4 ședințe de audieri, în urma cărora au fost adoptate 37 de dispoziții de inițiere a investigațiilor, 70 de decizii, 3 hotărâri și 112 avize la proiecte de acte normative.

Cu siguranță, este de menționat faptul că anul 2020 a fost unul cu multe provocări, determinate de situația epidemiologică prin infecția cu Covid-19, ceea ce s-a răsfrânt cantitativ asupra rezultatelor Consiliului Concurenței, dar nu și calitativ.

Reieșind din atribuțiile principale stipulate în art. 39 al Legii concurenței, precum și în conformitate cu prevederile planului anual de acțiuni, pe parcursul perioadei de raportare, au fost **finalizate** în termeni planificați **22 de investigații** privind presupusele semne de încălcare a legislației concurențiale, **dintre care 16 - cu constatarea încălcării**, pe următoarele piețe: piața de furnizare a serviciilor de acces la infrastructura și facilităților aeroportuare companiilor de handling la sol, piața serviciilor de retransmisiune a programelor audiovizuale prin tehnologiile CATV și IPTV, piața comercializării spațiului publicitar al posturilor de televiziune, piața achizițiilor publice a serviciilor de pază, piața comercializării utilajului de încălzire pe gaz, piața comercializării dispozitivelor medicale, piața comercializării legumelor prelucrate și conservate, piața fabricării și comercializării vinurilor îmbuteliate, piața producerii și comercializării sucurilor de fructe la cutie ș.a.

Totodată, ca și în anii precedenți, se menține raportul dintre numărul cazurilor inițiate la cerere și cele inițiate din oficiu, în favoarea celor inițiate din oficiu (vezi figura 3). Acest fapt, se datorează poziției proactive a Consiliului Concurenței, în

ceea ce privește contracararea practicilor anticoncurențiale în vederea promovării intereselor legitime ale consumatorilor.

Drept urmare a finalizării investigării cazurilor de încălcare a legislației concurențiale, de către Plenul Consiliului Concurenței au fost adoptate decizii de aplicare a **sanctiunilor** sub formă de amenzi în sumă de cca **37 293 mii lei**.

Notabil este și rezultatul activității în instanța de judecată. În urma examinării de către instanțele de judecată a cauzelor Consiliului Concurenței, procentul **hotărârilor pronunțate** de instanțele de judecată **în favoarea** Consiliului Concurenței a fost de **82%**, din cele 22 de cauze finalizate în anul 2020.

Un rezultat în creștere, a fost obținut și la capitolul prevenire a practicilor anticoncurențiale, fiind perfectate **112 avize** la proiectele de acte normative: dintre care **26 cu potențial impact asupra mediului concurențial și ajutor de stat**, asupra cărora au fost formulate propuneri și recomandări, **7 din ele fiind luate în considerare**. Astfel, au fost prevenite unele posibile practici anticoncurențiale în următoarele domenii: rezervele de stat și de mobilizare, reglementarea activității organizațiilor de creditare nebancară, ridicarea, transportarea și depozitarea mijloacelor de transport în procesul de constatare a contravențiilor, cerințele de calitate față de preparatele produse din carne, indicații geografice, servicii de comunicații mobile și energetică.

Un factor ce a determinat acest rezultat reprezintă implementarea mecanismului de monitorizare a paginilor web ale autorităților/instituțiilor publice, în vederea identificării proiectelor de acte normative ce pot avea impact anticoncurențial, dar care nu au fost prezentate spre avizare Consiliului Concurenței. În același context, întru asigurarea transparenței activității de evaluare a impactului de reglementare asupra mediului concurențial a proiectelor de acte normative ce reglementează activitatea economică, toate avizele Plenului Consiliului Concurenței, emise în anul 2020 au fost plasate pe pagina web a autorității.

Un indicator de performanță, ce necesită a fi evidențiat este **coraportul dintre resursele utilizate și bunăstarea consumatorilor** pentru anul 2020, stabilit și în Cadrul Bugetar pe Termen Mediu (CBTM), care a fost de 1:17 (*la fiecare leu cheltuit de autoritate consumatorul a avut de câștigat 17 lei*), indicatorul realizat **depășindu-l cu cca 300 792 mii lei** pe cel planificat (adică de 3,4 ori).

În ceea ce privește activitatea în domeniul **ajutorului de stat** este important de menționat că în anul 2020 au fost elaborate și adoptate de către Plenul Consiliului Concurenței, următoarele acte:

- Regulamentul privind evaluarea ajutorului de stat pentru protecția mediului înconjurător.
- Regulamentul privind evaluarea ajutorului de stat pentru dezvoltare regională.
- Regulamentul privind ajutorul de minimis.

Astfel, au fost îndeplinite angajamentele asumate de Republica Moldova prin Acordul de Asociere în partea ce ține de armonizarea legislației naționale la cea a UE.

Totodată, au fost **autorizate 11 măsuri de sprijin, aliniat 25 de scheme** de ajutor de stat existent. Așadar, pentru perioada anilor 2016-2020 au fost alinate 128 de scheme, ceea ce reprezintă **73,98%** din totalul de 173 de scheme existente, angajament reflectat în Acordul de Asociere. Consiliul Concurenței a elaborat cel de-al **VII-a Raport privind ajutoarele de stat acordate în Republica Moldova**, de la intrarea în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat.

De asemenea, în scopul dezvoltării mediului concurențial și stimulării concurenței, a fost pus un accent aparte pe intensificarea eforturilor pentru promovarea culturii concurențiale. În acest sens, pe parcursul perioadei de raportare au fost organizate **110 de evenimente** (seminare, video conferințe, mese rotunde, webinare etc.), cu participarea a peste **330 de reprezentanți ai APC și APL**, ai mediului de afaceri, ai mass-mediei, ai instituțiilor de politici publice, studenți etc. și **8800 vizualizări** în cadrul evenimentelor online.

CAPITOLUL I. IMPLEMENTAREA PROGRAMULUI NAȚIONAL ÎN DOMENIUL CONCURENȚEI ȘI AJUTORULUI DE STAT

Programul național a avut ca obiectiv general *dezvoltarea mediului concurențial loial prin deschiderea sectoarelor economice către concurență și monitorizarea eficientă a ajutorului de stat*, iar pentru ca acesta să fie atins, au fost trasate următoarele obiective specifice:

- Deschiderea sectoarelor economice către concurență și reducerea reglementărilor pieței produselor de la 2,48 la 1,55 către anul 2020.
- Instituirea unui mecanism performant în domeniul acordării și monitorizării ajutorului de stat, pentru reducerea ponderii ajutorului de stat în PIB până la 1% către anul 2020.

În conformitate cu prevederile art. 2 al Legii nr. 169 din 20.07.2017 pentru aprobarea Programului național, autoritățile publice centrale de specialitate, autoritățile administrației publice locale, autoritățile cu funcții de reglementare și control, în limitele competențelor, urmau să:

- asigure realizarea prevederilor Programului național menționat;
- prezinte Consiliului Concurenței, anual, până la data de 15 ianuarie, informații cu privire la executarea prevederilor Programului național, pentru anul precedent.

Astfel, în vederea asigurării unui mediu concurențial loial și reducerii barierelor anticoncurențiale toate autoritățile publice au fost responsabile de acțiuni în vederea realizării Programului național (informațiile detaliate privind implementarea Programului național se regăsesc în Anexa 1 la prezentul raport).

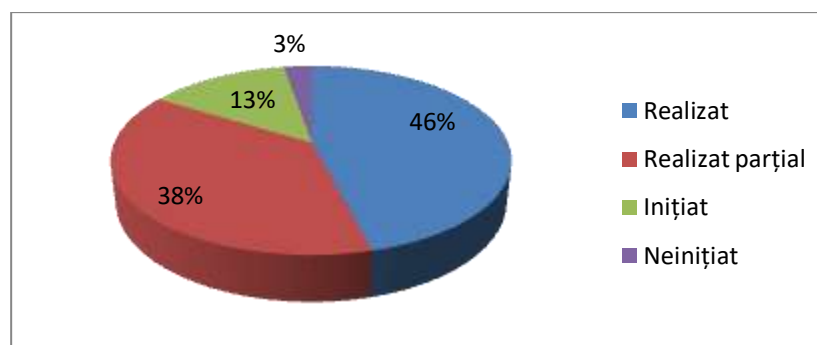
În acest sens, în conformitate cu prevederile art. 3 al Legii 169 din 20.07.2017, în scopul monitorizării realizării Programului național, suplimentar, la data de 19.05.2020, au fost remise scrisori către 18 autorități publice centrale de specialitate, cu indicarea acțiunilor restante conform sarcinilor stabilite și reiterarea recomandărilor Comisiei Economie Buget și Finanțe din anul 2018 și anul 2019: „*inclusiv, recomanda Guvernului sa audieze factorii responsabili de realizarea acțiunilor prevăzute de Program, apreciind responsabilitățile personale*”.

Totodată, la solicitarea de prezentare a informației actualizate privind realizarea acțiunilor prevăzute în Planul de acțiuni privind implementarea Programului național, din 16 autorități publice centrale de specialitate au prezentat răspuns 75% (12 autorități), din 33 de consilii raionale au răspuns doar 9, ceea ce constituie – 27,27%, din 55 de orașe și municipii doar 15, ceea ce constituie – 27,27% și din 779 de comune și sate doar 47, ceea ce constituie – 6,03%.

Totuși, în pofida recomandărilor Comisiei Economie, Buget și Finanțe și a eforturilor depuse constatăm că, la finele perioadei de implementare a Programului național au fost realizate mai puțin de ½ din acțiunile stabilite. Astfel, **din cele 37 de acțiuni** prevăzute de Program: **17 acțiuni au fost realizate** – cca 46% din total, **14 acțiuni au fost parțial realizate** – cca 38 %, **5 acțiuni** (13%) se află la etapa de inițiere, iar **1 acțiune neinițiată** (3%).

Figura 1

Nivelul de realizare a acțiunilor prevăzute de Programul național

Ca urmare a monitorizării implementării prevederilor Programului național au fost identificate următoarele **realizări-cheie**:

- ✓ Întru completarea cadrului normativ în vederea obligativității avizării de către Consiliul Concurenței a proiectelor actelor juridice pentru măsuri de ajutor de minimis (**Acțiunea 36**), au fost incluse prevederile corespunzătoare la art. 32 alin (2) din Legea nr. 100 din 22.12.2017 (în vigoare din 12.07.2018), astfel încât, acțiunea **a fost realizată înainte de termen**. Autorități responsabile: **Consiliul Concurenței și Ministerul Economiei și Infrastructurii**.

- ✓ Modificarea și **completarea Codului penal al Republicii Moldova**, în vederea exceptării aplicării prevederilor legii penale față de persoanele care colaborează cu Consiliul Concurenței, în limitele implementării politicii de clemență (**Acțiunea 16**), responsabili: **Ministerul Justiției și Consiliul Concurenței**.
- ✓ *„Implementarea sistemului e-achiziții în vederea transformării achizițiilor publice într-un proces mai eficient și competitiv, inclusiv introducerea componentei de identificare a cazurilor de acorduri anticoncurențiale în cadrul achizițiilor publice”* (**Acțiunea 12**), **autoritatea responsabilă - Agenția Achiziții Publice**, *„Introducerea răspunderii contravenționale a persoanelor cu funcție de răspundere din cadrul APC/APL care au luat sau sunt responsabili de luarea deciziilor contrar legislației concurențiale”* (**Acțiunea 18**), **autoritatea responsabilă: Ministerul Justiției și Consiliul Concurenței**.
- ✓ *„Introducerea în cadrul legal-normativ a obligativității notificării Consiliului Concurenței la înregistrarea tranzacțiilor economice la Agenția Servicii Publice”* (**Acțiunea 19**), **autoritatea responsabilă: Ministerul Justiției**.
- ✓ A fost asigurată în mod continuu *„Consultarea și informarea autorităților publice, agenților economici privind politica statului în domeniul concurenței”* (**Acțiunea 20**), **de către Consiliul Concurenței**, astfel încât, în perioada anilor 2017-2020, în acest sens au fost organizate cca 640 de evenimente cu participarea a peste 4800 de persoane (reprezentanți ai autorităților administrației publice centrale și locale, autorități de reglementare, reprezentanți ai mediului de afaceri etc.).
- ✓ Totodată, întru realizarea acțiunii de *„Avizare de către Consiliul Concurenței a proiectelor de acte normative privind reglementarea mediului de afaceri”* (**Acțiunea 15**) Plenul Consiliului Concurenței a emis 383 de avize la proiectele de acte normative, în scopul asigurării cadrului juridic de protecție a

concurenței, precum și în vederea prevenirii practicilor anticoncurențiale ale întreprinderilor și ale autorităților publice.

- ✓ Creșterea culturii concurențiale prin acțiuni de pregătire a specialiștilor în domeniu „*Implementarea cu titlu obligatoriu/opțional, în cadrul programelor cu profil economic și juridic, la instituțiile de învățământ superior, a cursurilor și modulelor în domeniul concurenței*” (**Acțiunea 22**) și „*Elaborarea și implementarea unui program de studii de master în domeniul concurenței în cadrul facultăților cu profil economic și juridic*” (**Acțiunea 23**), **autorități și/sau instituții responsabile: Ministerul Educației, Consiliul Concurenței, instituțiile de învățământ superior**. Astfel, în instituțiile de învățământ superior, cursurile cu tematica privind domeniul concurenței au fost realizate în 10 instituții în cadrul programelor de licență și în 4 instituții în cadrul programelor de master cu profil economic și juridic.

Printre principalele **provocări identificate**, în urma monitorizării implementării Programului național, pot fi menționate nivelul insuficient al cunoștințelor/experienței în domeniul concurenței în cadrul autorităților publice, sectorului de afaceri și implicarea superficială a autorităților publice în evaluarea drepturilor exclusive și identificarea barierelor concurențiale din sectoarele economice.

- În acest sens, evidențiem că APC și APL care au acordat drepturi exclusive (**Acțiunile 1-4**) nu s-au implicat în realizarea acțiunilor prevăzute de Program. Același lucru îl observăm și în cazul APC și APL inițitoare de ajutor de stat în ceea ce ține de propunerile de modificare a cadrului normativ pentru alinierea la acquis-ul Uniunii Europene a măsurilor de sprijin ale statului (**Acțiunile 30-33**).
- În aceeași ordine de idei, APC și APL (cu excepția Ministerului Finanțelor, BNM și ANRE) nu s-au implicat activ în evaluarea barierelor anticoncurențiale din diferite sectoare economice. Doar MAI, MF, BNM, CNPF, AAC, ANRE și ANRCETI (în anul 2018) au informat despre acțiunile

realizate în vederea ajustării cadrului normativ de reglementare a mediului de afaceri privind compatibilitatea cu Legea concurenței sub aspectul eliminării barierelor anticoncurențiale (**Acțiunile 5-6**).

- Totodată, din totalul de autorități fondatoare ale întreprinderilor de stat și municipale, doar MADRM (în anii 2019-2020) și Ministerul Apărării în anul 2018 au informat despre acțiunile realizate în vederea optimizării finanțării preferențiale din surse bugetare a întreprinderilor de stat și municipale în vederea perfecționării managementului acestora (**Acțiunea 8**).
- O altă provocare rămâne a fi „*Instituirea principiilor concurențiale în activitatea prestării serviciilor de utilitate publică*” (**Acțiunea 9**). În acest sens, Consiliul Concurenței a inițiat mai multe investigații utile pe diverse sectoare. Concomitent, pe parcursul anului 2020 au fost autorizate 9 ajutoare de stat acordate întreprinderilor ce prestează servicii publice de interes economic general.
- În ceea ce privește proiectul de lege privind „Modificarea legislației concurențiale în vederea implementării mecanismului de informatori la stabilirea acordurilor anticoncurențiale” (**Acțiunea 17**), Ministerul Economiei și Infrastructurii (prin scrisoarea nr. 06/2-6679 din 09.10.2019) a informat despre: „lipsa posibilității pentru a prelua integral în gestiune elaborarea /promovarea proiectului de lege propus pe platforma Ministerului Economiei și Infrastructurii”. Propunerile de modificare a Legii concurenței ce vizează implementarea mecanismului informatorilor de concurență, urmează a fi incluse în proiectul de modificare a legislației naționale în domeniul concurenței ce se elaborează în vederea armonizării acesteia cu Directiva (UE) 2019/1 a Parlamentului European și a Consiliului din 11.12.2018 privind oferirea de mijloace autorităților de concurență din statele membre, astfel încât să fie mai eficace în aplicarea legii și în garantarea funcționării corespunzătoare a pieței interne.

- Rămân în continuare nerealizate **Acțiunea 13** „*Revizuirea cadrului normativ ce ține de protecția mărcilor în vederea asigurării plasării pe piață a produselor care sunt obiecte de proprietate intelectuală protejate și care au fost fabricate cu consimțământul titularului de drept*” și **Acțiunea 14** „*Implementarea mecanismului de determinare a organizațiilor de gestiune colectivă de a acționa în interesul colectiv al titularilor de drepturi pe care îi reprezintă*”, autoritatea responsabilă – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, care urmează să inițieze repetat procedurile etapizate de promovare și adoptare a proiectelor de Lege de modificare și completare a Legii 39-XVI din 29.02.2008 și a Legii nr. 139 din 02.07.2010.
- Cu privire la „*Efectuarea unei analize a oportunității desfășurării de către întreprinderile de stat a procedurilor de achiziții publice și transpunerea în legislația în domeniul achizițiilor publice a directivelor Uniunii Europene 2014/24/UE și 2014/25/UE*” (**Acțiunea 11**), constatăm măsuri realizate în vederea completării și ajustării la cele mai bune practici internaționale a cadrului legal în domeniu raportate de Ministerul Finanțelor și Ministerul Economiei și Infrastructurii. Totuși, rămâne a fi întocmit *Raportul privind analiza oportunității desfășurării de către întreprinderile de stat a procedurilor de achiziții publice*.

Astfel, monitorizând progresul de implementare a Programului, constatăm implicarea insuficientă a autorităților publice la realizarea acțiunilor prevăzute în document ceea ce a făcut dificilă atingerea obiectivelor propuse în termenii stabiliți.

Totodată, urmare a monitorizării prezentului Program va fi realizată evaluarea implementării acestuia în baza indicatorilor de progres și performanță stabiliți în Program, dar și rezultatelor obținute conform datelor prezentate de autoritățile responsabile și disponibilitatea datelor statistice. În acest context, va fi elaborat Raportul privind evaluarea Programului național în domeniul concurenței și ajutorului de stat pentru perioada 2017 – 2020, care va include analiza datelor de monitorizare, colectate și prelucrate pe parcursul perioadei de implementare,

evoluția rating-ului Republicii Moldova în cadrul clasamentelor internaționale din domeniul competitivității și administrării afacerii la nivel global, indicatorii statistici la nivel național, dar și evoluția în dinamică a realizării obiectivului general și a obiectivelor specifice prevăzute de Program.

CAPITOLUL II. ASIGURAREA RESPECTĂRII LEGISLAȚIEI ÎN DOMENIUL CONCURENȚEI

Implementarea obiectivului nr. 1 din Planul anual de acțiuni al Consiliului Concurenței, pentru anul 2020, „*Prevenirea și contracararea practicilor anticoncurențiale, a concurenței neloiale, al realizării controlului concentrărilor economice pe piață*”, avea drept scopuri:

- identificarea și înlăturarea/autorizarea practicilor anticoncurențiale, acțiunilor de concurență neloială și concentrărilor economice nenotificate,
- asigurarea mediului concurențial adecvat, și
- creșterea nivelului culturii concurențiale.

Reieșind din rezultatele activității, putem cu certitudine afirma că în anul 2020 autoritatea a realizat scopurile enumerate mai sus, fapt ce îl demonstrează analiza în dinamică a rezultatelor înregistrate, expusă în acest capitol - care conține și descrierea succintă a cazurilor privind presupusele semne ale încălcării legislației concurențiale finalizate în acest an, a investigațiilor utile aflate în derulare pe parcursul anului și a concentrărilor economice evaluate, dar și activitatea în instanța de judecată pentru perioada de raportare.

2.1 Sinteza rezultatelor înregistrate și impactul asupra mediului concurențial

În prezenta secțiune sunt expuse, în formă grafică, rezultatele Consiliului Concurenței pentru ultimii 3 ani, pentru a vedea care a fost evoluția acestora. Astfel, în anul 2020 per total s-au aflat în investigație 80 de cazuri privind semnele încălcării legislației concurențiale, dintre care 22 de cazuri au fost finalizate (este de menționat faptul că una din investigații a fost finalizată ca urmare a renunțării părților la concentrarea economică vizată în investigație), iar altele 30 au fost inițiate. Graficele de mai jos redau aceste cifre structurat pe tipuri de încălcări și, separat, în dinamică pentru ultimii 3 ani. De asemenea, un tabel detaliat în acest sens, dar care include și alți indicatori cantitativi ai activității Consiliului Concurenței se regăsește în Anexa 2 a acestui raport.

Așadar, figura de mai jos este menită să arate volumul de lucru per total a direcțiilor de concurență din cadrul Consiliului Concurenței, în anul 2020.

Figura 2

Este de menționat faptul, că în prezentul raport sunt evidențiate, separat, cazurile cu obiect multiplu, anume din considerentul că acestea sunt cazuri complexe, care necesită a fi investigate sub mai multe aspecte, respectiv au și o durată mai mare de investigație. Așadar, figura de mai sus arată că la începutul perioadei de raportare astfel de cazuri erau 3, pe parcursul anului 1 caz a fost finalizat și un alt caz inițiat.

Totodată, ca și în anii precedenți, se menține raportul dintre numărul cazurilor inițiate la cerere și cele inițiate din oficiu, în favoarea celor inițiate din oficiu, după cum urmează în figura 3.

Figura 3

Astfel, un număr mare de 22 de cazuri inițiate din oficiu, față de 8 inițiate la plângere, se datorează poziției proactive a Consiliului Concurenței, în ceea ce privește contracararea practicilor anticoncurențiale în vederea promovării intereselor legitime ale consumatorilor.

În continuare este redată evoluția în dinamică a cazurilor aflate în investigație, inițiate și finalizate, pe tipuri de încălcări, pentru perioada anilor 2018-2020.

Figura 4

Evoluția în dinamică a numărului de cazuri aflate în investigație în perioada anilor 2018-2020

Figura 5

Evoluția în dinamică a numărului de cazuri inițiate în perioada anilor 2018-2020

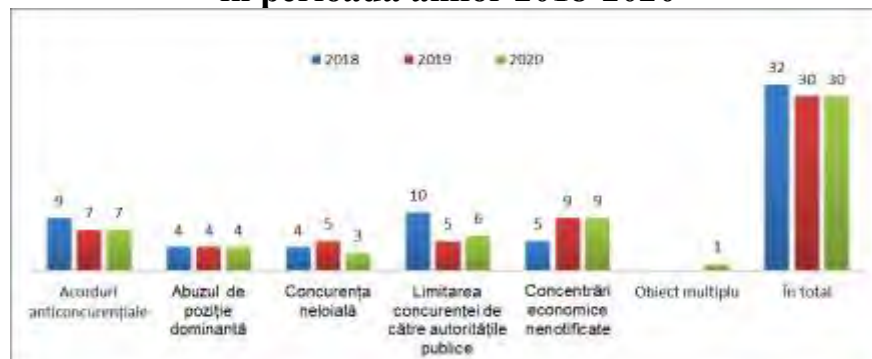

Figura 6

Evoluția în dinamică a numărului de cazuri finalizate în perioada anilor 2018-2020

Așadar, potrivit analizei în dinamică, în anul 2020, comparativ cu anii 2018-2019, numărul total al cazurilor aflate în investigație a crescut, numărul total al cazurilor inițiate a rămas la același nivel, iar numărul total de cazuri finalizate a scăzut. Acest fapt a fost condiționat, atât de complexitatea cazurilor aflate în investigație, cât și de restricțiile impuse de pandemia COVID-19 din anul respectiv, care s-a reflectat în activitatea Consiliului Concurenței prin colectarea mai dificilă a probelor, fapt ce a condus la prelungirea duratei medii de investigație a cazurilor, care în anul 2020 a fost de 22,5 luni, comparativ cu anul 2019 – de 18 luni.

Drept urmare a finalizării cazurilor cu constatarea încălcării legislației concurențiale, de către Plenul Consiliului Concurenței, au fost adoptate decizii de aplicare a amenzilor și sancțiunilor în sumă de cca 37 293 mii lei. Totodată, deciziile adoptate în anul 2020 au condiționat evitarea unui prejudiciu adus consumatorului în sumă de cca 425 460 mii lei. Astfel, în baza „Metodologiei de calcul a impactului activității Consiliului Concurenței asupra bunăstării consumatorului”, luând în considerare cele mai bune practici internaționale și recomandările OECD pentru evaluarea impactului activității autorităților de concurență, a fost calculat **coraportul dintre resursele utilizate și bunăstarea consumatorului**, care pentru anul 2020 a fost de **1:17** (ceea ce înseamnă că la fiecare leu cheltuit de autoritate consumatorul a avut de câștigat 17 lei), indicatorul realizat depășindu-l cu cca 300 792 mii lei pe cel planificat, adică de 3,4 ori. Acest indicator de asemenea a crescut față de cel din anul precedent, în anul 2019 coraportul fiind de 1:10 și constituind suma de cca 226 218,9 mii lei.

2.2 Impactul asupra mediului concurențial

În perioada de raportare, au fost finalizate 22 de investigații dintre care:

- 4 cazuri de abuz de poziție dominantă;
- 5 investigații privind acțiuni de concurență neloială;
- 3 cazuri de acțiuni anticoncurențiale ale autorităților publice;
- 9 concentrări economice nenotificate;
- 1 caz de investigație cu obiect multiplu.

De asemenea, menționăm că au fost autorizate 7 concentrări economice.

În continuare este prezentată activitatea desfășurată și cele mai relevante cazuri privind investigațiile finalizate în anul 2020, separat, pe tipuri de încălcări.

2.2.1 Acordurile anticoncurențiale

În perioada de referință, s-au aflat în derulare 21 de investigații cu privire la semnele încălcării art. 5 din Legea concurenței, dintre care 7 investigații au fost inițiate în anul 2020 și toate 7 inițiate din oficiu. Totodată, au fost examinate 2 plângeri, în cazul uneia dintre ele, s-a constatat că aceasta nu corespunde cerințelor prevăzute în art. 51 alin. (1) – (3) din lege și a fost solicitată depunerea acesteia în conformitate cu formularul de plângere, însă, până la momentul actual, cererea așa și nu a fost depusă, iar în cazul celei de a doua plângeri, ca urmare a examinării preliminare, nu a fost identificat un temei rezonabil pentru a suspecta încălcarea Legii concurenței.

În perioada raportată, au fost intensificate acțiunile în vederea identificării semnelor de încălcare a art. 5 din Legea concurenței, în cadrul monitorizării procedurilor de achiziții publice, care pot afecta bugetul public național, precum și sectoarelor economiei naționale care au efect direct asupra consumatorilor potențiali și finali. Majoritatea investigațiilor inițiate în anul 2020 au ca obiect acest tip de acorduri anticoncurențiale.

La această categorie de încălcare, Plenul Consiliului Concurenței nu a adoptat nici o decizie în anul 2020, activitatea fiind axată preponderent pe acumularea probelor, ca urmare a efectuării a 14 inspecții cu examinarea ulterioară a informațiilor obținute în cadrul acestora.

În același timp, au fost finalizate rapoartele de investigație pe marginea a 4 cazuri, ce au ca obiect așa acțiuni precum „acorduri anticoncurențiale orientate spre fixarea prețurilor la vânzarea produselor” și „coordonarea acțiunilor de participare cu oferte truate la procedurile de achiziții publice”.

Reieșind din specificul cazurilor enumerate mai sus, inclusiv a faptului ca unele din ele se încadrează în acorduri orizontale de tip cartel dur, se consideră

inopportun specificarea în raportul dat a părților implicate la dosar și a piețelor relevante identificate - informații ce nu pot fi făcute publice, atâta timp cât nu există o decizie adoptată de către Plenul Consiliului Concurenței, pe marginea investigațiilor în cauză.

În altă ordine de idei, se menționează faptul că pe parcursul anului 2020, Consiliul Concurenței a monitorizat respectarea angajamentelor asumate prin Deciziile nr. APD-14 din 27.04.2017 (de către „Moldcell” SA și „Moldtelecom” SA), nr. APD-7/17-58 din 05.07.2018 (de către „JLC” SA și „Incomlac” SA), nr. DA-24 din 19.05.2016 (domeniul turismului) și nr. DA-12.2017-06.2018 (lanțuri alimentare vs. furnizori).

Cu referire la monitorizarea angajamentelor asumate de către „Moldcell” SA și „Moldtelecom” SA prin Decizia nr. APD-14 din 27.04.2017, au fost întocmite Rapoartele de monitorizare. Potrivit rapoartelor s-a constatat că, atât ÎM „Moldcell” SA, cât și „Moldtelecom” SA au prezentat Consiliului Concurenței anual, timp de 3 ani de la data intrării în vigoare a deciziei, copiile actelor care confirmă îndeplinirea angajamentelor.

În urma examinării actelor prezentate, în vederea monitorizării angajamentelor propuse de către ÎM „Moldcell” SA și „Moldtelecom” SA, s-a constatat că ÎM „Moldcell” SA și agenții exclusivi / partenerii neexclusivi ai săi, precum și „Moldtelecom” SA și distribuitorii direcți / agenții autorizați ai săi au îndeplinit angajamentele acceptate de către Plenul Consiliului Concurenței prin Decizia nr. APD-14 din 27.04.2017. De asemenea, se menționează că perioada de monitorizare a angajamentelor asumate de ÎM „Moldcell” SA și „Moldtelecom” SA, prevăzută la pct. 9 din Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. APD-14 din 27.04.2017, se consideră finalizată.

În vederea monitorizării angajamentelor asumate prin Decizia nr. APD-7/17-58 din 05.07.2018 de către „JLC” SA și „Incomlac” SA, Consiliul Concurenței a elaborat raportul cu privire la monitorizarea angajamentelor asumate. Astfel, în urma examinării informațiilor prezentate de către „JLC” SA și „Incomlac” SA, în vederea monitorizării angajamentelor, s-a stabilit că abaterile

de la prevederile instituite prin Codul de bune practici constatate în primul an de monitorizare au fost înlăturate de către „JLC” SA și „Incomlac” SA.

2.2.2 Abuzul de poziție dominantă

În anul 2020, Consiliul Concurenței a examinat 5 plângeri privind semnele încălcării art. 11 din Legea concurenței (examinare preliminară), dintre care, în cazul a 4 plângeri a fost dispusă inițierea investigației, iar 1 plângere a fost respinsă. Ca urmare, au fost inițiate 4 investigații privind un posibil abuz de poziție dominantă, dintre care 3 au fost declanșate la plângere (una dintre investigațiile declanșate are la bază 2 plângeri) și 1 – din oficiu. Astfel, au fost inițiate investigații cu privire la semnele încălcării legislației concurențiale în mai multe domenii ale economiei naționale: distribuția energiei electrice, transportul feroviar de mărfuri, servicii aeroportuare și serviciul public de canalizare.

În urma deciziilor Plenului Consiliului Concurenței, în anul 2020 au fost sancționate 4 întreprinderi pentru abuz de poziție dominantă, valoarea totală a amenzilor impuse pentru încălcarea normelor materiale a Legii concurenței fiind de cca 35 711 mii lei.

Mai jos este expusă descrierea succintă a investigațiilor finalizate cu constatarea încălcării art. 11 din Legea concurenței.

- ***Cazul „MGH Ground Handling” SRL vs „Avia Invest” SRL (furnizarea serviciilor de acces la infrastructura și a facilităților aeroportuare companiilor de handling la sol, în limita teritoriului Aeroportului Internațional Chișinău)***

La data de 09.11.2015, Plenul Consiliului Concurenței, în baza plângerii parvenite de la „MGH Ground Handling” SRL, precum și în baza informațiilor acumulate în perioada examinării preliminare, a dispus inițierea investigației referitor la semnele încălcării art. 11 alin. (2) lit. c) al Legii concurenței de către „Avia Invest” SRL privind aplicarea în raporturile cu companiile de deservire la sol a unor condiții inegale la prestarea serviciilor de locațiune, creând în acest fel „MGH Ground Handling” SRL un dezavantaj concurențial.

Ca urmare a investigației, s-a constatat că „Avia Invest” SRL deține poziție dominantă pe piața de furnizare a serviciilor de acces la infrastructura și a facilităților aeroportuare companiilor de handling la sol, în limita teritoriului Aeroportului Internațional Chișinău.

Totodată, s-a constatat că „Avia Invest” SRL și „Aeroport Handling” SRL fac parte din același grup de întreprinderi potrivit dependenței structurale și economice identificate în cadrul investigației.

Prin [Decizia nr. APD-37/15-44 din 17.09.2020](#), a fost constatată încălcarea prevederilor art. 11 alin. (1) și (2) lit. a) și c) din Legea concurenței de către „Avia Invest” SRL prin impunerea inechitabilă și nejustificată a termenului de valabilitate a contractului de locațiune întreprinderii „MGH Ground Handling” SRL și prin aplicarea diferențiată a tarifelor pentru prestarea serviciilor de locațiune întreprinderilor de handling la sol.

Astfel, Plenul Consiliului Concurenței a aplicat întreprinderii o amendă în mărime de cca 31 635 mii lei și a obligat „Avia Invest” SRL să înlăture încălcările constatate în cadrul investigației, în vederea asigurării accesului nediscriminatoriu și echitabil agenților economici pe piața serviciilor de handling la sol, în limita teritoriului Aeroportului Internațional Chișinău.

- ***Cazul Centrul Tehnic Comercial „Alfa” SA vs „Starnet Soluții” SRL / „TV-BOX” SRL (piață primară – servicii de acces la Internet la puncte fixe în or. Chișinău și piață secundară – servicii de retransmisiune a programelor audiovizuale prin tehnologia CATV și IPTV, în perimetrul străzilor Alba-Iulia, șos. Balcani, Nicolae Costin, Liviu Deleanu și Onisifor Ghibu din sectorul Buiucani, or. Chișinău)***

La 29.06.2017, Plenul Consiliul Concurenței, ca urmare a examinării plângerii depuse de către Centrul Tehnic Comercial „Alfa” SA a inițiat investigația referitor la semnele încălcării prevederilor art. 11 alin. (2) lit. e) din Legea concurenței, de către întreprinderea „Starnet Soluții” SRL și întreprinderile care fac parte din același grup de întreprinderi, și anume prin practicarea unui preț de ruinare la abonamentul de televiziune analogică CATV (Cable Television) în scopul înlăturării concurenților.

În cadrul investigației s-a determinat că întreprinderea „Starnet Soluții” SRL comercializează abonamentul CATV începând cu luna iunie a anului 2014, în baza unui contract de mandat încheiat cu întreprinderea „TV-BOX” SRL. Totodată, s-a stabilit faptul că aceste 2 întreprinderi formează un grup de întreprinderi.

În urma efectuării analizei de piață s-a constatat că grupul „Starnet Soluții” SRL / „TV-BOX” SRL, prin prisma activității integrate pe verticală, s-a aflat în perioada anilor 2014-2018 în poziție dominantă-unică pe piața serviciilor de acces la Internet în or. Chișinău – piața primară. Datorită poziției deținute pe piața primară, grupul și-a exercitat puterea de piață pe a doua piață – piața serviciilor de retransmisiune a programelor audiovizuale prin tehnologiile CATV și IPTV în zona în care grupul și-a dezvoltat rețeaua de cablu TV – piața secundară.

Ce ține însăși de acțiunea privind comercializarea abonamentului CATV la un preț de 30 lei lunar, în urma analizei informațiilor acumulate la dosar s-a constatat faptul că politica de prețuri a reclamantului aplicată la comercializarea abonamentului CATV nu i-a permis acestuia să-și acopere costurile medii variabile suportate în urma prestării acestui serviciu, pe o perioadă de aproximativ 2 ani și 9 luni, perioadă cuprinsă între trimestrul III, 2014 – trimestrul I, 2017.

Astfel, pe segmentul de activitate privind prestarea abonamentului CATV s-a determinat că grupul „Starnet Soluții” SRL / „TV-BOX” SRL a practicat un preț de ruinare, suportând deliberat pierderi pentru a-și consolida poziția pe piața serviciilor de acces la Internet, însă cu efecte asupra activității CTC „Alfa” SA. Reclamantul a fost lipsit de posibilitatea de a concura eficient în vederea protejării bazei de abonați existente și dobândirii unor potențiali abonați la serviciile sale în zona străzilor pe care „Starnet Soluții” SRL / „TV-BOX” SRL prestează servicii CATV, nefiind în posibilitate să practice un tarif la fel de scăzut. Politica de prețuri practică de către „Starnet Soluții” SRL / „TV-BOX” SRL a reprezentat un element de restrângere a concurenței, fapt ce a adus la diminuarea cotei de piață a reclamantului, cu riscul ulterior de înlăturare a acestuia de pe piață, astfel, fiind săvârșit un abuz de poziție dominantă, acțiune interzisă de Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012.

Totodată, Plenul Consiliului Concurenței a reținut o circumstanță agravantă, conform art. 73 alin. (2) lit. c) din Legea Concurenței, anume faptul necooperării și tergiversării neîntemeiate de către „Starnet Soluții” SRL / „TV-BOX” SRL a desfășurării investigației prin acțiuni de neprezentare a informațiilor solicitate și/sau acțiuni de prezentare a unor informații care au indus în eroare Consiliul Concurenței pentru o perioadă de circa 2 ani de zile.

În concluzie, prin [Decizia nr. APD-17/17-35 din 16.07.2020](#), Plenul Consiliului Concurenței a constatat încălcarea prevederilor art. 11 alin. (1) și (2) lit. e) din Legea concurenței de către grupul de întreprinderi „Starnet Soluții” SRL / „TV-BOX” SRL aplicând o amendă întreprinderii „Starnet Soluții” SRL în mărime de cca 2 053, 7 mii lei și întreprinderii „TV-BOX” SRL în mărime de cca 169, 2 mii lei.

- ***Cazul „Pro Digital” SRL, „TV-Comunicații Grup” SRL, „Media Alternativa” AO, „Reforma Art” SRL vs „Casa Media Corp” SRL și „Exclusiv Sales House” SRL (comercializarea spațiului publicitar al posturilor de televiziune pe teritoriul Republicii Moldova)***

La data de 15.02.2018, Plenul Consiliul Concurenței a inițiat o investigație la plângerea a 4 posturi de televiziune prin care au fost reclamate acțiunile „Casa Media Corp” SRL și „Exclusiv Sales House” SRL manifestate prin oferirea condiționată a unor reduceri suplimentare pentru plasarea publicității.

Ca urmare a investigației, Consiliul Concurenței a constatat că „Casa Media Corp” SRL a admis mai multe acțiuni care au creat dezavantaje concurențiale pentru unele posturi de televiziune și furnizori de publicitate. În special, menționăm că „Casa Media Corp” SRL a aplicat condiții discriminatorii în raport cu posturile de televiziune - prin stabilirea unor comisioane inegale pentru serviciile de intermediere prestate, precum și a unor remunerații diferite pentru exclusivitate și în raport cu furnizorii de publicitate - prin conduita discriminatorie la acordarea de reduceri și aplicarea de adaosuri la achiziționarea spațiului publicitar.

Mai mult ca atât, Consiliul Concurenței a constatat că, prin oferirea unor reduceri condiționate individualizate cuprinse între 5-20% pentru plasarea a 80%-100% din cererea totală de publicitate la posturile sale de televiziune, „Casa Media Corp” SRL a generat un efect de fidelizare abuziv pentru furnizorii de publicitate.

Astfel, prin [Decizia nr. APD-06/18-39 din 04.08.2020](#), Plenul Consiliului Concurenței a stabilit că „Casa Media Corp” SRL a încălcat prevederile art. 11 alin. (1) și (2) lit. a) și c) din Legea concurenței și a aplicat întreprinderii o amendă în mărime de cca 1 852, 9 mii lei.

De asemenea, dat fiind faptul că acesta a fost un caz cu obiect multiplu de investigație, menționăm că, în partea ce ține de înțelegerile anticoncurențiale și concurență neloială, nu s-au constatat încălcări ale legislației concurențiale.

2.2.3 Limitarea concurenței de către autoritățile publice

În conformitate cu planul de activitate, pe parcursul anului 2020, Consiliul Concurenței a examinat 31 de solicitări (cereri, petiții, sesizări etc.) privind presupusele acțiuni anticoncurențiale ale autorităților publice și instituțiilor administrației publice centrale sau locale. Este de menționat faptul că, pe parcursul perioadei vizate au fost inițiate 5 investigații, dintre care 4 din oficiu și 1 la plângere. În continuare vor fi descrise cele mai relevante cazuri examinate și finalizate în anul 2020, după cum urmează.

- ***Cazul privind acțiunile anticoncurențiale ale Ministerului Finanțelor***

La data de 20.06.2018, prin Dispoziția nr. 29, Plenul Consiliului Concurenței a dispus inițierea, din oficiu, a investigației privind semnele încălcării art.12 din Legea concurenței de către Ministerul Finanțelor.

Obiectul investigației l-a constituit stabilirea de către Ministerul Finanțelor a restricțiilor neprevăzute de lege pentru activitatea întreprinderilor, în Ordinul Ministerul Finanțelor nr.160 din 26.12.2017 cu privire la aprobarea documentației standard pentru realizarea achizițiilor publice de servicii pază (*în continuare - Ordinul nr.160/2017*).

În sensul investigației, au fost analizate criteriile și cerințele de calificare,

stabilite la pct. 3.9 și 3.10, din Secțiunea 2, Subsecțiunea 3 din documentația standard pentru realizarea achizițiilor publice de servicii pază, Anexa Ordinului nr. 160/2017, și anume:

- numărul angajaților întreprinderii de cel puțin 200 unități;
- salariul mediu lunar al angajaților întreprinderii pentru perioada de 6 luni calendaristice consecutive, finalizate până la luna calendaristică precedentă față de termenul-limită de depunere a ofertelor, să nu fie mai mic de cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real, la care se adaugă 30%.

Pe parcursul investigației s-a constatat faptul că, cerința prevăzută la pct. 3.10 din FDA nu constituie încălcare prin prisma art. 12 alin. (1) lit. a) și b) din Legea concurenței. În ceea ce privește cerința de la pct. 3.9 s-a constatat că, Ministerul Finanțelor a stabilit condiții discriminatorii și a acordat privilegii pentru activitatea a 6 întreprinderi, limitând drepturile de comercializare ale întreprinderilor concurente și instituind, astfel, bariere de intrare pe piață pentru celelalte întreprinderi autorizate de a presta servicii de pază. Limitarea concurenței a fost manifestată prin concentrarea pieței între 6 întreprinderi în rezultatul obligării întrunirii cumulative a ambelor cerințe (pct. 3.9. și 3.10 din FDA), iar în consecință, întreprinderile de pază au fost tratate diferențiat și inegal pe parcursul anilor 2018-2019.

Astfel, prin [Decizia nr. AAP-29/18-17 din 15.05.2020](#), Plenul Consiliului Concurenței a constatat că, prin stabilirea unor cerințe mai restrictive în Ordinul nr. 160/2017 și neasigurarea unei concurențe reale în cadrul procedurilor de achiziție publică a serviciilor de pază, Ministerul Finanțelor a încălcat prevederile art. 12 alin.(1) lit. a) și b) din Legea concurenței și a limitat concurența pe piața relevantă supusă investigației.

Suplimentar, prin aceeași decizie s-a recomandat Ministerului Finanțelor să asigure respectarea prevederilor Legii concurenței, în procesul de elaborare a actelor normative care reglementează domeniul de achiziții publice.

- ***Cazul ÎI „Petru Balan” și „Metro-Mold” SRL vs Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova, Centrul Național de***

Medicină Sportivă „Atletmed” și „Inamstro” SRL

Prin Dispoziția nr. 38 din 04.12.2017, modificată prin Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 30 din 05.07.2018, s-a inițiat investigația privind semnele încălcării art. 12 din Legea concurenței de către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și CNMS „Atletmed”.

Obiectul investigației l-a constituit acțiunile Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și CNMS „Atletmed” aferente procedurii de desfășurare a concursului investițional în scopul dezvoltării infrastructurii CNMS „Atletmed” din str. Belinski 4, mun. Chișinău.

Astfel, urmare a investigării cazului s-a constatat că acțiunile Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale au dus la restrângerea concurenței, prin limitarea drepturilor de prestare a serviciilor de demolare, proiectare și construcție a blocului pus în discuție ale altor întreprinderi interesate – potențiali concurenți și au favorizat întreprinderea „Inamstro” SRL.

Reieșind din acest fapt, prin [Decizia nr. AAP-38/17-52 din 29.10.2020](#), Plenul Consiliului Concurenței a calificat acțiunile Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale ca fiind contrare prevederilor art. 12 alin. (1) lit. a) și b) din Legea concurenței.

Totodată, în rezultatul desfășurării investigației, s-a constatat că acțiunile factorilor de decizie din cadrul Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, și CNMS „Atletmed” pot conține semne de încălcare a normelor de drept, în acest sens, fiind sesizate organele competente.

În urma examinării sesizării Centrului Național Anticorupție nr. 3244 din 23.09.2019 și materialele aferente acesteia, CNA a informat că efectuează investigații în cadrul unei cauze penale nr. 2018970479 pornită la 26.06.2018, conform elementelor infracțiunii prevăzute la art. 327 alin (2) lit. b1) din Codul penal, pe faptul abuzului de serviciu comis de către persoanele publice din cadrul Inspectoratului de Stat al Muncii (în continuare - ISM), săvârșit din interes material, cu cauzarea daunelor considerabile intereselor publice.

Reieșind din aceasta, CNA menționează că, din materialele acumulate rezultă

promovarea intereselor a 9 întreprinderi private specializate în domeniul securității și sănătății în muncă, cu rază de activitate în mun. Chișinău.

Totodată, legislația din domeniul securității și sănătății în muncă nu este clară în ceea ce ține de periodicitatea efectuării cursurilor de instruire în domeniul securității și sănătății în muncă. Conform prevederilor art. 17 alin. (7) din Legea nr. 186/2008 securității și sănătății în muncă, instruirea conducătorilor de unități, conducătorilor locurilor de muncă, specialiștilor, lucrătorilor desemnați și reprezentanților lucrătorilor se efectuează îndată după numirea lor în funcțiile respective și periodic, cel puțin o dată la 36 de luni, pe când în Hotărârea de Guvern nr. 95/2009 pentru aprobarea unor acte normative privind implementarea Legii securității și sănătății în muncă nr. 186-XVI din 10.07.2008, la Secțiunea 5, pct. 71, figurează obligativitatea petrecerii cursurilor odată la 24 de luni. Acest fapt creează o confuzie și determină efectuarea cursurilor în unele cazuri odată la 2 ani.

Consiliul Concurenței a sesizat Guvernul Republicii Moldova privind incompatibilitatea Hotărârii de Guvern nr. 95/2009 pentru aprobarea unor acte normative privind implementarea Legii securității și sănătății în muncă nr. 186-XVI din 10.07.2008 cu Legea nr. 186/2008 securității și sănătății în muncă, incompatibilitate care ar putea avea un impact negativ asupra mediului concurențial, precum și a recomandat Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale să aducă în concordanță Hotărârea de Guvern nr. 95/2009 cu prevederile Legii nr. 186/2008 securității și sănătății în muncă, în ceea ce ține de periodicitatea efectuării cursurilor de instruire în domeniul securității și sănătății în muncă.

Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, prin scrisoarea nr. 2639 din 18.06.2020, a informat Consiliul Concurenței că divergențele apărute urmează să fie înlăturate.

Drept urmare, prin pct. 2 din Hotărârea de Guvern nr. 722/2020 cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului și abrogarea unei hotărâri de Guvern, termenul de 24 luni a fost substituit cu 36 luni.

2.2.4 Concentrări economice

2.2.4.1 Notificarea concentrărilor economice

În vederea evaluării compatibilității operațiunilor de concentrare economică notificate cu mediul concurențial, în anul 2020, Consiliul Concurenței a examinat 18 formulare complete de notificare a concentrărilor economice. Examinarea a 6 formulare de notificare a fost finalizată prin scrisori de informare despre faptul că, operațiunile notificate nu cad sub incidența Legii concurenței, iar pe marginea unui formular de notificare, partea notificatoare a informat Consiliul Concurenței că renunță la tranzacție și a solicitat retragerea notificării. Din formularele de notificare depuse în anul 2020, examinarea a 5 notificări urmează a fi finalizată în anul 2021.

În continuare sunt prezentate cele mai importante concentrări economice notificate.

- ***Notificarea operațiunii de concentrare economică privind preluarea controlului asupra „Grupului Glass Container” de către Vetropack Austria Holding AG***

Vetropack Austria Holding AG, în anul 2020 a notificat intenția de preluare a controlului asupra „Grupului Glass Container”. În cadrul evaluării compatibilității operațiunii notificate cu mediul concurențial s-a constatat că, concentrarea economică era susceptibilă de a ridica obstacole semnificative în calea concurenței efective pe piața comercializării ambalajelor din sticlă pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

Prin scrisoarea din 06.11.2020, partea notificatoare a dovedit asumarea îndeplinirii cumulative a condițiilor specificate la art. 23 alin. (6) din Legea concurenței. Ca urmare, prin [Decizia nr. DCE-59 din 27.11.2020](#), Plenul Consiliului Concurenței a declarat operațiunea de concentrare economică ce urmează a se realiza prin preluarea controlului de către Vetropack Austria Holding AG asupra „Grupului Glass Container” compatibilă cu mediul concurențial. Totodată, Consiliul Concurenței urmează să monitorizeze timp de 3 ani evoluția pieței și respectarea condițiilor prevăzute la art. 23 alin. (6) din Legea concurenței,

reieșind din obligațiile asumate de către Vetropack Austria Holding AG, prin scrisoarea din 06.11.2020.

- ***Notificarea operațiunii de concentrare economică privind preluarea controlului de către „Sika România” SRL și „Sika Finanz” AG asupra „Adeplast” SA***

Operațiunea de concentrare economică notificată s-a referit la preluarea de către întreprinderea „Sika România” SRL și „Sika Finanz” AG a controlului unic asupra „Adeplast” SA prin intermediul achiziționării unei părți sociale de 100%. Ținând cont de activitatea părților implicate în operațiunea de concentrare economică notificată, piețele relevante definite au fost: piața comercializării mortalelor și adezivilor pentru construcții pe întreg teritoriul Republicii Moldova, piața comercializării materialelor de termoizolare pe întreg teritoriul Republicii Moldova și piața comercializării vopselelor și acoperirilor decorative pe întreg teritoriul Republicii Moldova. Prin [Decizia nr. DCE-02 din 28.01.2020](#), Plenul Consiliului Concurenței a declarat operațiunea notificată de către „Sika România” SRL, ca fiind compatibilă cu mediul concurențial.

- ***Notificarea operațiunii de concentrare economică privind preluarea unor active ce aparțineau întreprinderii „Cvin Com” SRL de către CIC „Fidesco” SRL***

Operațiunea de concentrare economică notificată se referea la preluarea unor active ce aparțineau întreprinderii „Cvin Com” SRL de către CIC „Fidesco” SRL.

Piețele relevante prin prisma cărora a fost evaluată compatibilitatea operațiunii de concentrare economică cu mediul concurențial au fost: piața din amonte a aprovizionării cu produse de consum curent pe întreg teritoriul Republicii Moldova și piața din aval a comercializării cu amănuntul de produse preponderent alimentare de consum curent pe teritoriul mun. Chișinău, or. Căușeni, mun. Ceadâr-Lunga și or. Tvardița.

În urma evaluării operațiunii de concentrare economică notificată a fost constatat faptul că, aceasta nu ridică obstacole în calea concurenței, în special, prin crearea sau consolidarea unei poziții dominante pe piețele relevante analizate.

Respectiv, prin [Decizia nr. DCE – 06 din 25.02.2020](#), Plenul Consiliului Concurenței a declarat operațiunea notificată de către CIC „Fidesco” SRL, ca fiind compatibilă cu mediul concurențial.

- ***Notificarea operațiunii de concentrare economică privind preluarea controlului de către „Fly One” SRL asupra „Bpay” SRL și „Cellixteh” SRL***
Operațiunea de concentrare economică notificată se referea la procurarea a 80% cote-părți din capitalul social al „Bpay” SRL și „Cellixteh” SRL de către „Fly One” SRL.

Piețele relevante definite în scopul evaluării compatibilității operațiunii de concentrare economică notificată cu mediul concurențial au fost: piața prestării serviciilor de transport aerian de pasageri și mărfuri pe teritoriul Republicii Moldova cu operarea curselor internaționale și piața prestării serviciilor de plată și a emitenților de monedă electronică pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

În urma evaluării operațiunii de concentrare economică notificată cu mediul concurențial a fost constatat faptul că, realizarea acesteia nu va avea ca efect distorsionarea mediului concurențial pe piețele relevante identificate.

Astfel, prin [Decizia nr. DCE – 05 din 25.02.2020](#), Plenul Consiliului Concurenței a declarat operațiunea notificată de către „Fly One” SRL, ca fiind compatibilă cu mediul concurențial.

2.2.4.2 Controlul concentrărilor economice nenotificate

În ceea ce privește controlul concentrărilor economice nenotificate, în perioada de referință, Consiliul Concurenței a finalizat investigarea a 9 cazuri cu privire la semnele încălcării art. 20 și art. 22 alin. (1) din Legea concurenței, inclusiv a inițiat, din oficiu, alte 9 investigații cu același obiect.

Dintre cele 9 cazuri finalizate cu privire la semnele încălcării art. 20 și art. 22 alin. (1) din Legea concurenței, 2 au fost finalizate prin decizii de încetare a investigațiilor inițiate, deoarece pe parcursul desfășurării acestora nu au fost descoperite probe suficiente privind încălcarea prevederilor legii care ar justifica aplicarea de măsuri corective sau sancțiuni, 1 caz a fost finalizat ca urmare a renunțării părților la concentrarea economică vizată în investigație, în restul

cazurilor au fost aprobate decizii privind constatarea încălcării legislației concurențiale în materia concentrărilor economice. Suma amenzilor aplicate a constituit cca 600, 3 mii lei.

În continuare sunt prezentate pe scurt cazurile finalizate.

- ***Nenotificarea operațiunii de concentrare economică realizată dintre „Lesobaza” SA și „Sistembloc-Construct” SRL***

Concentrarea economică analizată a constat în preluarea controlului asupra „Lesobaza” SA de către dl Ciobanu Tudor Teodor, asociat al „Sistembloc-Construct” SRL, cu încălcarea art. 20 și art. 22 alin. (1) din Legea concurenței.

Piețele relevante identificate în cadrul investigației au fost: piața comercializării cărbunelui pe teritoriul mun. Bălți și piața comercializării cimentului pe teritoriul mun. Bălți.

Prin [Decizia nr. DCE – 10/18-10 din 17.03.2020](#), concentrarea economică nenotificată a fost declarată compatibilă cu mediul concurențial. Pentru punerea în aplicare a concentrării economice înainte de declararea acesteia ca fiind compatibilă cu mediul concurențial, întreprinderilor controlate de către dl Ciobanu Tudor, le-au fost aplicate amenzi după cum urmează: „Lesobaza” SA - cca 205 mii lei și „Sistembloc-Construct” SRL – cca 7,3 mii lei.

- ***Nenotificarea operațiunii de concentrare economică realizată dintre „Magistrala-Nord” SRL și „Drumuri-Bălți” SA***

Operațiunea de concentrare economică nenotificată a constat în preluarea controlului de către „Magistrala-Nord” SRL asupra 96,53% din acțiunile „Drumuri-Bălți” SA și a fost supusă evaluării în vederea stabilirii compatibilității acesteia cu mediul concurențial prin prisma piețelor relevante identificate, și anume: piața prestării serviciilor de întreținere a drumurilor publice naționale, pe întreg teritoriul Republicii Moldova, piața prestării serviciilor de întreținere a drumurilor locale, pe întreg teritoriul Republicii Moldova, piața prestării serviciilor de reparație a drumurilor publice naționale, pe întreg teritoriul Republicii Moldova și piața prestării serviciilor de reparație a drumurilor locale, pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

Ca urmare a analizei s-a constatat faptul că, operațiunea nenotificată nu ridică obstacole semnificative în calea concurenței efective pe piețele relevante stabilite și nu duce la crearea sau consolidarea unei poziții dominante. În cadrul investigației „Magistrala-Nord” SRL a recunoscut încălcarea și a depus formularul complet privind notificarea unei concentrări economice.

Prin [Decizia nr. DCE-02/19-11 din 17.03.2020](#), Plenul Consiliului Concurenței a stabilit încălcarea prevederilor art. 20 alin. (1) și art. 22 alin. (1) din Legea concurenței, prin realizarea concentrării economice dintre „Magistrala-Nord” SRL și „Drumuri-Bălți” SA, aplicând întreprinderii „Magistrala-Nord” SRL o amendă în mărime de cca 72 mii lei. Totodată, realizarea concentrării economice dintre „Magistrala-Nord” SRL și „Drumuri-Bălți” SA, a fost declarată compatibilă cu mediul concurențial.

- ***Nenotificarea operațiunii de concentrare economică dintre „Ecloz Service” SRL și „Anina” SRL***

Operațiunea de concentrare economică s-a realizat în conformitate cu art. 20 alin. (2) lit. b) din Legea concurenței și s-a referit la preluarea controlului de către „Ecloz Service” SRL asupra „Anina” SRL. În cadrul investigației au fost stabilite și analizate două pieți relevante: piața incubării ouălor și a vânzării puilor de o zi pe teritoriul Republicii Moldova și piața cultivării și comercializării culturilor cerealiere pe teritoriul Republicii Moldova. Prin [Decizia nr. DCE-11/19-12 din 17.03.2020](#), concentrarea economică a fost declarată compatibilă cu mediul concurențial. Totodată, întreprinderii „Ecloz Service” SRL, i-a fost aplicată amendă pentru încălcarea normelor materiale în mărime de cca 74,4 mii lei.

- ***Nenotificarea operațiunii de concentrare economică dintre „Bioproduct Group” SRL și „Fabrica de Materiale de Construcție” SRL***

Concentrarea economică s-a realizat prin preluarea controlului de către „Bioproduct Group” SRL asupra „Fabricii de Materiale de Construcție” SRL, cu încălcarea art. 20 și art. 22 alin. (1) din Legea concurenței.

Piața relevantă stabilită pentru evaluarea compatibilității operațiunii cu mediul concurențial a fost: comercializarea pietrei sparte din pietriș, nisipului, prundișului

și a elementelor din beton pentru utilizarea în construcții pe întreg teritoriul Republicii Moldova. În cadrul investigației „Bioproduct Group” SRL a recunoscut încălcarea și a depus formularul complet privind notificarea unei concentrări economice. Prin [Decizia nr. DCE-43/19-16 din 15.05.2020](#), Plenul Consiliului Concurenței a constatat încălcarea comisă de către „Bioproduct Group” SRL, a aplicat întreprinderii o amendă în mărime de cca 23,5 mii lei și a declarat compatibilă cu mediul concurențial realizarea concentrării economice dintre „Bioproduct Group” SRL și „Fabrica de Materiale de Construcție” SRL.

- ***Nenotificarea operațiunii de concentrare economică dintre ÎCS „Le Bridge Corporation Limited” SRL și „Tutun – CTC” SA***

Concentrarea economică s-a realizat prin preluarea controlului de către ÎCS „Le Bridge Corporation Limited” SRL asupra „Tutun – CTC” SA, prin achiziționarea a 90,81% din acțiunile „Tutun – CTC” SA, cu încălcarea art. 20 și art. 22 alin. (1) din Legea concurenței nr. 183/2012. În cadrul investigației ÎCS „Le Bridge Corporation Limited” SRL a recunoscut încălcarea și a depus formularul complet privind notificarea unei concentrări economice. Prin [Decizia nr. DCE-04/19-37 din 04.08.2020](#), Plenul Consiliului Concurenței a constatat încălcarea comisă de către ÎCS „Le Bridge Corporation Limited” SRL, a aplicat întreprinderii o amendă în mărime de cca 172 mii lei și a declarat compatibilă cu mediul concurențial concentrarea economică realizată dintre ÎCS „Le Bridge Corporation Limited” SRL și „Tutun – CTC” SA. Întreprinderea ÎCS „Le Bridge Corporation Limited” SRL a achitat amenda aplicată fără a contesta decizia în instanța de judecată.

- ***Nenotificarea operațiunii de concentrare economică dintre „Ennsger” SRL și „Lidolux” SRL***

Operațiunea de concentrare economică s-a realizat în conformitate cu art. 20 alin. (2) lit. b) din Legea concurenței și s-a referit la preluarea controlului de către „Ennsger” SRL asupra „Lidolux” SRL. Piața relevantă stabilită în cadrul investigației a fost: piața prestării serviciilor de cusătorie pe teritoriul Republicii Moldova și piața furnizării serviciilor de cazare și a altor servicii aferente

hotelurilor pe teritoriul mun. Bălți. Prin [Decizia nr. DCE-09/20-50 din 29.10.2020](#), Plenului Consiliului Concurenței a constatat încălcarea comisă de către „Ennsger” SRL, a aplicat întreprinderii o amendă în mărime de cca 45,8 mii lei și a declarat compatibilă cu mediul concurențial concentrarea economică realizată.

2.2.5 Concurența neloială și publicitatea

Cu referire la examinarea și investigarea, pe parcursul anului 2020, a cazurilor de concurență neloială, a cazurilor de publicitate ilicită sub aspectul respectării intereselor agenților economici și monitorizarea publicității produse, furnizate și/sau difuzate de către agenții economici cu diferite domenii de activitate de către Consiliul Concurenței, inclusiv de către oficiile teritoriale, putem menționa că au fost:

- examinate 14 sesizări/plângeri cu referire la presupusele acțiuni de concurență neloială;
- finalizate 5 cazuri de concurență neloială;
- inițiate 3 investigații privind presupuse acțiuni de concurență neloială;
- monitorizată în mod eficient publicitatea produsă, difuzată și/sau furnizată de către agenții economici din diferite domenii de activitate, fiind întocmite 77 de procese-verbale de cercetare la fața locului;
- inițiate 15 cazuri contravenționale ce au ca obiect publicitatea neadecvată;

În continuare sunt descrise cazurile de concurență neloială finalizate în anul 2020, manifestate prin crearea confuziei în rândurile consumatorilor, precum și acțiunilor de discreditație a concurenților, fapte interzise prin prisma legislației în domeniul concurenței.

- ***Cazul „Simplex-Co” SRL vs „Vilotherm” SRL (piața comercializării utilajului de încălzire pe gaz pe teritoriul Republicii Moldova)***

În fapt, la data de 08.05.2019, prin Dispoziția nr. 16, de către Plenul Consiliului Concurenței a fost dispusă inițierea investigației referitor la acțiunile presupuse a fi anticoncurențiale ale întreprinderii „VILOTHERM” SRL realizate în raport cu întreprinderea „SIMPLEX-Co” SRL.

Ca urmare a investigației, prin [Decizia nr. CN-16/19-07 din 25.02.2020](#), Consiliul Concurenței a constatat încălcarea art. 15 lit. b) al Legii concurenței, manifestată prin răspândirea de către „VILOTERM” SRL, în perioada anului 2019, a afirmațiilor false despre produsele comercializate de concurentul său, afirmații ce dăunează activității concurentului și a aplicat o amendă în mărime de cca 192, 4 mii lei.

- ***Cazul „Invivo-Tech” SRL vs „Dermocosmetica” SRL (piața comercializării dispozitivelor medicale pe teritoriul Republicii Moldova)***

La data de 02.10.2019, în cadrul Consiliului Concurenței a parvenit plângerea întreprinderii „Invivo-Tech” SRL referitor la presupusele acțiuni de concurență neloială realizate de către întreprinderea „Dermocosmetica” SRL, manifestate prin discreditarea concurentului.

Urmare a investigației s-a conchis că, întreprinderea „Dermocosmetica” SRL a întreprins acțiuni de discreditare a întreprinderii „Invivo-Tech” SRL, prin răspândirea unor informații false despre propriile produse, precum și despre activitatea economică a întreprinderii concurente „Invivo-Tech” SRL.

În acest context, prin [Decizia nr. CN-50/19-30 din 09.07.2020](#), Plenul Consiliului Concurenței a constatat încălcarea prevederilor art. 15 al Legii concurenței și aplicat amenda în sumă de cca 17,5 mii lei.

- ***Cazul „Natur Bravo” SA vs „Megavil Grup” SRL (piața comercializării legumelor prelucrate și conservate)***

În fapt, la data de 20.06.2019, prin intermediul Dispoziției nr. 19, de către Plenul Consiliului Concurenței a fost dispusă inițierea investigației referitor la acțiunile presupuse a fi anticoncurențiale ale întreprinderii „Megavil Grup” SRL realizate în raport cu întreprinderea „Natur Bravo” SA.

Ca urmare a investigației, prin [Decizia nr. CN 19/19-38 din 04.08.2020](#), Plenul Consiliului Concurenței a constatat încălcarea art. 19 alin. (1) lit. b) al Legii concurenței, manifestată prin crearea confuziei sub forma copierii ilegale a

aspectului exterior (etichetei), produsului „Aperitiv din dovlecei” cu marca „Delicios” pentru produsul „Tocană din dovlecei” marcat cu semnul „Delis”.

Urmare a constatării încălcării s-a aplicat o amendă în mărime de cca 83 mii lei, totodată, s-a dispus încetarea acțiunii de concurență neloială constatată și retragerea de pe piață a produsului nominalizat.

- ***„Vinăria PURCARI” SRL vs „Timbrus PURCARI Estate” SRL (piața fabricării și comercializării vinurilor îmbuteliate pe teritoriul Republicii Moldova)***

La data de 02.08.2019, în cadrul Consiliului Concurenței a parvenit plângerea depusă de către întreprinderea „Vinăria Purcari” SRL privind presupusele acțiuni de concurență neloială realizate de către întreprinderea „Bravo Wine” SRL (din 31.07.2019, redenumită în „Timbrus Purcari Estate” SRL).

Potrivit celor invocate în plângere, presupusele acțiuni de concurență neloială realizate de către „Timbrus Purcari Estate” SRL, se manifestă prin deturnarea clientelei concurentului, sub forma inducerii în eroare a consumatorilor cu privire la locul de fabricare a vinurilor îmbuteliate cu semnul „Timbrus Purcari Estate”, în condițiile în care reclamata indică pe contra-eticheta adresa producătorului în s. Purcari, r-nul Ștefan-Vodă și crearea confuziei în rândul consumatorilor, în contextul în care ultima folosește nesancționat, pe etichetele vinurilor pe care le produce, combinația verbală „Purcari Estate”. Această combinație verbală este similară și imită mărcile înregistrate și protejate, care aparțin „Vinăria Purcari” SRL, astfel, vinurile pe care este amplasată combinația verbală „Purcari Estate”, sunt considerate de către consumatorul autohton ca provenind de la reclamantă, fapte ce indică la semnele încălcării art. 18 și art. 19 alin. (1) lit. a) al Legii concurenței.

Urmare a investigației s-a constatat că, întreprinderea „Timbrus Purcari Estate” SRL a întreprins acțiuni de deturnare a clientelei concurentului „Vinăria Purcari” SRL prin inducerea în eroare a consumatorilor cu privire la locul fabricării produselor sale, precum și a creat confuzie în rândurile consumatorilor prin folosirea neloială a toponimicului „Purcari” și folosirea ilegală a combinației „Purcari Estate”, ambele utilizate legal de care reclamant.

Astfel, au fost afectate în mod expres interesele concurentului „Vinăria Purcari” S.R.L. și a consumatorilor, or, acțiunile de concurență neloială de deturnare a clientelei concurentului și de creare a confuziei sunt orientate în egală măsură împotriva concurentului și a consumatorilor în contextul în care obiectivul primordial al deturnării clientelei concurentului rezidă în inducerea în eroare a consumatorilor, iar confuzia se creează anume în percepția consumatorilor.

În acest context, prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. CN – 40/19-65](#) s-a constatat încălcarea prevederilor art. 18 și art. 19 alin. (1) lit. a) ale Legii concurenței și a fost aplicată o amendă în mărime de cca 52,8 mii lei.

- ***Cazul „Orhei-VIT” SRL vs „Natur Bravo” SA (piața producerii și comercializării sucurilor de fructe la cutie pe teritoriul Republicii Moldova)***

La data de 25.06.2020, în cadrul Consiliului Concurenței a parvenit plângerea întreprinderii „Orhei-Vit” SRL privind presupusele acțiuni de concurență neloială realizate de către ÎCS „Natur Bravo” SA, manifestate prin utilizarea ilegală a desenului/modelului industrial a ambalajelor produselor de suc „Naturalis”.

Urmare a investigației, prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. CN-20/20-69 din 17.12.2020](#), s-a constatat faptul că ÎCS „Natur-Bravo” SA, prin acțiunile sale de folosire ilegală parțială a desenelor/modelelor industriale pentru produsele similare (sucuri de fructe) cu produsele concurentului „Orhei-Vit” SRL, creează confuzie, acțiune interzisă prin prisma art. 19 alin. (1) lit. a) al Legii concurenței.

Întreprinderii ÎCS „Natur-Bravo” SA i-a fost aplicată o amendă în mărime de cca 549,6 mii lei, fiind prescrisă și încetarea acțiunilor de concurență neloială.

Cât despre **identificarea semnelor de încălcare a legislației în domeniul publicității**, în anul de referință, agenții constatatori din cadrul Consiliului Concurenței au întocmit procese-verbale cu privire la contravenție în privința a 15 companii, materialele cauzelor contravenționale fiind remise spre examinare instanței de judecată. Instrumentele de tranzacționare și de publicitate on-line, create pentru contactul la distanță cu consumatorii, permit concurenților neloiali să utilizeze tipuri de publicitate ilegale, cum ar fi: publicitatea neautentică, publicitatea neonestă etc. Majoritatea contravențiilor constatate de Consiliul Concurenței au fost identificate la comercializarea tehnicii, și anume realizată prin intermediul comerțului on-line. Amenzile stabilite pe cazurile contravenționale, în baza hotărârilor instanței de judecată, au constituit cca 86 mii lei.

2.3 Investigațiile utile

Evaluarea permanentă a mediului concurențial prin efectuarea investigațiilor utile în diferite sectoare ale economiei a fost una din prioritățile pentru anul 2020. La moment Consiliul Concurenței realizează 19 investigații utile de cunoaștere a pieței și 1 investigație utilă privind cunoașterea cazurilor de încălcare a legislației concurențiale de către autoritățile administrației publice locale admise la etapa elaborării, aprobării și rectificării bugetelor locale, pentru perioada anilor 2015-2017, care ulterior a fost extinsă pentru perioada anilor 2018-2020 (lista se regăsește în Anexa 3 a prezentului raport). În cadrul tuturor investigațiilor au fost:

- întreprinse măsuri de identificare a cadrului juridic aferent domeniului investigat;
- stabiliți participanții piețelor nominalizate;

- realizate solicitări de informații de la agenții economici care activează pe piețele date;
- studiate bunele practici internaționale în domeniu investigat;
- întreprinse acțiuni de cercetare în scopul cunoașterii pieței și identificării constrângerilor/barierelor anticoncurențiale;
- examinate datele statistice disponibile în ceea ce privește piețele investigate.

În continuare vom descrie câteva din investigațiile utile care, în anul 2020, s-au soldat cu următoarele rezultate:

- ***Investigația utilă de cunoaștere a pieței produselor chimice***

În cadrul raportului intermediar al investigației utile de cunoaștere a pieței produselor chimice s-a constatat faptul că, caracteristicile pieței comercializării produselor de uz fitosanitar și fertilizanților pe teritoriul Republicii Moldova denotă o posibilă prezență a unor înțelegeri de cartel. Astfel, materialele acumulate au fost remise către Direcția Anticartel în vederea examinării oportunității inițierii unei investigații în legătură cu semnele încălcării art. 5 din Legea concurenței, la comercializarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților pe teritoriul Republicii Moldova. Ulterior, prin Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 22 din 16.07.2020 a fost inițiată investigația cu privire la semnele încălcării art. 5 din Legea concurenței de către întreprinderile ce activează pe piața comercializării produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților pe teritoriul Republicii Moldova.

- ***Investigația utilă în domeniul pieței produselor cerealelor și oleaginoaselor***

Este de menționat faptul că, în urma examinării politicilor tarifare și culegerea de tarife aplicate de către ÎS „Calea Ferată din Moldova” la transportul de mărfuri în trafic local și internațional valabile în perioada 2017-2018, precum și a proceselor-verbale a Comisiei Tarifare a ÎS „Calea Ferată din Moldova”, în care au fost consemnate modificările condițiilor tarifare efectuate în perioada anilor 2017-2018, s-a determinat că deciziile de acordare/modificare a condițiilor tarifare sunt adoptate și aplicate selectiv de către Comisia Tarifară a ÎS „Calea Ferată din

Moldova”, în multe cazuri aceste decizii fiind adoptate fără o justificare argumentată economic.

Cu referire la suspiciunile privind practicarea unor acțiuni anticoncurențiale, rezultate din analiza desfășurată în cadrul investigației utile, precizăm că la data de 18.06.2020 Plenul Consiliului Concurenței a inițiat o investigație referitor la semnele încălcării prevederilor art. 11 alin. (1) și alin. (2) lit. c) din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012 de către ÎS „Calea Ferată din Moldova” privind aplicarea în raporturile cu clienții săi a unor condiții inegale la prestarea serviciilor de transport de mărfuri pe cale ferată (Dispoziția nr. 16 din 18.06.2020).

- ***Investigația utilă privind cunoașterea cazurilor de încălcare a legislației concurențiale de către autoritățile administrației publice locale (APL) admise la etapa elaborării, aprobării și modificării bugetelor unităților administrativ teritoriale.***

În cadrul examinării informațiilor recepționate au fost stabilite o serie de încălcări admise de APL la etapa adoptării bugetelor locale, așa ca: stabilirea nominală și diferențiată a taxelor pentru unitățile comerciale și a taxei de amenajare a teritoriului, fiind făcută diferențiere dintre gospodărie țărănească și alte întreprinderi. A fost elaborat un raport asupra investigației date și ca urmare, prin Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 21 din 16.07.2020, a fost extinsă perioada supusă investigației cu încă 3 ani.

- ***Investigația utilă pentru cunoașterea pieței comercializării cu ridicata și cu amănuntul a principalelor produse petroliere și a gazului lichefiat în Republica Moldova***

Ca rezultat a efectuării investigației în cauză a fost accentuată necesitatea înlăturării barierelor anticoncurențiale în ceea ce privește intrarea pe piața comercializării cu ridicata și cu amănuntul a principalelor produse petroliere și a gazului lichefiat în Republica Moldova, în scopul de a stimula și îmbunătăți climatul concurențial pe piața dată.

În special, au fost identificate barierele legale care limitează accesul pe piața produselor petroliere, care sunt instituite prin art. 14 al Legii privind piața produselor petroliere nr. 461 din 30.07.2001, referindu-se la obligativitatea

deținerii de către importatorii de produse petroliere principale a unor depozite proprii și/sau închiriate de minim 5 mii m³ și a unui quantum a capitalului propriu în valoare de cel puțin 8 milioane lei, și la obligativitatea deținerii de către importatorii de gaz lichefiat a depozitelor pentru păstrarea gazului lichefiat în volum minim de 150 m³. Liberalizarea pieței și înlăturarea barierelor de intrare ar crea condiții pentru stabilirea unor prețuri competitive, determinate în baza cererii și ofertei și ar permite întreprinderilor mici și mijlocii să concureze liber cu întreprinderile mari, inclusiv integrate pe verticală.

Totodată, este important de menționat faptul că această poziție fermă a Plenului Consiliului Concurenței cu privire la necesitatea deschiderii spre concurență a pieței comercializării cu amănuntul a produselor petroliere principale și a gazului lichefiat și eliminării barierelor neargumentate de intrare și de activitate pe piață, a fost reiterat expusă în toate avizele emise la acest subiect de către Consiliul Concurenței în perioada anilor 2014-2021.

În același timp, în cadrul raportului asupra investigației utile pe piața vizată, au fost acumulate informații ce au servit drept bază pentru inițierea prin Dispoziția nr. 3 din 19.01.2021, a unei investigații cu privire la semnele încălcării art. 5 și art. 11 din Legea concurenței, de către cele mai mari 6 întreprinderi de comercializare cu amănuntul a produselor petroliere, la stabilirea prețurilor.

- ***Investigația utilă de cunoaștere a pieței comercializării medicamentelor***

În cadrul investigației utile de cunoaștere a pieței comercializării medicamentelor s-au elaborat propuneri de modificare a legislației în domeniul proprietății intelectuale, în vederea substituirii regimului intern sau național de epuizare a drepturilor, cu regimul regional, transmise la data de 29.09.2020 Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, în vederea includerii în proiectul Strategiei naționale în domeniul proprietății intelectuale până în anul 2030.

2.4 Activitatea în instanța de judecată

Pe parcursul anului 2020, pe rolul instanțelor de judecată s-au aflat în examinare 85 de cauze, dintre care un procent de 67,4% l-au reprezentat acțiunile în contencios administrativ și au vizat domeniul concurenței.

Respectiv, în anul 2020, Consiliul Concurenței a participat, prin intermediul reprezentanților săi, la circa 143 de ședințe ale instanțelor de judecată.

În rezultatul examinării de către instanțele de judecată a cauzelor Consiliului Concurenței, procentul hotărârilor pronunțate de instanțele de judecată în favoarea Consiliului Concurenței a fost de 82%, din cele 22 de cauze finalizate în anul 2020.

Rezultatul examinării de către instanțele de judecată a cauzelor civile cu participarea Consiliului Concurenței se reflectă în următorul tabel.

Tabelul 1

Rezultatele și indicatorii activității în instanța de judecată în anul 2020

Nr. d/o	Indicatori	Rezultate	
1	Decizii cu privire la aplicarea Legii concurenței	<i>Contestate</i>	9
		<i>Menținute</i>	12
		<i>Anulate</i>	4
2	Sanctiuni/amenzi încasate (mii lei)	10 303, 84	
3	Nr. de cauze aflate pe rol în instanța de judecată	85	
4	Nr. de cauze de judecată finalizate:	22	
		<i>în favoarea Consiliului Concurenței</i>	<i>în defavoarea Consiliului Concurenței</i>
		18	4

Pe parcursul anului 2020, instanța de judecată a finalizat judecarea a 13 cauze contravenționale, dintre care instanța a susținut propunerea agentului constatatator de aplicare a sancțiunii în 10 cauze, ceea ce denotă un procent al câștigurilor în mărime de 77%, iar în 3 cauze a anulat procesul verbal contravențional.

Prezentăm, în continuare, cele mai relevante cazuri în ceea ce privește practica instanțelor judecătorești în soluționarea cazurilor de concurență.

- ***Cazul „BTS PRO” SRL contra Consiliul Concurenței***

Prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței, nr. DA-09 din 19.02.2018, s-a constatat încălcarea art. 68 alin. (1) lit. d) din Legea concurenței de către „BTS PRO” SRL, prin refuzul de a se supune inspecției desfășurate de către Consiliul Concurenței, cu aplicarea unei amenzi în mărime de cca 491 mii lei.

Înaintând acțiunea în judecată împotriva Consiliului Concurenței, „BTS PRO” SRL a solicitat anularea deciziei Plenului Consiliului Concurenței, declararea nulității rezultatelor inspecției desfășurate de către Consiliul Concurenței la sediul reclamantei și încasarea prejudiciului moral în mărime de cca 100 mii lei.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, prima instanță a ajuns la concluzia admiterii parțiale a acțiunii, anulând decizia Plenului Consiliului Concurenței, în rest pretențiile reclamantei au fost respinse ca fiind neîntemeiate, soluție care a fost menținută și de instanța de apel.

Pentru a decide astfel, instanțele ierarhic inferioare au reținut că decizia Consiliului Concurenței este emisă contrar prevederilor legale, din considerentul că nu s-a stabilit existența faptei de refuz din partea „BTS PRO” SRL la efectuarea inspecției.

Curtea Supremă de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, a considerat că soluția dată de către instanțele judecătorești este greșită, fiind rezultată din aprecierea incorectă a probelor prezentate, motiv din care hotărârile judecătorești nu au putut fi menținute.

Astfel, Curtea Supremă de Justiție, în motivarea deciziei sale a indicat că au fost oferite date eronate privind numărul încăperilor utilizate de „BTS PRO” SRL din clădirea respectivă, fiind limitat accesul la informația din calculatoarele de serviciu a companiei „BTS PRO” SRL ce se afla la etajul 4 în care activează atât „Esempla Systems” SRL, cât și „BTS PRO” SRL, fapt ce rezultă din informația comunicată de directorul de vânzări a „Esempla Systems” SRL, în ziua imediat următoare.

În speță s-a reținut și faptul că, la inspectarea calculatorului întreprinderii reclamante, după introducerea parolei de acces la calculatorul respectiv de către un angajat al întreprinderii, pe ecranul calculatorului, și anume în bara de meniuri a fost identificată o fereastră minimalizată, iar la solicitarea responsabilului pentru investigarea cauzei de a nu închide nimic, acesta nu s-a conformat solicitării, a închis fereastra respectivă și la solicitarea de a o redeschide a refuzat, circumstanță calificată de instanța supremă ca fiind o nesupunere la inspecția efectuată.

Totodată, instanța supremă a menționat și faptul că la inspectarea calculatorului întreprinderii nu a fost asigurată conexiunea cu serverul prin Remote Desktop Connection, fiind oferite explicații contradictorii în acest sens, prin care reprezentanții „BTS PRO” SRL au indus în eroare echipa de inspecție a Consiliului Concurenței și au făcut imposibilă examinarea documentelor aflate în raport cu obiectul și scopul investigației păstrate pe suport.

Distinct de aceste precizări, s-a constatat a fi declarative și susținerile instanței de apel precum că nu poate fi apreciat ca refuz în efectuarea inspecției, acțiunile de neprezentare la cererea colaboratorului Consiliului Concurenței a telefonului mobil și a serverului de stocare a informației, deoarece acestea nu se află la evidența întreprinderii „BTS PRO” SRL. Or, contrar acestor afirmații pe parcursul inspecției în rezultatul descifrării conturilor contabile 123 „Mijloace fixe” și 213 „Obiecte de mică valoare și scurtă durată” de către contabil și administratorul „BTS PRO” SRL s-a constatat că la balanța întreprinderii figurează telefonul mobil și serverul de stocare a informației indicate, iar la solicitarea colaboratorului Consiliului Concurenței acestea nu au fost prezentate.

Astfel, Curtea Supremă de Justiție a constatat că „BTS PRO” SRL a refuzat să se supună inspecției desfășurate în cadrul societății, ce constituie o încălcare a normelor de procedură conform art. 68 alin. (1) lit. d) din Legea concurenței. Or, în concordanță cu art. 56 alin. (11) din Legea concurenței, întreprinderea, asociația de întreprinderi și autoritatea administrației publice au obligația să se supună inspecției.

- ***Cazul „Vanro Com” SRL și „Sardis – Exim” SRL contra Consiliului Concurenței***

Prin decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. DA-23/16-13 din 22.03.2018 s-a decis constatarea încălcării prevederilor art. 5 al Legii concurenței de către întreprinderile „Vanro-Com” SRL și „Sardis Exim” SRL, prin participarea cu oferte trucate la procedurile de achiziții publice nr. 15/01460 din 19.05.2015 și nr. 16/01038 din 24.05.2016, organizate și desfășurate de Direcțiile Educație, Tineret și Sport din sectoarele Botanica și Râșcani ale mun. Chișinău.

Totodată, prin respectiva decizie Plenul Consiliului Concurenței a aplicat întreprinderii „Vanro – Com” SRL o amendă în mărime de cca 53,2 mii lei, reprezentând - 1,5% din cifra de afaceri realizată în anul 2017, cu aplicarea factorului 1 și aplicarea întreprinderii „Sardis Exim” SRL o amendă în mărime de cca 32,3 mii lei reprezentând – 1,5% din cifra de afaceri realizată în anul 2017, cu aplicarea factorului 1.

În cadrul investigației derulate asupra cazului respectiv de încălcare a Legii concurenței, „Vanro – Com” SRL și „Sardis Exim” SRL au recunoscut, total și în mod expres, săvârșirea faptei anticoncurențiale încriminate în observațiile prezentate, Consiliului Concurenței, pe marginea raportului de investigație. Fapt pentru care aceștia, în temeiul art. 73 alin. (6) din Legea concurenței, au beneficiat de o reducere a nivelului de bază al amenzii determinat conform art. 72 al Legii concurenței, în mărime de 25% .

În ciuda faptului că au recunoscut încălcarea Legii concurenței, „Vanro – Com” SRL și „Sardis Exim” SRL au înaintat o acțiune în judecată împotriva Consiliului Concurenței, solicitând anularea deciziei Plenului Consiliului Concurenței, ca fiind ilegală și compensarea cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, instanța de fond prin hotărârea din 18.02.2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de reprezentantul „Vanro – Com” SRL și „Sardis Exim” SRL împotriva Consiliului Concurenței.

Soluția pronunțată de instanța de fond, prin care a fost recunoscută legalitatea și temeinicia deciziei Plenului Consiliului Concurenței a fost menținută de instanța de apel și de Curtea Supremă de Justiție prin încheierea sa din 20.05.2020

- ***Cazul „Alimer Comerț” SRL contra Consiliului Concurenței***

Prin Decizia nr. CEP-41/17-71 din 05.10.2018, „Alimer-Comerț” SRL a fost recunoscută vinovată de încălcarea normelor materiale ale legislației concurențiale, prin faptul nenotificării concentrării economice prevăzute la art. 22 alin. (1) din Legea concurenței, fiind aplicată o amendă de 0,24% din cifra totală de afaceri, ceea ce reprezintă 501,1 mii de lei.

Ținem să menționăm că, prin preluarea controlului asupra unor active materiale și nemateriale utilizate anterior de „Vega-L” SRL s-a realizat o operațiune de concentrare economică, în sensul art. 20 alin. (2) lit. b) din Legea concurenței, însă, „Alimer-Comerț” SRL nu a notificat Consiliul Concurenței conform art. 22 alin. (2) din Legea concurenței, deși, prin prisma acestei norme avea obligația pozitivă de a notifica Consiliul Concurenței operațiunea de concentrare economică, până la punerea în aplicare a acesteia, în vederea stabilirii compatibilității cu mediul concurențial.

Astfel, conjunctura circumstanțelor constatate și expuse mai sus, profilează concluzia că nenotificarea unei operațiuni de concentrare economică, definită la art. 22 alin. (1), înainte de punerea în aplicare a acesteia, cu excepția cazurilor în care sunt autorizate în mod expres în acest sens în conformitate cu art. 20 alin. (5) sau printr-o decizie adoptată în temeiul art. 20 alin. (6), reprezintă o încălcare a normelor materiale ale legislației concurențiale, în sensul art. 71 lit. d) din Legea concurenței.

Fiind investită cu judecarea cauzei în prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, prin hotărârea din 10.02.2020 a respins, ca fiind neîntemeiată acțiunea depusă de „Alimer-Comerț” SRL.

Judecând cauza în ordine de apel, Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din 01.07.2020 a casat hotărârea din 10.02.2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani și a pronunțat o hotărâre nouă, prin care a admis parțial acțiunea depusă de

„Alimer-Comerț” SRL și a anulat Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 41 din 21.12.2017 și Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. CEP-41/17-71 din 05.10.2018.

Prin Decizia din 07.10.2020 Curtea Supremă de Justiție, efectuând controlul judiciar al deciziei din 01.07.2020 a Curții de Apel Chișinău și al hotărârii din 10.02.2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a constatat că instanța de apel a judecat formal cauza și a interpretat în mod eronat legea, iar în consecință neîntemeiat a concluzionat că hotărârea primei instanțe este greșită.

În acest sens, Curtea Supremă de Justiție a constatat legalitatea și temeinicia Dispoziției din 21.12.2017 și a Deciziei din 05.10.2018 emise de Plenul Consiliului Concurenței în privința „Alimer-Comerț” SRL și a concluzionat că prima instanță corect și întemeiat a respins ca neîntemeiată acțiunea în contencios administrativ depusă de „Alimer-Comerț” SRL cu privire la anularea Dispoziției Plenului Consiliului Concurenței nr. 41 din 21.12.2017 și a Deciziei Consiliului Concurenței nr. CEP-41/17-71 din 05.10.2018 cu compensarea cheltuielilor de judecată și a judecat multiaspectual cauza, a identificat corect legea materială aplicabilă speței și i-a dat o interpretare corectă, însă instanța de apel a emis o decizie neîntemeiată, bazată pe judecarea formală a cauzei și interpretarea eronată a normelor legii materiale.

- ***Cazul Consiliul Concurenței contra Consiliului municipal Chișinău***

Prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. AAP-40/17-26 din 24.05.2018, s-a decis calificarea acțiunilor Consiliului municipal Chișinău, manifestate prin stabilirea pct. 1.1 lit. e) din Anexa nr. 3 a Regulamentului de desfășurare a activității de comerț în mun. Chișinău, aprobat prin Consiliul municipal Chișinău prin Decizia nr. 10/2 din 09.10.2017, a prevederilor care stabilesc că, amplasamentele pentru desfășurarea comerțului ambulant pot fi situate la o distanță de cel puțin 50 m de la unitățile de comerț și alimentație publică staționare (pentru produsele similare celor comercializate în unitățile comerciale staționare), ca încălcare a prevederilor art. 12 alin. (1) lit. a) al Legii concurenței.

La pct. 2 din decizia menționată mai sus, s-a decis calificarea acțiunilor Consiliului municipal Chișinău, manifestate prin stabilirea la pct. 2.5 alin. (9) din anexa nr. 4 a Regulamentului de desfășurare a activității de comerț în mun. Chișinău, aprobat de Consiliul municipal Chișinău prin Decizia nr. 10/2 din 09.10.2017, a prevederilor prin care se interzice amplasarea gheretelor la o distanță mai mică de 250 m de la intrările în unitățile comerciale staționare (în cazul gheretelor în care se preconizează comercializarea produselor similare celor din unitățile menționate), ca încălcare a prevederilor art. 12 alin. (1) lit. a) al Legii concurenței. Totodată, Plenul Consiliului Concurenței a emis Prescripția nr. AAP-40/17-01 din 24.05.2018, prin care a prescris Consiliului municipal Chișinău să anuleze prevederea pct. 1.1 lit. e) din Anexa nr. 3 a Regulamentului de desfășurare a activității de comerț în mun. Chișinău aprobat de Consiliul municipal Chișinău prin Decizia nr. 10/2 din 09.10.2017, care stabilește că amplasamentele pentru desfășurarea comerțului ambulant pot fi situate la o distanță de cel puțin 50 m de la unitățile de comerț și de alimentație publică staționare (produse similare celor comercializate în unitățile comerciale staționare) și prevederea pct. 2.5 alin. (9) din Anexa nr. 4 a Regulamentului de desfășurare a activității de comerț a mun. Chișinău, aprobat de Consiliul municipal Chișinău prin Decizia nr. 10/2 din 09.10.2017, care au fost calificate ca încălcare a Legii concurenței.

Consiliul Concurenței, ținând cont de prevederile art. 13 din Legea concurenței, a înaintat o acțiune în contenciosul administrativ, solicitând instanței de judecată anularea actelor Consiliului municipal Chișinău care au condus la restrângerea, împiedicarea sau denaturarea concurenței

Curtea de Apel Chișinău a constatat temeinicia acțiunii respective ținând cont de faptul că, Consiliul municipal Chișinău nu a contestat decizia Consiliului Concurenței și prescripția menționată mai sus. Astfel, Completul judiciar a conchis că în cauza dată autoritatea publică locală nu a executat și nu s-a conformat măsurilor dispuse prin decizia și prescripția Plenului Consiliului Concurenței în termenul stabilit, în scopul restabilirii mediului concurențial, prevăzut la art. 12 alin. (1) lit. a) al Legii concurenței. Iar în al doilea rând, instanța de judecată a

constatat, că actele Consiliul municipal Chișinău sunt adoptate cu încălcarea art. 12 alin. (1) lit. a) al Legii concurenței.

Astfel, prin Hotărârea Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău, din 26.11.2019, a fost admisă cererea de chemare în judecată înaintată de Consiliul Concurenței către Consiliul municipal Chișinău și a anulat în parte pct. 1.1. lit. e) din Anexa nr. 3 și pct. 2.5 alin. (9) din Anexa nr. 4 a Regulamentului de desfășurare a activității de comerț în mun. Chișinău, aprobat prin Decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 10/2 din 09.10.2017.

În vederea executării hotărârii instanței de judecată, prin Decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 17/5 din 01.10.2020, s-a abrogat Regulamentul de desfășurare a activității de comerț în mun. Chișinău, aprobat de Consiliul municipal Chișinău prin Decizia nr. 10/2 din 09.10.2017 și s-a aprobat un nou Regulament privind desfășurarea activității de comerț în mun. Chișinău.

CAPITOLUL III. AJUTOR DE STAT

3.1 Sinteza rezultatelor înregistrate

Consiliul Concurenței asigură aplicarea și respectarea de către autoritățile publice și mediul privat a legislației în domeniul ajutorului de stat. În anul 2020, Plenul Consiliului Concurenței a aprobat cel de-al VII-lea **Raport privind ajutoarele de stat acordate în Republica Moldova, de la intrarea în vigoare a Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat.** (*Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASER-67 din 03.12.2020*).¹

Raportul a fost elaborat în conformitate cu informația prezentată de către furnizorii de ajutor de stat și ajutor de minimis (APC, APL etc.), prin intermediul SIA RAS.

Raportul cuprinde o analiză a valorii, structurii și a tendințelor înregistrate pe parcursul perioadei 2017-2019 în acordarea ajutoarelor de stat, ajutoarelor de minimis, măsurilor de sprijin acordate pentru prestarea SIEG, monitorizarea ajutoarelor de stat autorizate, precum și reflectă implementarea SIA RAS.

În anul 2020, în scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru o evaluare eficientă a măsurilor de ajutor de stat, au fost abrogate actele vechi și elaborate următoarele acte noi: **Regulamentul privind ajutorul de minimis**², aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 01 din 06.08.2020; **Regulamentul privind evaluarea ajutorului de stat pentru dezvoltare regională**,³ aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 02 din 15.10.2020; **Regulamentul privind evaluarea ajutorului de stat pentru protecția mediului înconjurător**⁴, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 03 din 03.12.2020.

Totodată, a fost elaborat proiectul **Instrucțiunii privind monitorizarea ajutorului de stat existent.**

¹<https://competition.md/public/files/Raport-privind-ajutoarele-de-stat-acordate-in-Republica-Moldova-pentru-anul-2019758fc.pdf>

²https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=123789&lang=ro

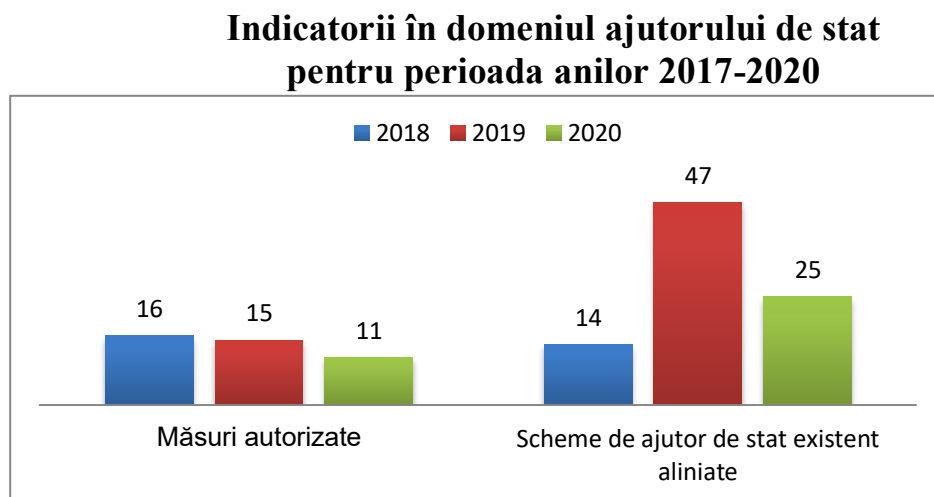
³https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=125024&lang=ro

⁴https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=125402&lang=ro

Politica în domeniul ajutorului de stat este o componentă importantă a politicii de concurență datorită efectelor intervenției statului asupra mediului economic. Monitorizarea permanentă a ajutoarelor de stat se efectuează cu scopul de a exclude denaturarea nejustificată a concurenței și pentru a direcționa mai bine măsurile de sprijin, contribuind astfel la dezvoltarea întregii economii.

Consiliul Concurenței își axează eforturile în vederea asigurării aplicării și respectării de către autoritățile publice și mediul privat a legislației în domeniul ajutorului de stat ceea ce a contribuit esențial la consolidarea și sporirea rezultatelor obținute pe parcursul ultimilor ani, conform diagramei de mai jos.

Figura 7

În anul 2020, de către Consiliul Concurenței au fost autorizate 11 măsuri de sprijin notificate de către furnizorii de ajutor de stat, în valoare totală de cca. 800 000 mii lei.

În contextul situației pandemice provocate de răspândirea Covid-19, măsurile de sprijin oferite pentru situații excepționale sunt considerate compatibile cu mediul concurențial, în conformitate cu prevederile art. 4, lit. (b) din Legea cu privire la ajutorul de stat, fiind exceptate de la obligația de notificare către Consiliul Concurenței.

Astfel, este important de menționat că ajutorul autorizat în anul de referință a fost destinat preponderent măsurilor de sprijin acordate pentru servicii de interes economic general (SIEG), ce reprezintă o activitate economică primordială pentru cetățeni, precum: alimentarea cu apă potabilă, evacuarea

apelor uzate, colectarea deșeurilor menajere, transport publice etc. Măsurile de ajutor de stat autorizate au fost acordate sub formă de subvenții și/sau subsidii ori reduceri la preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței.

O contribuție semnificativă în vederea implementării acțiunilor în materie de ajutor de stat, a constat în alinierea, în anul de referință, a 25 de scheme de ajutor de stat existent. În conformitate cu angajamentele asumate în Acordul de Asociere RM-UE, la sfârșitul anului 2020 erau alinate 128 scheme (73,98%), din totalul de 173 de scheme de ajutor de stat existent până la intrarea în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat.

Totodată, este important de menționat faptul că pe parcursul anului 2020, a fost elaborat **proiectul de hotărâre de Guvern cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului ce viza organizarea și funcționarea sistemului informațional „Registrul ajutoarelor de stat”** în scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru transferarea SIA RAS pe platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud) și oferirii transparenței în operațiunile de acordare a ajutorului de stat și interoperabilității sistemului cu alte sisteme.

Astfel, în ședința de Guvern din 18.11.2020 a fost aprobată Hotărârea de Guvern cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului, în acest sens oferind posibilitatea realizării transferului SIA RAS.

3.2 Notificarea și autorizarea ajutorului de stat

În anul 2020, datorită politicii proactive de promovare a culturii concurențiale în regiuni, toți furnizorii de ajutor de stat au notificat măsurile de sprijin prin intermediul SIA RAS.

În continuare este prezentată descrierea succintă a măsurilor de sprijin, autorizate de către Plenul Consiliului Concurenței.

- *Notificarea parvenită de la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă – ANOFM*

Măsura de sprijin constă în acordarea subvențiilor în baza prevederilor art. 33, 34, 36, 38, 40 din Legea nr. 105 din 14.06.2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj pentru instruirea angajaților și pentru crearea de noi locuri de muncă. Valoarea măsurii de sprijin constituie - cca 48 152,53 mii lei. Conform [Deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-14 din 29.04.2020](#) s-a constatat că măsura de sprijin notificată de către Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat.

- ***Notificarea parvenită de la Primăria orașului Rezina***, beneficiarul măsurii de sprijin fiind ÎM „Servicii Comunal - Locativă Rezina”. Măsura de sprijin constă în transmiterea în gestiune cu titlu gratuit a unor bunuri materiale (apeduct, rețea de canalizare etc.), pentru prestarea serviciului de interes economic general – serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare. Valoarea ajutorului de stat acordat ÎM „Servicii Comunal - Locativă Rezina” pentru perioada anilor 2016-2023, constituie cca 866,42 mii lei. Conform [Deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-18 din 15.05.2020](#) s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.
- ***Notificarea parvenită de la Direcția Generală de Finanțe a UTA Găgăuzia a Comitetului executiv al Găgăuziei***, beneficiarul măsurii de sprijin fiind Compania Publică „GAGAUZIYA RADIO TELEVISIONU”. Măsura de sprijin constă în alocarea anuală Compania Publică „GAGAUZIYA RADIO TELEVISIONU” a resurselor sub formă de subvenții, prevăzute în Legea UTA Găgăuzia cu privire la bugetul pentru anul corespunzător. Valoarea ajutorului de stat acordat pentru prestarea serviciului public de radiofuziune acordat Companiei Publică „GAGAUZIYA RADIO TELEVISIONU” pentru perioada 2018-2024, constituie cca 45 785,8 mii lei. Conform [Deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-31 din 09.07.2020](#) s-a constatat că măsura de

sprijin notificată constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.

- **Notificarea parvenită de la Primăria comunei Ișcălău, raionul Fălești**, beneficiarul măsurii de sprijin fiind ÎM „Servicii Comunale Ișcălău”. Măsura de sprijin constă în transmiterea în gestiune cu titlu gratuit a apeductului din satul Ișcălău, satul Doltu și satul Burghelea. Valoarea ajutorului de stat pentru prestarea serviciului public de alimentare cu apă acordat ÎM „Servicii Comunale Ișcălău” pentru perioada 2017-2026, constituie cca 4 495,4 mii lei. Conform [Deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-66 din 03.12.2020](#) s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.
- **Notificarea parvenită de la Primăria municipiului Bălți**, beneficiarul măsurii de sprijin fiind ÎM „Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți”. Măsura de sprijin notificată de către Primăria municipiului Bălți, având ca beneficiar ÎM „Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți” constă în alocarea de subvenții/subsidii, precum și transmiterea în gestiune cu titlu gratuit a bunurilor materiale (5 autospeciale și tomberoane), în vederea operării serviciului de colectare și transportare a deșeurilor. Valoarea ajutorului de stat: subvenții/subsidii în perioada anilor 2017-2018, în sumă de cca 4 461,3 mii lei; pentru bunurile transmise în gestiune economică, pentru perioada 2018-2024 - cca 7 531,37 mii lei. Conform [Deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-08 din 10.03.2020](#) s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.
- **Notificarea parvenită de la Primăria municipiului Bălți**, beneficiarul măsurii de sprijin fiind ÎM „Direcția de Troleibuze din Bălți”. Măsura de sprijin constă în:
 - acordarea unei garanții de către Consiliul municipal Bălți în vederea contractării de către ÎM „Direcția de Troleibuze din Bălți” a unui împrumut în

condiții preferențiale de la Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, pe un termen de 12 ani, în valoare de 2,5 mil. Euro, precum și a unui grant în valoare de 1,2 mil. Euro, conform Deciziei Consiliului municipal Bălți nr. 2/3 din 26.04.2019 „Cu privire la aprobarea Contractului de împrumut dintre ÎM „Direcția de troleibuze din Bălți” și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare și Acordului de garanție și susținere a proiectului între municipiul Bălți, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare și ÎM „Direcția de troleibuze din Bălți”;

- acordarea de subsidii anuale din bugetul municipal, precum și scutiri de la plata pentru locațiunea mijloacelor fixe, proprietate a municipiului, utilizate de către ÎM „Direcția de troleibuze din Bălți”, în regim de gestiune economică.

Valoarea ajutorului de stat pentru prestarea serviciilor publice de transport electric în municipiul Bălți, pentru perioada 2014-2024 – constituie cca 491 878,83 mii lei. [Conform Deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-45 din 17.09.2020](#) s-a constatat că măsura de sprijin notificată, precum și alte măsuri de sprijin acordate ÎM „Direcția de Troleibuze din Bălți” pentru prestarea serviciilor publice de transport electric în municipiul Bălți constituie ajutor de stat, în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat, ce este compatibil cu mediul concurențial normal.

- **Notificarea parvenită de la Consiliul raional Leova.** Consiliul Concurenței a examinat măsura de sprijin acordată „Apă-Canal Leova” SA de către Consiliul raional Leova privind transmiterea în gestiune economică a unor mijloace fixe în vederea prestării serviciului de apă și canalizare. Conform [Deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. ASS-32 din 09.07.2020](#) s-a constatat faptul că, măsura de sprijin notificată de către Consiliul raional Leova, având ca beneficiar „Apă-Canal Leova” SA, ce constă în transmiterea în gestiune a unor mijloace fixe, constituie ajutor de stat compatibil în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat.

- ***Notificarea parvenită de la Agenția pentru Eficiența Energetică.*** Notificarea dată, cu privire la acordarea măsurii de sprijin în conformitate cu Apelul de propuneri de proiecte nr. 1 în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă în sectorul public a fost examinată în cadrul alinierii schemei de ajutor de stat existent. Apelul de propuneri de proiecte nr. 1 în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă a fost deschis pentru reprezentanții autorizați ai obiectivelor de menire socială aflate în proprietate publică centrală și locală de toate nivelele care sunt funcționale și nu au beneficiat de suport din partea programelor sau proiectelor cu caracter similar. Au fost selectați în total 86 de beneficiari, fiind semnate contracte de grant pentru implementarea măsurilor de eficiență energetică și valorificare a surselor de energie regenerabilă. Valoarea debursărilor efectuate și planificate, pentru perioada 2014-2021, constituie 146,6 mil lei. Conform [Deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO-43 din 09.09.2020](#) a fost autorizat ajutorul de stat acordat în baza Apelului de propuneri de proiecte nr. 1 în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă.
- ***Notificarea parvenită de la Primăria satului Baurci, raionul Ceadâr-Lunga.*** Consiliul Concurenței a examinat notificarea parvenită cu privire la transmiterea în gestiune economică a bunurilor materiale. Ajutorul de stat acordat „Apă-Termo” SA este necesar în vederea operării în condiții normale de continuitate a serviciului public de alimentare cu apă și nu va denatura în mod nejustificat concurența. Conform [Deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. OTG-21 din 04.06.2020](#) s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea nr. 139 din 15.06.2012 cu privire la ajutorul de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.
- ***Notificarea parvenită de la Primăria satului Cazaclia, raionul Ceadâr-Lunga.*** Consiliul Concurenței a examinat notificarea parvenită de la Primăria satului Cazaclia, raionul Ceadâr-Lunga, ce constă în transmiterea în gestiune cu titlu gratuit a bunurilor materiale. Ajutorul de stat acordat „Apă-Termo” SA este

necesar în vederea operării în condiții normale pentru furnizarea serviciului public de aprovizionare cu apă și nu va denatura în mod nejustificat concurența. Conform [Deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. OTG-57 din 19.11.2020](#) s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.

- ***Notificarea parvenită de la Primăria satului Tartaul, raionul Cantemir.*** Consiliul Concurenței a examinat notificarea parvenită de la Primăria satului Tartaul, raionul Cantemir, cu privire la transmiterea în gestiune economică a bunurilor materiale. Ajutorul de stat acordat ÎM „Tart-Local-Service” este necesar în vederea operării în condiții normale de continuitate a serviciului public de alimentare cu apă și nu va denatura în mod nejustificat concurența. Conform [Deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. OTS-36 din 04.08.2020](#) s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.

3.3 Alinierea schemelor de ajutor de stat existente

Potrivit art. 341 din Acordul de Asociere, unul din angajamentele asumate de Republica Moldova este alinierea schemelor de ajutoare de stat instituite înainte de 16.08.2013 la acquis-ul UE în materie de ajutor de stat, în termen de 8 ani de la data intrării în vigoare a Acordului de Asociere. Excepție constituie schemele de ajutoare de stat instituite în temeiul Legii nr. 440 din 27.07.2001 cu privire la zonele economice libere pentru care perioada a fost prelungită până la 10 ani de la data intrării în vigoare a Acordului de Asociere.

În anul 2020 au fost examinate mai multe măsuri de sprijin, care sunt descrise succint în cele ce urmează.

- ***Măsurile de sprijin acordate sub formă de aplicarea cotei „zero” la dobânda pentru leasing și reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate privind***

desfășurarea „Programului de susținere și dezvoltare a întreprinderilor mici și mijlocii”

Consiliul Concurenței a examinat măsurile de sprijin acordate sub formă de aplicarea cotei „zero” la dobânda pentru leasing și reduceri de preț la bunurile și serviciile furnizate privind desfășurarea „Programului de susținere și dezvoltare a întreprinderilor mici și mijlocii”, destinat facilitării procurării în regim de leasing a unui vast sortiment de echipamente noi de producere pentru sporirea capacităților lor de producere și modernizare, finanțat din contul Grantului acordat de Guvernul Japoniei (2 scheme). Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO-09 din 10.03.2020](#) s-a constatat că măsurile de sprijin sus menționate constituie schemă de ajutor de minimis, în sensul art. 3 al Legii cu privire la ajutorul de stat.

- ***Măsura de sprijin care se referă la acordarea de granturi pentru organizațiile neguvernamentale ecologiste pentru proiecte de protecția mediului***

Consiliul Concurenței a examinat măsura de sprijin care se referă la acordarea de granturi din sursele Fondului Ecologic Național. Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO-42 din 06.08.2020](#) s-a constatat că măsura de sprijin constituie ajutor de minimis pentru proiectele care se referă la soluționarea problemelor ecologice asociate cu dezvoltarea durabilă a sistemelor de aprovizionare cu apă, de canalizare și epurare a apelor reziduale.

- ***Măsura de sprijin care se referă la Apelul de propuneri de proiecte nr. 1 în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă***

Consiliul Concurenței a examinat măsura de sprijin care se referă la Apelul de propuneri de proiecte nr. 1 în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă notificat de Agenția pentru Eficiență Energetică. S-a constatat că măsura de sprijin constituie ajutor de stat pentru beneficiarii care desfășoară sau pot desfășura activitate economică în clădirile

publice. [Prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO-43 din 09.09.2020](#), în temeiul art. 5 alin. (1) lit. e) al Legii cu privire la ajutorul de stat, Consiliul Concurenței a autorizat acordarea ajutorul de stat.

- ***Măsura de sprijin referitor la emiterea garanțiilor financiare întreprinderilor active și întreprinderilor nou create, prin intermediul Fondului de garantare a creditelor***

Măsura de sprijin este acordată în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 828 din 20.08.2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la Fondul de garantare a creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii (2 scheme). Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASER-25 din 18.06.2020](#) s-a constatat că măsura de sprijin examinată constituie schemă de ajutor de minimis în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat.

- ***Măsura de sprijin privind scutirile aplicate la importul mărfurilor definite ca ajutoare umanitare***

Măsura de sprijin este acordată în baza prevederilor art. 103, alin. (5) și art. 124, alin. (2) al Codului fiscal și art. 28, lit. d) din nota la Anexa nr. 2 al Legii nr. 1380/1997 cu privire la tariful vamal. Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASER-49 din 17.09.2020](#) s-a constatat că în cazul prevenirii, lichidării sau diminuării consecințelor calamităților naturale și altor cazuri excepționale, măsura de sprijin constituie ajutor de stat în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat, doar în cazul beneficiarilor de ajutor umanitar care desfășoară activitate economică.

- ***Măsura de sprijin referitor la scutirea de la plata TVA aplicat pentru serviciile, întreprinse de către autoritățile abilitate, pentru care se aplică taxa de stat***

Măsura de sprijin este acordată în temeiul art. 103, alin. (1), pct. 6) din Codul fiscal. În cadrul examinării s-a constatat faptul că facilitatea fiscală analizată este acordată în vederea exercitării unor activități non-economice. Astfel, prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASER-29 din 03.07.2020](#) s-a

constatat faptul că măsura de sprijin nominalizată, în baza prevederilor art. 103 alin. (1) pct. 6) din Codul fiscal, nu constituie ajutor de stat în sensul art. 3 al Legii cu privire la ajutorul de stat.

- ***Măsura de sprijin privind scutirea de TVA fără drept de deducere: cazarea în cămine, serviciile comunale acordate populației – închirierea spațiului locativ, deservirea tehnică a blocurilor de locuințe, alimentarea cu apă, canalizarea, salubritatea, folosirea ascensoarelor***

În urma examinării facilității fiscale acordate în temeiul art. 103, alin. (1), pct. 16) din Codul fiscal, s-a constatat, prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASER-41 din 06.08.2020](#), că beneficiarii măsurii de sprijin în cauză nu desfășoară activitate economică și în acest caz nu sunt beneficiari în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat, prin urmare, măsura de sprijin nu constituie ajutor de stat.

- ***Măsura de sprijin privind scutirea de TVA fără drept de deducere serviciile ce țin de autentificarea drepturilor deținătorilor de teren***

Măsura de sprijin este acordată în baza prevederilor art. 103, alin. (1), pct. 19) din Codul fiscal. În cadrul examinării măsurii de sprijin s-a constatat că beneficiarul facilității fiscale examinate nu este beneficiar în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat, deoarece facilitatea fiscală analizată este acordată în vederea exercitării unor activități aferente prerogativei statului. Astfel, prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASER-61 din 27.11.2020](#) s-a constatat faptul că măsura de sprijin enunțată nu constituie ajutor de stat în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat.

- ***Măsura de sprijin acordată sub formă de scutiri aplicate la importul de către Instituția Publică Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”***

Consiliul Concurenței a examinat măsura de sprijin acordată sub formă de scutiri aplicate la importul de către Instituția Publică Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, precum și agenții economici

(conform contractelor încheiate în baza procedurilor de achiziție) a bunurilor (mărfurilor), destinate realizării proiectului pentru dezvoltarea Centrului Universitar de Simulare în Instruirea Medicală. [Prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASER-22 din 04.06.2020](#) s-a constatat faptul că măsura de sprijin nominalizată nu mai este aplicabilă, ca urmare a consumării efectului Legii nr. 129/2013 privind importul și procurarea pe teritoriul Republicii Moldova a unor servicii și bunuri.

- ***Măsura de sprijin acordată sub formă de scutiri aplicate la importul mărfurilor destinate lichidării consecințelor inundațiilor din vara anului 2010***

Consiliul Concurenței a examinat măsura de sprijin acordată sub formă de scutiri aplicate la importul mărfurilor destinate lichidării consecințelor inundațiilor din vara anului 2010. Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASER - 28 din 03.07.2020](#) s-a constatat faptul că măsura de sprijin nominalizată nu mai este aplicabilă, ca urmare a consumării efectului Legii nr. 191/2010 cu privire la acordarea facilităților pentru lichidarea consecințelor inundațiilor din vara anului 2010 și urmează a fi exclusă din Registrul ajutorului de stat existent.

- ***Măsura de sprijin privind acordarea de subvenții pentru finanțarea publicațiilor periodice destinate copiilor de vârstă școlară și preșcolară***

Măsura de sprijin este fundamentată pe prevederile stabilite în Legile anuale ale bugetului de stat (2012-2019); Legea presei nr. 243 din 26.10.1994; Hotărârea Parlamentului nr. 901/1996 pentru aprobarea Regulamentului privind finanțarea redacțiilor ziarelor și revistelor; Hotărârea Guvernului nr. 1128/2003 cu privire la fondarea revistei „Moldova” etc. Ca urmare a examinării măsurii de sprijin, prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-19 din 15.05.2020](#) s-a constatat că subvențiile acordate pentru finanțarea publicațiilor periodice destinate copiilor de vârstă școlară și preșcolară, constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat. Furnizorul a notificat măsura dată de sprijin către Consiliul Concurenței, în conformitate cu

prevederile Legii cu privire la ajutorul de stat. Schemă de ajutor de stat este în examinare la Consiliul Concurenței.

- ***Măsura de sprijin acordată sub formă de scutire de la TVA fără drept de deducere, a proprietății de stat răscumpărate în procesul privatizării***

Măsura de sprijin a fost oferită în baza prevederilor art. 103, alin. (1), pct. 3) al Codului fiscal. În cadrul examinării măsurii de sprijin s-a constatat faptul că livrarea proprietății de stat, răscumpărate în procesul privatizării, nu reprezintă o livrare impozabilă în sine, deoarece autoritatea publică, în calitate de vânzător, nu este un subiect impozabil - contribuabil al TVA. Ca rezultat, scutirea de TVA fără drept de deducere în cazurile prevăzute de art. 103, alin. (1), pct. 3) al Codului fiscal nu poate fi considerată ca un transfer de resurse de stat deoarece nu reprezintă o derogare de la sistemul general aplicat. Prin urmare, condiția acordată de furnizor din resurse de stat sau din resursele unităților administrativ-teritoriale sub orice formă nu este îndeplinită. Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-40 din 06.08.2020](#) s-a constatat că măsura de sprijin nu constituie ajutor de stat în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat.

- ***Măsura de sprijin referitor la scutirea de TVA fără drept de deducere, aplicată la livrarea proprietății confiscate, proprietății fără stăpân, proprietății trecute în posesiunea statului cu drept de succesiune și comorilor***

Măsura de sprijin a fost acordată în temeiul art.103, alin.(1), pct. 8) din Codul fiscal. În cadrul examinării măsurii de sprijin nominalizate s-a constatat faptul că livrarea proprietății confiscate, proprietății fără stăpân, proprietății trecute în posesiunea statului cu drept de succesiune și comorilor, de la entitățile publice către Serviciul Fiscal de Stat, precum și de la acesta către persoanele fizice, juridice sau entități publice nu reprezintă o livrare impozabilă în sine, deoarece Serviciul Fiscal de Stat fiind o autoritate publică, în calitate de gestionar și vânzător, nu este un subiect impozabil - contribuabil al TVA. Ca rezultat, scutirea de TVA fără drept de deducere în cazurile prevăzute de art. 103 alin. (1) pct. 8) al Codului fiscal nu poate fi considerată ca un transfer de resurse de stat

deoarece nu reprezintă o derogare de la sistemul general aplicat. Prin urmare, condiția acordată de furnizor din resurse de stat sau din resursele unităților administrativ-teritoriale sub orice formă nu este îndeplinită. Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-46 din 17.09.2020](#) s-a constatat faptul că această măsură de sprijin nu constituie ajutor de stat în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat.

- ***Măsura de sprijin privind scutirea de la plata taxei vamale, aplicate la importul de motoare de la subpozițiile tarifare 8407 90 și 8408 90 destinate motocultoarelor de la subpoziția tarifară 8701 10, a motopompelor de la subpoziția tarifară 8413 70 și a generatoarelor de la subpozițiile tarifare 8502 11 și 8502 20***

Măsura de sprijin a fost acordată în baza pct. 1 din nota de la Anexa nr.1 din Legea nr. 1380/1997 cu privire la tariful vamal. În cadrul examinării măsurii de sprijin nominalizate, prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței Nr. ASR-47 din 17.09.2020](#) s-a constatat faptul că acțiunea actelor normative în baza cărora a fost acordată a încetat, astfel fiind exclusă din lista schemelor de ajutor de stat existent.

- ***Măsurile de sprijin privind scutirea de la plata TVA fără drept de deducere a produselor de fabricație proprie ale cantinelor studențești, școlare și ale cantinelor altor instituții de învățământ, ale spitalelor și instituțiilor preșcolare, ale cantinelor care aparțin altor instituții și organizații din sfera social-culturală finanțate, parțial sau în întregime, de la buget, precum și ale cantinelor specializate în alimentarea bătrânilor nevoiași din contul organizațiilor de binefacere***

Măsura de sprijin este acordată în baza art. 103, alin. (1), pct. 11) din Codul fiscal. Ca urmare a examinării măsurii menționate, prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-48 din 17.09.2020](#) s-a constatat că facilitățile fiscale enunțate sunt justificate prin logica fiscală, iar în acest sens nu a fost întrunit criteriul de selectivitate. Respectiv, măsura de sprijin nu poate fi

calificată ca ajutor de stat. Totodată, s-a constatat faptul că măsura dată de sprijin în partea ce ține de acordarea scutirilor de la plata TVA fără drept de deducere a produselor de fabricație proprie ale cantinelor care aparțin altor instituții și organizații din sfera social-culturală finanțate, parțial sau în întregime, de la buget constituie ajutor de stat existent ce urmează a fi aliniat la aquis-ul Uniunii Europene, conform art. 341 din Acordul de Asociere.

- ***Măsura de sprijin privind scutirea de plata impozitului pe venit a fondului nestatal de pensii***

Măsura de sprijin este acordată în baza prevederilor art. 68 din Codul fiscal. În cadrul examinării măsurii de sprijin s-a constatat faptul că, o derogare pentru fondurile nestatale de pensii, în sensul că acestea nu sunt impozitate la nivel de fond (totodată, orice plăți efectuate din acest fond se includ în venitul brut al beneficiarului), poate să fie justificată prin faptul că, acestea distribuie beneficiarilor venitul investițional și că impozitul este colectat ulterior la nivelul beneficiarilor fondului. Astfel, facilitatea fiscală prevăzută la art. 68 din Codul fiscal, reprezintă o derogare de la sistemul de referință, este justificată de natura sau economia generală a sistemului de referință, fiind astfel neselectivă. Prin [**Decizia Plenumului Consiliului Concurenței nr. ASR-53 din 29.10.2020**](#) s-a constatat faptul că măsura de sprijin analizată nu constituie ajutor de stat în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat.

- ***Măsura de sprijin privind scutirea de TVA fără drept de deducere instituțiile preșcolare, sanatoriile și alte obiecte cu destinație social-culturală și de locuit, precum și drumurile, rețelele și stațiile electrice, rețelele de gaz, sistemele de alimentare cu apă și de canalizare, sistemele centralizate de alimentare cu energie termică, instalațiile pentru extragerea apelor subterane și alte obiecte similare transferate gratuit autorităților publice (sau, în baza deciziei lor, întreprinderilor specializate care folosesc și exploatează obiectele respective conform destinației), precum și cele transmise întreprinderilor, organizațiilor și instituțiilor de către autoritățile publice; proprietatea de stat transferată***

gratuit, la decizia autorităților publice, de la bilanțul unei întreprinderi de stat la bilanțul altei întreprinderi de stat sau de la bilanțul unei întreprinderi municipale la bilanțul altei întreprinderi municipale; lucrările de expertiză tehnică, de prospecțiuni, de proiectare, de construcție și de restaurare, cu atragerea mijloacelor bănești donate de către persoane fizice și juridice, la obiectele incluse în lista aprobată de Parlament

Măsura de sprijin este acordată în baza prevederilor art. 103, alin. (1), pct. 4) din Codul fiscal. În cadrul examinării măsurii de sprijin nominalizate s-a constatat faptul că, atât transferul gratuit autorităților publice (sau, în baza deciziei lor, întreprinderilor specializate care folosesc și exploatează obiectele respective conform destinației), a instituțiilor preșcolare, sanatoriilor și altor obiecte cu destinație social-culturală și de locuit, precum și drumurilor, rețelelor și substațiilor electrice, rețelelor de gaz, sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare, sistemelor centralizate de alimentare cu energie termică, instalațiilor pentru extragerea apelor subterane și altor obiecte similare, cât și cele transmise întreprinderilor, organizațiilor și instituțiilor de către autoritățile publice, precum și proprietatea de stat transferată gratuit, la decizia autorităților publice, de la bilanțul unei întreprinderi de stat la bilanțul altei întreprinderi de stat sau de la bilanțul unei întreprinderi municipale la bilanțul altei întreprinderi municipale nu reprezintă o livrare impozabilă în sine, deoarece autoritatea publică în calitate de proprietar, atât în rol de beneficiar, cât și în rol de furnizor, nu este un subiect impozabil - contribuabil al TVA. Astfel, scutirea fiscală analizată nu poate fi considerată ca un transfer de resurse de stat deoarece nu reprezintă o excepție de la principiul general aplicat. Prin urmare, condiția acordată de furnizor din resurse de stat sau din resursele unităților administrativ-teritoriale sub orice formă nu este îndeplinită. Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-62 din 27.11.2020](#) s-a constatat faptul că această măsură de sprijin nu constituie ajutor de stat în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat.

- ***Măsura de sprijin privind aplicarea scutirilor de la taxele vamale la importul de autovehicule de la pozițiile tarifare 8702 și 8704, cu termen de exploatare de până la 7 ani inclusiv***

Consiliul Concurenței a examinat măsura de sprijin privind scutirile aplicate la importul de autovehicule de la pozițiile tarifare 8702 și 8704, cu termen de exploatare de până la 7 ani. Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurențe nr.ASR-63 din 27.11.2020](#) s-au constatat următoarele.

- Măsurile de sprijin sus menționate, acordate în baza prevederilor pct. 2 al notei la anexa nr. 1 al Legii nr.1380-XIII din 20.11.1997 cu privire la tariful vamal, din data de 01.01.2015 nu mai sunt aplicabile, ca urmare a încetării efectului actului normativ ce a stat la baza acestuia.
 - Măsurile de sprijin sub formă de scutiri de la plata taxei vamale aplicate în baza pct. 7 al anexei la Legea nr. 172 din 25.07.2014 privind aprobarea Nomenclurii combinate a mărfurilor ce prevede reguli generale de aplicare a taxei vamale la importul autovehiculelor specificate la pozițiile tarifare 8702 și 8704, cu termen de exploatare de până la 7 ani inclusiv, acordate în baza prevederilor tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, nu constituie ajutor de stat în sensul art. 3 al Legii cu privire la ajutorul de stat.
 - Măsurile de sprijin acordate sub formă de scutiri de la plata taxei vamale aplicate în baza pct. 7 al anexei la Legea nr. 172 din 25.07.2014 privind aprobarea Nomenclurii combinate a mărfurilor ce prevede reguli generale de aplicare a taxei vamale la importul autovehiculelor specificate la pozițiile tarifare 8702 și 8704, cu termen de exploatare de până la 7 ani inclusiv, din țările cu care Republica Moldova nu are încheiat un tratat internațional, constituie schemă de ajutor de minimis.
- ***Măsura de ajutor de stat existentă, acordată, de ODIMM în cadrul Programului de stat de stimulare a participării agenților economici la târguri și expoziții***

Consiliul Concurenței a examinat măsura de ajutor de stat existentă, acordată, de ODIMM în cadrul Programului de stat de stimulare a participării agenților economici la târguri și expoziții. Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASS-15 din 29.04.2020](#) s-a constatat faptul că măsura de sprijin constituie schemă de ajutor de minimis în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat.

- ***Măsura de ajutor de stat existentă, acordată de AGEPI întreprinderilor mici și mijlocii pentru protecția invențiilor, soiurilor de plante, mărcilor comerciale, denumirilor de origine a produsului, desenelor și modelelor industriale***
Consiliul Concurenței a examinat măsura de ajutor de stat existentă acordată de AGEPI întreprinderilor mici și mijlocii pentru protecția invențiilor, soiurilor de plante, mărcilor comerciale, denumirilor de origine a produsului, desenelor și modelelor industriale. Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASS-23 din 04.06.2020](#) s-a constatat faptul că măsura de sprijin constituie schemă de ajutor de minimis, în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat.

3.4 Implementarea SI automatizat Registrul ajutoarelor de stat

În vederea realizării angajamentului asumat prin art. 342 din Acordul de Asociere și de necesitatea creșterii transparenței în operațiunile de acordare a ajutorului de stat a fost instituit SIA RAS. În anul 2020, la fel ca și în anii precedenți, toți furnizorii au raportat măsurile de sprijin prin intermediul SIA RAS.

Totodată, în anul de referință a fost actualizat și modernizat sistemul informațional de raportare și notificare a ajutorului de stat.

În anul 2020, de către Consiliul Concurenței a fost oferit acces la 140 de utilizatori de ajutor de stat, astfel încât la sfârșitul anului, 1245 de utilizatori de ajutor de stat erau conectați la sistemul SIA RAS. Drept rezultat, toți furnizorii de ajutor de stat și de minimis au raportat măsurile de sprijin prin intermediul SIA RAS, acestea urmând a fi examinate de către Consiliul Concurenței, iar ulterior incluse în ***Raportul privind ajutoarele de stat acordate în Republica Moldova pentru anul 2019.***

Evoluția implementării și utilizării SIA RAS este expusă în tabelul ce urmează.

Tabelul 2

**Evoluția implementării și utilizării SIA RAS
pentru perioada anilor 2017 – 2020**

Nr.	Indicatori	2017	2018	2019	2020
1	Numărul utilizatorilor de ajutor de stat ce au primit acces pentru utilizarea SIA RAS	252	143	180	140
2	Numărul utilizatorilor de ajutor de stat ce utilizează SIA RAS	809	875	1110	1245
3	Ponderea furnizorilor de ajutor de stat ce utilizează SIA RAS din totalul celor care au notificat ajutoare de stat	84%	92%	97%	100%
4	Ponderea furnizorilor de ajutor de stat ce utilizează SIA RAS din totalul celor care au raportat ajutoare de stat	88%	100%	100%	100%

Creșterea numărului de autorități publice care utilizează SIA RAS în activitatea de notificare și raportare a ajutorului de stat a fost menținută. Acest fapt a asigurat transparența în procesul de colectare și analiza datelor privind ajutoarele de stat și de minimis acordate. Această tendință pozitivă se datorează și acțiunilor de promovare a culturii concurențiale în domeniul ajutorului de stat realizate prin organizarea consultațiilor și ședințelor online cu furnizorii.

Pe final de capitol, concluzionăm faptul că pe plan extern, urmare a adoptării Regulamentului privind evaluarea ajutorului de stat pentru protecția mediului înconjurător, Regulamentului privind evaluarea ajutorului de stat pentru dezvoltare regională și a Regulamentului privind ajutorul de minimis, Consiliul Concurenței a realizat angajamentele asumate de Republica Moldova prin Acordul de Asociere în vederea armonizării legislației naționale la cea a UE.

Totodată, Consiliul Concurenței a asigurat transparența în acordarea ajutoarelor de stat prin elaborarea și prezentarea Raportului privind ajutoarele de stat acordate în RM pentru anul 2019.

De asemenea, este de menționat că urmare a evaluării ajutoarelor de stat notificate, s-a asigurat **prevenirea distorsionării nejustificative a mediului concurențial** (în domeniile serviciilor comunale (apeduct, rețea de canalizare), serviciilor publice de radiodifuziune, serviciilor de colectare și transportare a deșeurilor, serviciilor publice de transport electric, eficienței energetice și

valorificării surselor de energie regenerabilă în sectorul public) și **direcționarea măsurilor de sprijin** în vederea corectării unor eșecuri a pieței în corespundere cu prevederile legislației în domeniul ajutorului de stat.

CAPITOLUL IV. PREVENIREA PRACTICILOR ANTICONCURENȚIALE, ADVOCACY ȘI ACTIVITATEA INTERNAȚIONALĂ

Consiliul Concurenței în această perioadă de incertitudine economică și fluctuație a piețelor, în limitele competențelor instituționale, a depus efortul necesar pentru a-și exercita pe deplin rolul de supraveghere și asigurare a competitivității piețelor și a-și realiza pe deplin atribuțiile conferite prin lege, una din care fiind promovarea culturii concurențiale.

Totodată, în scopul asigurării cadrului juridic de protecție a concurenței, precum și în vederea prevenirii practicilor anticoncurențiale ale întreprinderilor și ale autorităților publice centrale sau locale, Consiliul Concurenței avizează proiectele de acte normative ce reglementează activitatea economică, evaluând astfel impactul de reglementare al proiectelor actelor normative asupra mediului concurențial din Republica Moldova.

4.1. Activitatea de avizare a Consiliului Concurenței

Adoptarea și implementarea de prevederi normative care mențin sau stabilesc bariere în calea liberei concurențe pe piață sau favorizează practicile anticoncurențiale ale întreprinderilor și ale autorităților publice centrale sau locale au efect negativ asupra dezvoltării economice și asupra bunăstării consumatorilor.

Prin activitatea de avizare se urmărește identificarea și evaluarea ex-ante a prevederilor actelor normative cu posibil impact negativ asupra mediului concurențial din Republica Moldova, precum și formularea obiecțiilor și recomandărilor menite să aducă noile prevederi în concordanță cu principiile concurențiale.

Astfel, în vederea evaluării impactului de reglementare asupra mediului concurențial, Consiliul Concurenței pe parcursul anului 2020 a emis **112 de avize asupra proiectelor de acte normative**, dintre care, prin **43 de avize au fost prezentate propuneri și recomandări de respectare a cadrului normativ din domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității, în vederea asigurării concurenței.**

În continuare sunt menționate principalele proiecte de acte normative asupra cărora Consiliul Concurenței a prezentat obiecții și propuneri în anul 2020, având în vedere posibilul impact al acestora asupra mediului concurențial din Republica Moldova.

- ***Proiectul de lege pentru modificarea unor acte legislative înaintat cu titlul de inițiativa legislativă nr. 302 din 16.12.2019***

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte legislative ce vizează piața farmaceutică a definit noțiunea de „preț de producător”. În acest context, Consiliul Concurenței a considerat că această propunere va putea constitui o premisă ca prețul reprezentantului oficial, în unele cazuri, să difere de prețul medicamentului de la producător și să nu fie atins obiectivul declarat al proiectului, și anume de micșorare a prețului la medicamente.

Astfel, prin aviz s-a propus revizuirea noțiunii de „preț de producător” în sensul, fie excluderii sintagmei „sau de reprezentantul oficial al acestuia”, fie definirii noțiunii de „reprezentant oficial” și stabilirii expres în lege a drepturilor acestora în procesul de declarare de către ultimii a prețului medicamentului.

Ce ține de noțiunea „preț de achiziție”, Consiliul Concurenței a considerat oportun de a se prevedea în proiect lista exhaustivă a taxelor atribuite de stat care vor putea fi incluse în prețul de achiziție pentru medicamente, întrucât din proiectul prezentat de autor nu era clar și previzibil care alte taxe atribuite de stat pot fi incluse în prețul de achiziție.

Totodată, proiectul reglementa și un alt nivel al valorii adaosului comercial pentru medicamentele compensate. De asemenea, Consiliul Concurenței a considerat că valoarea adaosului comercial este neargumentată, deoarece acesta nu are la bază analiză economică sau/și evaluări ex-ante a impactului de reglementare a limitei adaosului comercial de 12%, dintre care până la 4% pentru agenții economici care importă și/sau distribuie cu ridicata medicamente compensate și până la 8% pentru farmacii. Această propunere, pe de o parte, stabilește condiții inegale de activitate la prestații echivalente pentru aceleași întreprinderi, întrucât propune un nivel al adaosului comercial pentru comercializarea medicamentelor

compensate mai mic decât nivelul adaosului comercial aplicabil pentru medicamentele necompensate de către distribuitorii angro și farmacii. Iar pe de altă parte, aceste condiții inegale ar putea afecta și interesele legitime ale consumatorilor de a avea acces la medicamente disponibile și calitative.

În rezumat, în scopul protecției, menținerii și stimulării concurenței în vederea promovării intereselor legitime ale consumatorilor, Consiliul Concurenței a remarcat despre faptul că cadru de reglementare a activității farmaceutice trebuie să asigure un echilibru între interesele întreprinderilor de a activa într-un mediu concurențial efectiv pe această piață și interesele consumatorilor de a dispune de medicamente accesibile și calitative.

- ***Proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii privind piața produselor petroliere nr. 461/2001, înaintat cu titlul de inițiativă legislativă, nr. 17 din 29.01.2020***

Consiliul Concurenței prin avizul său a reiterat poziția sa în privința deschiderii pentru concurență a pieței de comercializare cu amănuntul a produselor petroliere principale și a gazului lichefiat și eliminarea barierelor neargumentate de intrare și activitate pe piață, fapt ce va genera stabilirea unor prețuri competitive, determinate în baza cererii și ofertei, condiții care de fapt ar contribui la soluționarea problemelor declarate în nota informativă a proiectului, și anume crearea condițiilor mai echitabile pentru întreprinderile mici și mijlocii de a concura liber cu întreprinderile mari, inclusiv integrate pe verticală.

Ce ține de proiectului de lege, acesta stabilea că prețurile maxime de comercializare cu amănuntul a produselor petroliere principale și a gazului lichefiat de către agenții economici se vor calcula pentru un 1 litru, separat pentru fiecare tip de produs și partidă importată, atât conform Metodologiei de calculare și aplicare a prețurilor la produsele petroliere, elaborată și aprobată de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, cât și ținând cont de Normele generale de calculare a prețurilor la produsele petroliere principale.

Așadar, deși proiectul stabilește modalitatea de calcul a prețurilor maxime de comercializare cu amănuntul a produselor petroliere principale pentru fiecare

partidă importată, în privința faptului cum își vor stabili prețul maxim de comercializare cu amănuntul a produselor petroliere principale și a gazului lichefiat, companiile petroliere ne-importatoare, care vând cu amănuntul produse petroliere achiziționate de pe teritoriul țării, nu conține prevederi care ar asigura previzibilitate.

Astfel, în vederea evitării posibilelor incertitudini la aprecierea cheltuielilor care se permit a fi incluse în marja de comercializare, Consiliul Concurenței a relevat necesitatea asigurării clarității referitor la mecanismul de calculare a marjei de comercializare cu amănuntul a produselor petroliere principale, ce include cheltuieli de transportare și asigurare până pe teritoriul Republicii Moldova, cheltuieli de manipulare și depozitare, alte cheltuieli aferente vânzării cu amănuntul, precum și profitul.

La fel, Consiliul Concurenței, prin aviz, a propus ca conținutul proiectului să ofere o claritate în privința faptului dacă Normele generale de calculare și aplicare a prețurilor stabilite în anexă sunt aplicabile doar produselor petroliere principale sau și pentru calcularea prețului de comercializare cu amănuntul a gazului lichefiat.

- ***Proiectul de lege pentru modificare legii privind achizițiile publice nr. 131/2015, înaintat cu titlul de inițiativa legislativă nr. 60 din 17.02.2020***

Proiectul pentru modificare Legii privind achizițiile publice nr. 131/2015 prevedea ca ofertele de produse agricole și agroalimentare autohtone să aibă prioritate în fața produselor agricole și agroalimentare de import, inclusiv în condițiile unui preț al ofertei mai mare cu maxim 10% comparativ cu valoarea ofertei cu cel mai mic preț. Totodată, acest proiect propunea și completarea Legii nr. 131/2015 privind achizițiile publice cu art. 6² conform căruia, ofertele întreprinderilor micro, mici și mijlocii vor avea prioritate în fața ofertelor întreprinderilor mari, cu o marjă de depășire a celui mai mic preț sau/și a ofertelor întreprinderilor mari de 5%.

Astfel, ținând cont de obligațiile internaționale asumate de Republica Moldova, de principiile constituționale și de cadrul normativ național ce asigură libera concurență și implicit, libera circulație a mărfurilor, a persoanelor, a

serviciilor și a capitalurilor, Consiliul Concurenței a atenționat că prevederile din proiect referitoare la tratarea diferențiată a produselor autohtone față de cele de import și privilegierea ofertelor întreprinderilor micro, mici și mijlocii în raport cu ofertele întreprinderilor mari, în cadrul procedurilor de achiziții publice, ar fi pasibile de a limita concurența, întrucât ar putea afecta libera circulație a mărfurilor, a persoanelor, a serviciilor și a capitalurilor, ar putea diviza piața și ar putea stabili restricții în funcționarea pieței, fapt care poate atrage aplicarea de sancțiuni.

Totodată, Consiliul Concurenței a menționat că, la moment, cadrul normativ național asigură suficiente instrumente și măsuri de sprijin în vederea susținerii producătorilor autohtoni și/sau a întreprinderilor micro, mici și mijlocii, aliniate la standardele europene și internaționale.

- ***Proiectul hotărârii Comisiei Naționale a Pieței Financiare de modificare a Hotărârii nr. 19/3 din 13 mai 2019 privind aprobarea Regulamentului cu privire la auditul asigurătorilor (reasiguratorilor)***

Proiectul Comisiei Naționale a Pieței Financiare prevedea introducerea unei cerințe noi față de entitatea de audit, pentru efectuarea auditului în domeniul asigurărilor, și anume, *pentru asigurătorul care deține licență pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto externă, să dispună de renume și experiență recunoscută în domeniul auditului instituțiilor financiare internaționale.*

Consiliul Concurenței a atestat că acest fapt ar putea limita concurența, constituind o barieră nejustificată în activitatea acestora, întrucât solicitarea suplimentară pentru entitățile de audit să dispună de renume și experiență recunoscută în domeniul auditului instituțiilor financiare internaționale, ar putea limita dreptul unor entități de audit de a presta servicii de audit unor companii de asigurări și ar putea afecta costul de intrare pe piață și condițiile de activitate pe piața serviciilor de audit și piața serviciilor de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto externă sau ar putea duce la concentrarea pieței sau înlăturarea de pe piață a unor entități de audit.

În acest sens, în vederea respectării principiilor de bază ale concurenței, Consiliul Concurenței a recomandat stabilirea cerințelor minime de activitate pentru entitățile de audit, care să asigure calitatea serviciilor corespunzător standardelor internaționale de audit.

- ***Proiectul deciziei Consiliului municipal Chișinău cu privire la aprobarea Regulamentului privind amplasarea și autorizarea mijloacelor de publicitate și de afișaj în mun. Chișinău***

Proiectul a enumerat obiectele/zonle/spațiile unde amplasarea mijloacelor de publicitate este interzisă sau restricționată precum a prevăzut și limitele minime sau maxime ale suprafețelor mijloacelor de publicitate sau distanțele minime-maxime permise pentru amplasarea mijloacelor/dispozitivelor de publicitate, firmelor iluminate.

Având în vedere că, aceste limite nu sunt prevăzute de Legea nr. 1227/1997 sau alte legi, Consiliul Concurenței a considerat imperioasă argumentarea lor, în temeiul unei analize economice și/sau planului general prin aspectul arhitectural al mun. Chișinău și evaluări ex-ante a impactului de reglementare asupra întreprinderilor din sfera publicității (spre exemplu, asupra întreprinderilor deținătoare de dispozitive publicitare construcția și instalarea cărora a cerut investiții mari).

Totodată, proiectul prevedea și dreptul de amplasare a publicității prin care se adjudecă pentru o perioadă fixă de 36 de luni din data semnării contractului de locațiune a terenului. În acest context, Consiliul Concurenței a considerat că perioadă de amplasare a publicității de 36 de luni din data semnării contractului de locațiune a terenului nu este argumentată și ar putea limita sau elimina concurența în acest interval de timp pe piața publicității din mun. Chișinău. Consiliul Concurenței a atenționat oportunitatea de a asigura posibilitatea utilizării terenului din proprietatea municipiului Chișinău pentru perioade mai mici decât 36 de luni.

În concluzie, în vederea asigurării principiilor de bază ale concurenței și prevenirii practicilor anticoncurențiale pasibile a fi săvârșite de întreprinderi sau autorități publice, Consiliul Concurenței a reiterat necesitatea corelării proiectului

de regulament cu prevederile Legii concurenței, Legii nr. 1227/1997, Legii nr. 139/2012 și Legii nr. 131/2015, astfel încât, fără a afecta concurența pe piața publicității, să fie asigurat echilibrul între interesele legitime ale întreprinderilor de a activa într-un mediu concurențial liber pe această piață și interesele autorității publice locale de a gestiona efectiv patrimoniul municipal și de a reglementa amplasarea mijloacelor de publicitate și afișaj în municipiul Chișinău.

- ***Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative, ce vizează modificarea Legii nr. 414/2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule și a Legii nr. 407/2006 cu privire la asigurări***

Consiliul Concurenței a semnalat în avizul său că competența oferită prin proiectul legii Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule (BNAA), de prezentare în termeni concreți a raportului privind evaluarea solvabilității, rezervelor tehnice și activelor asigurătorilor licențiați pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto externă, efectuat de o entitate de audit cu renume și experiență aferentă auditului instituțiilor financiare internaționale, pentru o perioadă de timp nedeterminată, creează premise pentru restrângerea, împiedicarea și eliminarea concurenței dintre entitățile de audit care efectuează auditul asigurătorilor (reasigurătorilor) și astfel, afectează libera concurență asigurată de Legea concurenței și libertatea de a contracta a companiilor de asigurare, garantată de Codul civil nr. 1107/2002.

În contextul în care pentru trimestrul III al anului 2020 sunt eligibile să efectueze auditul asigurătorilor (reasigurătorilor), 13 entități de audit, conform informației publice de pe pagina web a Comisiei Naționale a Pieței Financiare, prin selectarea de către BNAA a unei entități pentru o perioadă de timp nelimitată, piața auditului asigurătorilor (reasigurătorilor) va fi închisă, respectiv nu va mai exista posibilitatea de manifestare a concurenței între entitățile de audit pe această piață.

Astfel, Consiliul Concurenței a remarcat că entitatea de audit selectată de către BNAA, dar nu la libera alegere a companiilor de asigurări, pentru efectuarea raportului privind evaluarea solvabilității, rezervelor tehnice și activelor

asigurătorilor licențiați pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto externă, fără a fi prevăzute de lege criterii clare și cerințele de calitate a serviciilor de audit care să corespundă standardelor internaționale, va fi din start favorizată nejustificat, în raport cu alte potențiale entități de audit care vor dori să intre pe piața dată. La caz, limitarea concurenței se va manifesta prin reducerea numărului de entități de audit care sunt în drept să efectueze auditul companiilor de asigurări ce activează pe piața asigurărilor obligatorii de răspundere civilă auto externă, piață care este concentrată, fiind prezente doar 10 companii, fapt ce va putea crea premise prielnice pentru schimbul de informații strategice/sensibile dintre aceste companii, ce vizează comportamentul lor pe piață.

Totodată, Consiliul Concurenței a relevat că cerința instituită prin proiect față de entitatea de audit, de a dispune de renume și experiență aferentă auditului instituțiilor financiare internaționale privind evaluarea solvabilității, rezervelor tehnice și activelor asigurătorilor licențiați pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto externă, urmează a fi racordată la cerințele Legii nr. 271/2017 privind auditul situațiilor financiare și ale Directivei 2006/43 privind auditul legal al conturilor anuale și al conturilor consolidate.

În această ordine de idei, Consiliul Concurenței a comunicat că nu susține proiectul dat, întrucât acesta prezintă îngrijorări concurențiale ce vizează excluderea concurenței de pe piața entităților de audit a companiilor de asigurări care comercializează Cartea Verde, pe o perioadă nedeterminată de timp, și limitarea concurenței și a libertății de a contracta a companiilor de asigurări ce comercializează Cartea Verde.

- ***Proiectul de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative ce vizează facilitarea interacțiunii la distanță între Guvern, comunitatea de afaceri și consumatori***

Proiectul stabilea un drept exclusiv, pentru o perioadă nedeterminată de timp, I.P. „Agenției de Guvernare Electronică”, posesoare al serviciului guvernamental de plăți electronice (Mpay). În acest sens, Consiliul Concurenței a semnalat despre posibilitatea afectării activității altor subiecți și sisteme de plăți electronice prin

intermediul căruia există, la moment, posibilitate de a încasa plata taxelor de stat pentru prestarea unor servicii publice.

La fel, a remarcat faptul că având în vedere că, I.P. „Agenția de Guvernare Electronică” va fi prezentă, atât pe piețele deschise concurenței, prestând servicii de încasare a plăților în favoarea prestatorilor de servicii privați, cât și pe piața ce va fi închisă concurenței, prestând servicii de încasare a taxelor de stat, această activitate economică a instituției publice poate duce la restrângerea concurenței.

De asemenea, s-a atras atenția despre faptul că regulile concurențiale se aplică în egală măsură oricărei entități, angajată în activitate economică, indiferent de statutul juridic și de modul de finanțare al acesteia și, ca urmare, I.P. ”Agenția de Guvernare Electronică”, în partea ce ține de activitatea economică, se supune prevederilor Legii concurenței și necesită să se abțină de la acțiuni care ar putea duce la restrângerea concurenței.

În acest context, Consiliul Concurenței a subliniat despre faptul că I.P. „Agenția de Guvernare Electronică” va avea poziție dominantă pe piața serviciilor electronice de încasare a plății taxelor de stat pentru prestarea unor servicii publice și va avea responsabilitate specială de a acționa pe piața dată conform principiilor de bază a concurenței și de a oferi acces nediscriminatoriu pentru toate entitățile care pot fi integrate și intermediare, inclusiv consumatorilor finali, fără a admite uzul puterii sale economice, care poate să împiedice menținerea unei concurențe efective, inclusiv prin finanțarea încrucișată a activităților.

Totodată, Consiliul Concurenței a menționat că propunerea de modificare a art. 28 alin. (1) al Codului administrativ nr. 116/2018, vine în contradicție cu prevederile art. 33, art. 96 alin. (1) și 127 al aceluiași cod, potrivit cărora, comunicarea cu participanții sau cu publicul în cadrul procedurii administrative se face prin orice mijloc (verbal, poștă, telefon, fax, poștă electronică etc.), acordându-se prioritate mijloacelor care asigură o mai mare eficiență, rapiditate și economie de costuri. Mijloacele electronice au prioritate dacă sunt adecvate obiectului comunicării și acceptate de participantul la procedură. Autoritatea

publică este cea care stabilește forma de comunicare, iar reglementările derogatorii sunt admisibile doar în baza prevederilor legale.

Astfel, Consiliul Concurenței a considerat că desfășurarea obligatorie a procedurii administrative în format electronic nu va putea fi posibilă atât timp, cât întreprinderile nu vor accepta desfășurarea procedurii prin mijloace electronice și legea expres nu va prevedea obligativitatea deținerii unor mijloace electronice funcționale (adrese electronice), care să asigure comunicarea operativă în regim securizat cu autoritățile publice.

Respectiv, necesitatea identificării unor noi rezerve de creștere a activității economice și comerciale în Republica Moldova, precum și facilitării interacțiunii la distanță între autorități publice, întreprinderi și consumatori în contextul crizei pandemice COVID-19, nu justifică excluderea modalității olografe de semnare a actelor și realizarea procedurii administrative în mod tradițional (pe hârtie).

Totodată, fără a fi acordată o perioadă de tranziție pentru implementarea noilor prevederi din cadrul proiectului de lege după intrarea în vigoare imediată a acestuia, ar putea constitui un impediment în calea desfășurării afacerilor și, în scopul asigurării principiilor de bază a concurenței și libertății activității de întreprinzător, este oportun ca propunerile de modificare a cadrului normativ din proiect să asigure modalități alternative, cerințe de calitate și eficiență a procedurii administrative.

- ***Proiectul de hotărâre a Guvernului pentru modificarea punctului 1 din Hotărârea Guvernului nr. 885/2017 cu privire la desemnarea furnizorului central de energie electrică, ce vizează desemnarea SC „Energocom” SA, pe o perioadă nedeterminată în calitate de furnizor central de energie electrică***
Prin Hotărârea de Guvern nr. 885/2017 cu privire la desemnarea furnizorului central de energie electrică, Guvernul a desemnat direct SC „Energocom” SA în calitate de furnizor central de energie electrică, în perioada 01.04.2018 - 01.01.2021, să procure de la producător energie electrică regenerabilă, precum și energia electrică produsă în mod tradițional de centralele electrice de termoficare urbane și să o furnizeze pe piață.

În acest context, activitatea SC „Energocom” SA ține de procurarea și revânzarea energiei electrice la prețuri reglementate calculate conform Metodologiei de calculare, aprobare și aplicare a prețurilor reglementate pentru energia electrică livrată de furnizorul central de energie electrică, aprobată prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 483/2017 și la prețuri nereglementate stabilite în condiții negociabile importând în acest sens energie electrică în Republica Moldova. Menționăm că, în ambele cazuri se aplică o marjă comercială pentru acoperirea cheltuielilor suportate de către SC „Energocom” SA.

Astfel, SC „Energocom” SA, întreprindere cu capital social integral de stat, fiind investit cu dreptul exclusiv să intermedieze livrările angro de energie electrică, deține poziție dominantă pe piața procurării și revânzării angro a energiei electrice, în temeiul art. 10 alin. (5) din Legea concurenței.

În acest sens, SC „Energocom” SA îi revine responsabilitatea specială de a acționa pe piața procurării (din amonte) angro și piața revânzării (din aval), angro a energiei electrice conform regulilor concurenței.

Respectiv, ținând cont că prin acordarea dreptului exclusiv nelimitat în timp se afectează capacitatea altor întreprinderi de a desfășura o astfel de activitate în Republica Moldova și se instituie o barieră în calea intrării pe piața procurării angro și pe piața revânzării angro a energiei electrice a noilor întreprinderi, Consiliul Concurenței a semnalat îngrijorarea concurențială privind desemnarea directă a SC „Energocom” SA drept furnizor central de energie electrică, pe o perioadă nedeterminată, și fără stabilirea unor indicatori de performanță, având în vedere că acest fapt este contrar obiectivului general urmărit de a deschide piețele către concurență și a limita drepturile exclusive instituite pentru întreprinderile cu capital de stat și privat.

Luând-se în considerare avizul Plenului Consiliului Concurenței, prin Hotărârea de Guvern nr. 986/2020, SC „Energocom” SA a fost desemnat drept furnizor central de energie electrică pe perioada valabilității licenței pentru furnizarea energiei electrice.

4.2. Advocacy și asigurarea transparenței

Promovarea culturii concurențiale, în special, prin implementarea acțiunilor de advocacy reprezintă una din activitățile prioritare ale Consiliului Concurenței, care vizează crearea, consolidarea și menținerea unui mediu competitiv.

Anul 2020 a fost marcat de pandemia Covid-19, care a influențat în mod fundamental economiile globale, lăsând amprente semnificative asupra piețelor interne și au modificat dramatic regulile de joc a actorilor de pe piață, impunând Guvernele să întreprindă măsuri rapide și puternice pentru a menține funcționarea piețelor și a economiei. Intervenția guvernului pe piețele afectate de criză este necesară și legitimă, dar pentru a asigura o redresare solidă, va trebui să se restabilească concurența efectivă pe piețe pe termen lung.⁵

În aceste condiții autorităților de concurență le revine un rol important de advocacy în explicarea publică a beneficiilor concurenței și în furnizarea de sfaturi guvernelor lor cu privire la implicațiile și efectele competitive ale consumatorilor asupra măsurilor economice propuse. Astfel de sfaturi de specialitate cu privire la măsurile politice și legislative pentru a se asigura că piețele funcționează bine se pot dovedi esențiale [...].⁶

Consiliul Concurenței a realizat acest lucru prin acțiuni de informare și avertizare a agenților economici cu privire la comportamentele concurențiale, în special, pe timp de criză. Este necesar de a sublinia că mesajele au fost formulate prin prisma consultării practicilor internaționale și recomandărilor înaintate de organizațiile internaționale, dar, totodată, conformate la realitățile legislației Republicii Moldova.

O altă dimensiune în care Consiliul Concurenței s-a impus în vederea promovării culturii concurențiale în condițiile Covid -19, au fost evenimentele on-line la care Consiliul Concurenței a participat, fie în calitate de coorganizator, fie în calitate de speaker.

⁵<https://www.oecd.org/competition/COVID-19-competition-policy-actions-for-governments-and-competition-authorities.pdf>

⁶<https://www.internationalcompetitionnetwork.org/wp-content/uploads/2020/04/SG-Covid19Statement-April2020.pdf>

În scopul dezvoltării mediului concurențial și stimulării concurenței s-a pus un accent aparte pe intensificarea eforturilor pentru promovarea culturii concurențiale. În acest sens, pe parcursul anului 2020 au fost organizate **110 de evenimente** (seminare, video conferințe, mese rotunde, webinare etc.) cu participarea a peste **330 de reprezentanți ai APC și APL**, ai mediului de afaceri, ai mass mediei, ai instituțiilor de politici publice, studenți etc. și **8800 de vizualizări** în cadrul evenimentelor online.

Totuși, evoluția cantitativă a acțiunilor de advocacy are o dinamică descendentă, esențial pronunțată în anul 2020. Scăderea cantitativă a acțiunilor este condiționată în mare parte de restricțiile pandemice impuse, necesitatea de reorientare a activității în spațiu virtual, dar cel mai important în sursele bugetare reduse. Limitele de alocații acoperă doar cheltuielile de personal și cheltuielile operaționale și nu permit organizarea campaniilor eficiente de promovare a culturii concurențiale, ce reprezintă una din atribuțiile principale ale Consiliului Concurenței.

Printre principalele evenimente organizate de Consiliul Concurenței, în vederea promovării culturii concurențiale, putem menționa:

- ***Masa rotundă dedicată dezbaterii publice a prevederilor Directivei 1/2019 a Parlamentului European și Consiliului din cadrul proiectului de Asistență tehnică pentru modificarea legii concurenței, implementat cu sprijinul Proiectului Băncii Mondiale de ameliorare a competitivității CEP II (12.02.2020)***

Reieșind din necesitatea perfecționării Legii concurenței, luând în considerare carențele și ineficiența legislației concurențiale, în special, pe piețele economice digitale (comerțul electronic), precum și practica judiciară națională, noile modificări ale Codului civil și ale Codului administrativ, urmare a negocierilor cu Grupul Băncii Mondiale, s-au desfășurat primele activități ale proiectului, unde experții din cadrul Autorităților de concurență din UE, în special, din România și Lituania, au prezentat principalele prevederi ale Directivei în cauză.

Scopul proiectului fiind revizuirea Legii concurenței, identificarea lacunelor și elaborarea propunerilor de modificare legislativă având în vedere prevederile

Directivei (UE) 1/2019 privind oferirea de mijloace autorităților de concurență, astfel încât să fie mai eficace în aplicarea legii și garantarea funcționării corespunzătoare a pieței interne.

În cadrul evenimentului au fost invitați reprezentanți ai Camerelor de Comerț, Uniunii Avocaților din Republica Moldova, Asociațiilor de business, Judecătoriei municipiului Chișinău sediul Râșcani, Ministerului Economiei și Infrastructurii, Ministerului Justiției, Institutului de politici publice etc.

- ***Seminar pentru angajații Agenției Achiziții Publice cu tematica „Concurența pe piața achizițiilor și detectarea practicilor anticoncurențiale” (27.02.2020)***

Având în vedere atribuțiile Agenției Achiziții Publice privind acordarea suportului consultativ Operatorilor Economici și Autorităților Contractante în domeniul achizițiilor publice, angajații Agenției se confruntă cu necesitatea cunoașterii unor aspecte specifice domeniului concurențial, astfel la solicitarea acesteia, Consiliul Concurenței a desfășurat un seminar de instruire pentru reprezentanții Agenției, cu genericul *„Concurența pe piața achizițiilor publice și detectarea practicilor anticoncurențiale”*.

- ***Lecția publică pentru studenții Academiei de studii economice din Moldova (14.02.2020), cu genericul „Concurență – Sănătoasă, ajutor de stat-legal, publicitate-adekvată”***

În cadrul lecției au fost prezentate domeniile principale de activitate ale Consiliului Concurenței și expuse cele mai relevante cazuri din practica autorității, către un auditoriu de cca 60 de studenți. Lecția s-a dovedit a fi una interactivă cu mai multe reprize de întrebări și răspunsuri.

- ***Seminar online „Practica anticoncurențială” pentru colaboratorii din cadrul Centrului Național Anticorupție (03.12.2020)***

În cadrul seminarului au fost prezentate noțiuni generale privind practicile anticoncurențiale, acțiunile de concurență neloială și acțiuni ale autorităților publice.

- ***Webinar „Concurența în condițiile COVID-19” organizat de comun cu Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova (17.06.2020)***

În cadrul Webinar-ului discuțiile s-au axat pe:

- Programul Național în domeniul concurenței și al ajutorului de stat pentru anii 2017-2020.
- Ajutorul de stat în context de criză.
- Concurența în condițiile generate de pandemia COVID-19.

Evenimentul a fost susținut de Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC), în cadrul Proiectului „Optim - Oportunități prin Tehnologii și Inovație în Moldova”, realizat de Helvetas Swiss Intercooperation în parteneriat cu Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova.

- ***Videoconferință PRIA COMPETITION Republica Moldova prima dezbatere online despre concurența neloială și despre rolul protecției împotriva concurenței neloiale în apărarea drepturilor de proprietate intelectuală (16.07.2020)***

În cadrul evenimentului au fost atinse subiecte-cheie pentru sectoarele bancar, asigurări, retail, sănătate și farmaceutice, energie, turism, telecom, auto, mediu, juridic, agricultură, construcții și real estate, IT, industrie, concurența pentru membrii asociațiilor patronale și profesionale.

- ***Videoconferință PRIA Business Summit Republica Moldova-România, summit online de colaborare de business între cele două țări: investiții, fonduri, import-export și idei pentru dezvoltarea antreprenorilor din ambele țări (08.12.2020)***

Reprezentanți ai mediului de afaceri din ambele țări, alături de autorități și asociații de business au dezbătut cele mai importante teme: legislație, finanțări, investiții, oportunități de colaborare și extindere între cele două piețe, dar și de import-export.

Consiliul Concurenței a informat despre modificările ce urmează a fi efectuate la Legea concurenței, în contextul alinierii la Directiva (UE) 2019/1 a Parlamentului European și a Consiliului din 11.12.2018 privind oferirea de mijloace autorităților de concurență din statele membre, astfel încât să fie mai eficace în aplicarea legii și privind garantarea funcționării corespunzătoare a pieței interne.

Scopul evenimentului a fost de a oferi participanților posibilitatea de a schimba idei cu cei care au aceleași preocupări, de a dezvolta parteneriate de business între companiile celor două țări, de a crește dorința colaborării, dar și al extinderii antreprenoriale între cele două țări.

Întru **promovarea prevederilor Legii cu privire la ajutorul de stat** și informarea furnizorilor de ajutor de stat despre aplicarea corespunzătoare a legislației din domeniu, în anul 2020, Consiliul Concurenței a realizat un șir de ședințe și mese rotunde cu autoritățile publice centrale și locale, reprezentanții societății civile.

Astfel, pe parcursul anului, peste 180 de reprezentanți ai APC și APL au fost sensibilizați în cadrul a 68 de evenimente organizate de către Consiliul Concurenței (2 seminare, 2 ședințe de lucru și 64 de întreveneri consultative).

Totodată, în vederea asigurării implementării prevederilor legislației cu privire la ajutorul de stat pe întreg teritoriul țării, angajații Consiliului Concurenței au acordat asistență tehnică de specialitate APC și APL de nivelul I și II, în număr de 1936 de consultații telefonice.

- ***Seminar de informare practică a reprezentanților Primăriei mun. Chișinău privind raportarea ajutorului de stat și Seminar de instruire privind aplicarea legislației în domeniul ajutorului de stat (19.02.2020)***

Peste 50 de reprezentanți ai subdiviziunilor structurale ale Primăriei municipiului Chișinău, întreprinderilor municipale și ai primăriilor din suburbii au fost instruiți în cadrul unui seminar de informare practică dedicat prevederilor legislației în domeniul ajutorului de stat.

Angajații Consiliului Concurenței au prezentat modalitățile de raportare a ajutorului de stat și au relatat despre obligativitatea raportării tuturor ajutoarelor de stat. Totodată, au fost abordate subiecte ce țin de obligațiile furnizorului ajutorului de stat de notificare a intențiilor de acordare a măsurilor de sprijin, completarea formularelor de notificare și raportare a ajutoarelor de minimis și ajutoarelor de stat acordate în anul 2019, procedura de acordare a ajutorului de minimis, SIA RAS. Pe final, discuțiile s-au axat pe implementarea prevederilor din Programul

național în domeniul concurenței și ajutorului de stat pentru anii 2017-2020, în speță, pct. 34-35 privind Serviciile de interes economic general.

- ***Seminar de instruire privind aplicarea legislației în domeniul ajutorului de stat (06.03.2020)***

La solicitarea Oficiului teritorial Bălți și al Cancelariei de Stat, Consiliul Concurenței a organizat în municipiul Bălți un seminar de instruire privind aplicarea legislației în domeniul ajutorului de stat pentru reprezentanții autorităților publice locale și întreprinderilor municipale din municipiul Bălți și r-nul Sângerei.

În cadrul instruirii, angajații Consiliului Concurenței au evidențiat aspectele principale ce țin de aplicarea corespunzătoare a legislației în domeniul ajutorului de stat prezentând modalitățile de notificare și raportare a ajutorului de stat, precum și menționând obligativitatea notificării și raportării tuturor ajutoarelor de stat acordate.

În scopul executării prevederilor Legii nr. 239-XVI din 13.11.2008 privind **transparența în procesul decizional** și Hotărârii Guvernului nr. 967 din 09.08.2016 cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional, Consiliul Concurenței a publicat pe pagina web oficială „*Raportul privind asigurarea transparenței în procesul decizional pentru anul 2019*” și „*Declarația de răspundere managerială 2019*”, în conformitate cu prevederile art. 16, alin (1) a Legii Nr. 229 din 23.09.2010 privind controlul financiar public intern.

De asemenea, menționez faptul că pagina web oficială a Consiliului Concurenței a fost accesată de 14 347 de vizitatori unici (13 136 în 2018, 14 961 în 2019) din 85 de state (99 de state în 2018, 81 de state în 2019) și 557 de orașe (456 în 2018, 441 în 2019), după cum urmează în tabelul 3.

Tabelul 3

**Accesări pagina web www.competition.md
în perioada anilor 2018 – 2020**

Indicatori	2018	2019	2020
Utilizatori	13 136	14 961	14 347
Sesiuni	43 388	50 318	38 386

Totodată, în perioada de referință, pe pagina web oficială a Consiliului Concurenței au fost publicate 167 de materiale informative: 49 de comunicate, 63 de decizii, 24 materiale la rubrica „Transparență decizională” și 31 materiale la alte rubrici. Totalizările publicațiilor sunt expuse în tabelul de mai jos.

Tabelul 4

**Publicații pe pagina web www.competition.md
în perioada anilor 2018 – 2020**

Indicatori	2018	2019	2020
Materiale informative:	224	212	167
• comunicate	67	67	49
• decizii	73	87	63
• transparență	41	38	24
• altele	43	20	31
Materiale jurnalistice	680	709	464

Ca urmare a acestor activități, în anul 2020, Consiliul Concurenței a acumulat pe diverse surse: tv, on-line și presa scrisă – 464 de materiale jurnalistice: 417 de apariții în presa electronică, 42 de apariții în sursele TV și radio, în presa scrisă-5 apariții.

4.3. Activitatea internațională

Necesitatea dezvoltării relațiilor de colaborare internațională este dictată de obiectivele strategice de dezvoltare ale instituției—consolidarea capacității instituționale și funcționale, promovarea bunelor practici și schimbul de experiență cu alte instituții din domeniu, identificarea noilor oportunități de finanțare și extinderea asistenței externe acordate de către comunitatea donatorilor în sectorul concurenței și ajutorului de stat.

La începutul acestei secțiuni, considerăm important să comunicăm despre acțiunile întreprinse cu referire la efectuarea **evaluării activității Consiliului Concurenței**, în contextul evaluării independente, în format peer-review.

În scopul dezvoltării și stimulării concurenței și asigurarea unui climat concurențial loial, care reprezintă și obiectivul general al Programului Național, a fost reconfirmată disponibilitatea și deschiderea pentru orice suport acordat de către partenerii de dezvoltare în scopul alinierii politicilor concurențiale ale statului

la cele mai bune practici internaționale.

Realizarea un peer-review de către OECD, organizație lider în domeniul concurenței, ar contribui la elaborarea unui set de recomandări care va aduce un suport la alinierea politicilor concurențiale ale statului la cele mai bune practici, având ca scop asigurarea unui climat concurențial loial în Republica Moldova și ar servi drept bază la elaborarea unui nou Program național în domeniul concurenței pentru perioada următoare.

Urmare a conștientizării necesității efectuării unui peer-review au fost inițiate discuții cu OECD și Proiectul UE „Suport pentru implementarea Acordului de Asociere în procesul de armonizare a legislației”, care au reiterat deschiderea și oferirea suportului necesar în efectuarea acestui exercițiu complex.

În acest sens, au fost identificate condițiile necesare de efectuare a unui peer review cu experții OECD, dl Renato Ferrandi, expert superior în concurență, responsabil pentru Europa de Est (ex: România - 2014, 2016; Ucraina – 2008, 2016;). Lista integrală a statelor beneficiare poate fi accesată la următorul link: <https://www.oecd.org/daf/competition/countryreviewsofcompetitionpolicyframeworks.htm>. Costul unui astfel de peer review este de cca 200 000 Euro. Durata întregului proces estimându-se la cca un an din momentul contractării.

În scopul facilitării procesului de inițiere a evaluării în format peer-review au fost elaborați Termenii de Referință pentru efectuarea acestuia în baza modelului utilizat la contractarea Înalților Consilieri ai misiunii UE pentru RM și remis MAEIE la data de 03.11.2020.

De asemenea, au fost purtate negocieri cu Proiectul UE „Suport pentru implementarea Acordului de Asociere în procesul de armonizare a legislației”. În ultimă etapă, Delegația UE nu a confirmat disponibilitatea de a finanța realizarea auditului prin intermediul acestui proiect.

În concluzie, reieșind din cele expuse, urmare a dialogului purtat cu instituțiile naționale și partenerii de dezvoltare, **Consiliul Concurenței reconfirmă disponibilitatea față de instituțiile vizate în scopul evaluării independente și obiective, în format peer-review, a cadrului legal, politicilor, resurselor,**

structura, competențele și eficiența instituțiilor din domeniul concurenței.

Revenind la activitatea în materie de relații externe, se menționează faptul că pe parcursul anului 2020, Consiliul Concurenței a realizat o serie de acțiuni ce au avut menirea să promoveze imaginea autorității prin dezvoltarea și diversificarea relațiilor de colaborare.

În contextul accelerării proceselor majore de globalizare, cooperarea dintre Consiliul Concurenței și autoritățile internaționale are un accent imperativ. Practici ilegale și problem de concurență există în toate statele, iată de ce schimbul de experiență, comunicarea, participarea în comun la proiecte, dezvoltarea și diversificarea relațiilor internaționale sunt esențiale în atingerea obiectivelor de creștere a atractivității piețelor, investițiilor, inovației și de consolidarea competitivității economice.

Activitatea internațională desfășurată în anul 2020 o putem diviza pe următoarele 3 subpuncte:

- Cooperarea în cadrul rețelelor internaționale.
- Cooperarea în cadrul parteneriatelor existente.
- Implementarea proiectelor cu sprijinul partenerilor străini.

4.3.1. Cooperarea în cadrul rețelelor internaționale

Pe parcursul activității sale Consiliului Concurenței a manifestat o atitudine proactivă de cooperare, atât pe dimensiune bilaterală, atât și în cadrul structurilor internaționale care au drept scop promovarea culturii concurențiale și întărirea capacităților autorităților de concurență din lume, cum ar fi:

- Rețeaua Internațională de Concurență (ICN).
- Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OECD).
- Centrul Regional de Concurență al OCDE din Budapesta (RCC-OECD).
- Consiliul Interstatal pentru Politica Antimonopol a Statelor Membre CSI.
- Conferința Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare (UNCTAD).
- Comunitatea Energetică (EC).
- Direcția Generală Concurență, Comisia Europeană (DG Competition).

- Reuniunea Țărilor BRICS în domeniul Concurenței.

O pondere considerabilă în cadrul relațiilor internaționale ale Consiliului Concurenței o au proiectele de colaborare cu Uniunea Europeană și Grupul Băncii Mondiale, în calitate de parteneri strategici de dezvoltare.

Importanța crucială a cooperării internaționale dintre autoritățile naționale de concurență constituie un subiect inepuizabil de discuții abordat de-a lungul anilor pe diverse platforme internaționale și interinstituționale. Actualitatea acestuia a crescut considerabil în ultimii ani, fiind condiționată de procesele majore de globalizare a economiei, manifestate prin evoluția ascendentă a digitalizării, dar, în special, de criza pandemică Covid-19 în cadrul a 52 de evenimente online.

În continuare vom enumera evenimentele și subiectele puse în discuție în cadrul structurilor internaționale în anul 2020, după cum urmează.

- **Rețeaua Internațională de Concurență (ICN)** cu evenimentul ***Conferința Anuală ICN 2020***, în cadrul căreia au fost dezbătute așa subiecte ca:
 - aplicarea legislației din domeniul concurenței în economia digital;
 - big data și carteluri;
 - promovarea concurenței în era digitală;
 - investigațiile privind fuziunile în sectorul digital și
 - strategiile agențiilor de concurență pentru a aborda provocările economiei digitale.
- **Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE)** cu evenimentele după cum urmează.
 - ***Cea de-a 19-a Reuniune a Forumului Global OCDE privind Concurența*** cu următoarele subiecte: „Politica concurențială: e timpul pentru o resetare?”, „necesitatea noilor instrumente în cercetarea pieței”, „importanța sarcinilor autorităților de concurență în contextul noilor realități legate de criza pandemică COVID-19”, „digitalizarea economiilor”, „actualitatea implementării celor mai bune politici pentru o viață mai bună”. Evenimentul a întrunit sub egida sa reprezentanți ai autorităților de concurență și

organizațiilor specializate în domeniu din întreaga lume, peste 110 state.

- **OECD – Digital Lab**, cu tematica acordurilor anticoncurențiale și a concentrărilor economice. Webinarele organizate de OCDE pe platforma sa digitală a unit întreaga comunitate a instituțiilor de concurență și peste 125 de experți în domeniul, reprezentanți ai organizațiilor internaționale.
- **Atelierele de lucru ale Centrului Regional de Concurență al OECD (RCCOECD-GVH)** cu tematica „Politicile concurențiale în fața crizei” (în premieră, Consiliul Concurenței a participat în calitate de moderator al sesiunii de discuții și dezbateri dedicate **Controlului concentrărilor economice în contextul incertitudinii și al intervenției statului** în cadrul webinarului), **„Principiile și procedurile legislației concurențiale”** (evenimentul a întrunit peste 40 de reprezentanți ai autorităților de concurență din Albania, Armenia, Belarus, Bulgaria, Croația, Georgia, Republica Kârgâză, Republica Moldova, Montenegro, Macedonia de Nord, România, Federația Rusă, Serbia, Ucraina, Ungaria etc.).
- **Consiliul Interstatal pentru Politica Antimonopol (CIPA)** prin participarea în cadrul **Celei de-a LI-a ședință de lucru a Consiliului CIPA**. Constatându-se evoluțiile înregistrate în domeniul comerțului electronic și, în special, dinamica pozitivă și cererea crescândă a consumatorilor, în contextul restricțiilor impuse ca urmare a situației epidemiologice, membrii CIPA au decis elaborarea a două studii comune: piața comerțului electronic și comerțul bursier pe piețele statelor membre CSI. Importanța și actualitatea acestor studii a fost condiționată de noile tendințe înregistrate pe piețele internaționale și digitalizării economiei mondiale. Aceste studii vor oferi o imagine cuprinzătoare a comportamentului companiilor transnaționale și va spori eficiența practicilor aplicate de contracarare a încălcărilor concurențiale.
- **Conferința Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare (UNCTAD)** cu evenimentele
 - **Ce-a de-a VIII-a Conferință a Națiunilor Unite privind concurența și**

protecția consumatorilor și subiectele aferente: punerea în aplicare a Orientărilor Națiunilor Unite pentru protecția consumatorilor și a setului de principii și reguli echitabile convenite multilateral pentru controlul practicilor comerciale restrictive, consolidarea protecției consumatorilor și a concurenței în economia digitală, neutralitatea competitivă, combaterea cartelurilor transfrontaliere, revizuirea consolidării capacităților și a asistenței tehnice privind protecția consumatorilor, legislația și politicile în domeniul concurenței etc.

- ***Webinare sub egida UNCTAD: Forumul de Concurență din Istanbul: „Dreptul și Politicile Concurențiale în timpul pandemiei de COVID-19 și în perioada imediat următoare” și „Politica concurențială în perioada COVID-19: Care este rolul cooperării internaționale?”, „Concurența și protecția consumatorilor în perioada COVID-19”.*** În cadrul webinarilor au participat reprezentanți ai peste 50 de autorități de concurență din comunitatea internațională, reprezentanți ai organizațiilor internaționale care se concentrează pe legislația și politica concurențială, academicieni și practicieni cu experiență în domeniul dreptului concurenței și economiei din Austria, Albania, Africa de Sud, Brazilia, Elveția, Indonezia, Japonia, Rusia, Statele Unite ale Americii, Tunisia, Turcia etc.
- ***German Economy Team (GET)*** cu tematica ***„Ajustarea și armonizarea cadrului legal național în materie de concurență”*** și subiectele: „implementarea Directivei (UE) 2019/1 a Parlamentului European și a Consiliului privind oferirea de mijloace autorităților de concurență din statele membre, astfel încât să fie mai eficace în aplicarea legii și privind garantarea funcționării corespunzătoare a pieței interne” și „experiența Germaniei și prevederile specifice pentru platformele digitale și comerțul electronic”.
- ***Comunitatea Energetică.*** În vederea asigurării procesului de modificare a prevederilor Tratatului de constituire a Comunității Energetice, ținând cont de prevederile Decretului Președintelui Republicii Moldova nr.1094 din

11.02.2019 *pentru inițierea negocierilor asupra proiectului Amendamentului la Tratatul de constituire a Comunității Energetice*, reprezentantul Consiliului Concurenței a participat la ședințele grupului de lucru, pentru septembrie 2020 fiind planificată încheierea procesului de definitivare a amendamentelor asupra Tratatului odată cu agrearea din partea Comunității Energetice asupra amendamentelor propuse din partea Consiliului Concurenței.

În cadrul evenimentului online organizat în acest scop, a fost expusă opinia oficială asupra amendamentelor propuse în art.18 din Tratat, fiind menținută prevederea articolului respective în sensul excluderii obligațiunii autorităților de concurență de a solicita, în mod obligatoriu, opinia Secretariatului Comunității Energetice în examinarea cauzelor de abuz de poziție dominantă, înțelegeri de cartel și ajutor de stat.

4.3.2. Cooperarea în cadrul parteneriatelor existente

Pe parcursul anului 2020 au fost realizate acțiuni direcționate spre aprofundarea relațiilor cu autoritățile omoloage de peste hotare, cum ar fi cele din Turcia, România, Germania, Letonia, Federația Rusă etc. Aici putem menționa evenimentele *„Forumul Concurenței din Istanbul (ICF), Turcia”* și *„Evoluția legislației germane în domeniul concurenței: pentru o lege a concurenței proactivă și orientată digital, Germania”*.

În perioada de referință, reprezentanții autorităților de concurență au oferit suport în vederea instruirii și preluării bunelor practice de către angajații Consiliului Concurenței în domeniul concurenței și ajutorului de stat.

Totodată, este important de menționat că la data de 27.11.2020, Consiliul Concurenței a participat la prima ședință de negocieri între Republica Moldova și statele membre ale Asociației Europene de Liber Schimb (Elveția, Liechtenstein, Islanda și Norvegia), în vederea semnării în viitorul apropiat a unui **Acord de Liber Schimb cu Elveția, Norvegia, Islanda și Liechtenstein**, ceea ce va crea premisele necesare privind consolidarea relațiilor economice bilaterale, promovării investițiilor străine, minimalizării barierelor comerciale de intrare pe

piață între Republica Moldova și cele 4 state non-membre a Uniunii Europene aflate în vecinătatea spațiului comunitar.

4.3.3. Implementarea proiectelor cu sprijinul partenerilor străini

Pe parcursul anului 2020 a continuat implementarea unor proiecte finanțate de Banca Mondială în Republica Moldova și UE.

Accesarea și implementarea proiectelor internaționale sunt necesare și complementare în vederea asigurării bunei implementări a prevederilor Acordului de Asociere, dar și a bunelor practice internaționale în domeniul concurenței și ajutorului de stat.

➤ Proiecte finanțate de Banca Mondială

- În decembrie 2020, Consiliul Concurenței a anunțat lansarea noii versiuni a SIA RAS. **Proiectul de dezvoltare și modernizare a SIA RAS -ului**, cu suportul Unității de Implementare a Proiectului Băncii Mondiale pentru ameliorare a competitivității CEP-II a demarat în iulie 2019, ca urmare a necesității modernizării și eliminării deficiențelor în procesul de utilizare a sistemului și are drept scop creșterea transparenței în operațiunile de acordare a ajutorului de stat, angajament asumat prin art. 342 din Acordul de Asociere RM-UE. Sistemul modernizat va contribui la eficientizarea proceselor de notificare și raportare a ajutoarelor de stat: depunerea notificărilor online a ajutoarelor de stat, raportarea ajutoarelor de stat și de minimis; remiterea de către furnizori a schemelor de ajutor de minimis; evidența ajutoarelor de minimis acordate; comunicarea online între Consiliul Concurenței și furnizori; sistematizarea informației privind ajutoarele de stat și de minimis acordate după diferite criterii; prezentarea informației/generarea rapoartelor statistice în baza de criterii în diferite modalități privind ajutoarele acordate (tabel, grafice etc.). Un alt avantaj este interoperabilitatea cu alte baze de date (ex: Registrul actelor APL, Registrul Întreprinderilor etc). Totodată, pentru asigurarea schimbului de date cu registrele și sistemele informaționale de stat a fost prevăzută integrarea

Registrului ajutoarelor de stat cu platforma de interoperabilitate (MConnect).

- Consiliul Concurenței al Republicii Moldova în colaborare cu proiectul **Asistență tehnică pentru Consiliul Concurenței la modificarea Legii concurenței**, implementat cu sprijinul Proiectului Băncii Mondiale de ameliorare a competitivității II (PAC2), echipa experților din cadrul autorităților de concurență din Lituania și România au dat start primelor activități privind ajustarea și armonizarea cadrului legal național în materie de concurență. Scopul proiectului fiind revizuirea Legii concurenței, identificare a lacunelor și elaborarea de propuneri de modificare legislativă având în vedere prevederile Directivei (UE) 1/2019 privind oferirea de mijloace autorităților de concurență, astfel încât să fie mai eficace în aplicarea legii și garantarea funcționării corespunzătoare a pieței interne și reieșind din necesitatea perfecționării Legii concurenței, luând în considerare carențele și ineficiența legislației concurențiale, în special, pe piețele economice digitale (comerțul electronic), precum și practica judiciară națională, noile modificări ale Codului civil și ale Codului administrativ.
- **Proiectul finanțat de Uniunea Europeană** „*Sprijin pentru dialogul politic structurat, coordonarea implementării Acordului de Asociere și consolidarea procesului de armonizare a legislației*” pentru Republica Moldova: în cadrul acestui proiect Consiliul Concurenței a avut o serie de întâlniri unde s-a discutat situația existentă în domeniul ajutorului de stat și a concurenței, cadrul legal și aspectele procedurale în contextul alinierii la practicele UE, după cum urmează.
- **Ajutor de Stat:** evaluarea aspectelor juridice și procedurale ale politicii de ajutor de stat în UE și în Moldova, pregătirea concluziilor și recomandărilor de monitorizare, bazate, de asemenea, pe experiența unor noi state membre ale UE, inclusiv procedurile de recuperare a ajutorului de stat.
- **Concurență:** evaluarea în domeniul comunicațiilor electronice și al

tehnologiei comunicațiilor informaționale (TIC), politicile și abordările UE, identificarea potențialelor lacune, cu un accent sporit asupra platformelor digitale și comerțului electronic, urmare a evoluției rapide a acestuia în contextul pandemiei COVID-19.

Obiectivul general al acestor activități constă în identificarea lacunelor legislative și procedurilor necesare de implementare în contextul îmbunătățirii și alinierii la standardele UE în materie de concurență și ajutor de stat. Pe măsura înregistrării progreselor planificate vor fi atrași și alți actori cheie în dezbateră și implementarea recomandărilor identificate.

CAPITOLUL V. ORGANIZAREA CONSILIULUI CONCURENȚEI

5.1. Organizare și resurse umane

Structura organizatorică și efectivul-limită a Consiliului Concurenței au fost aprobate prin Hotărârea Parlamentului nr. 8 din 07.02.2019.

Consiliul Concurenței este constituit din conducere, aparat executiv (format din 11 subdiviziuni specializate, 7 subdiviziuni operaționale și 3 filiale teritoriale (care activează în regiunile Nord, Sud și Găgăuzia), în total efectivul limită fiind de 130 de unități.

Tabelul 5

Gradul de acoperire cu personal, la finele anului 2020

Subdiviziunea structurală	Numărul de unități		Gradul de acoperire
	aprobate	ocupate	
Conducere			
Plenul Consiliului Concurenței	5	5	100 %
Aparatul Executiv	1	1	100 %
Directiile specializate, total:	90	51	55,6%
Directiile de concurență	45	25	55,6%
Directiile de ajutor de stat	25	14	52%
Directia Oficii Teritoriale	12	7	58,3%
Directia Juridică	8	5	62,5%
Directiile operaționale	34	25	76,5%
Total:	130	82	63%

Personalul constituie sursa-cheie a Consiliului Concurenței, asigurând creșterea eficienței întregii autorități și susținerea realizării obiectivelor strategice, prin dezvoltarea cunoștințelor și competențelor individuale, precum și prin creșterea eficienței muncii în echipă, ceea ce va contribui la creșterea economiei naționale și sporirea bunăstării consumatorilor.

La data de 31.12.2020, numărul total de angajați al Consiliului Concurenței alcătuiește 82, dintre care 5 demnitari, 52 persoane care dețin statut de funcționar public (dintre care 01 șef al Aparatului Executiv, 51 cu atribuții de investigare și 20 cu atribuții administrative) și 5 persoane, care fac parte din personalul tehnic.

În comparație cu anul precedent, gradul de acoperire cu personal a scăzut.

Tabelul 6

Gradul de acoperire cu personal pentru anul 2020

	Funcție de demnitate publică	Funcție publică de conducere de nivel superior	Funcție publică de conducere	Funcție publică de execuție	Post de deservire tehnică	Total persoane
Efectivul-limită de personal la 31.12.2020, unități	5	1	35	84	5	130
Funcții publice / posturi ocupate la 31.12.2020, persoane	5	1	24	47	5	82
Gradul de ocupare a funcțiilor publice / posturilor, %	100 %	100 %	68,5%	56%	100 %	63%

Tabelul 7

Gradul de acoperire cu personal în perioada anilor 2018-2020

Anul	Unități aprobate conform schemei de încadrare	Efectiv angajați	Ponderea, %
2018	132	82	62%
2019	130	90	69,2%
2020	130	83	63,8%

Este de menționat faptul că, Consiliul Concurenței se confruntă cu o insuficiență de personal calificat, manifestat, în special, prin **gradul scăzut de ocupare a funcțiilor publice vacante**, care se datorează nivelului scăzut al cunoștințelor și experienței în domeniul concurenței și ajutorului de stat, manifestat de către candidați, dar nu în ultimul rând, și nivelului de salarizare neconcordant complexității atribuțiilor și competențelor solicitate de activitatea ce urmează a fi desfășurată. Conform sistemului unic de salarizare, salariile angajaților, inclusiv cu funcții de demnitate publică, din cadrul Consiliului Concurenței, în comparație cu alte autorități cu atribuții de control și statut similar, care raportează Parlamentului sunt cele mai mici. În acest sens, valoarea de referință pentru calcularea salariului angajaților Consiliului este de 1700 lei la funcționarii publici (de la 01.01.2021), comparativ cu valoarea de referință pentru angajații altor autorități cu atribuții de control și statut similar, care este de 2500 lei, astfel angajații Consiliului după ce

obțin experiență și cunoștințe în domeniu renunță la funcții și se transferă/angajează în instituțiile enumerate sau migrează în sectorul privat.

Pe parcursul anului 2020 au fost ocupate 3 funcții/posturi și 12 rapoarte de serviciu/relații de muncă au fost încetate.

Fluctuația personalului pentru anul 2020 a constituit 13,6%. În comparație cu anii precedenți gradul de fluctuație este în scădere.

Tabelul 8

Fluctuația personalului în perioada anilor 2018-2020

Anii	Nr. mediu de angajați	Nr. de persoane care au încetat raporturile de serviciu/relațiile de muncă	Fluctuația
2018	82	23	28 %
2019	89	22	25 %
2020	88	12	13,6%

Un alt element esențial pentru o activitate de succes a autorității de concurență este experiența personalului în domeniu. În conformitate cu studiile internaționale realizate de către OECD, formarea profesională a unui specialist în domeniul concurenței durează de la 3 până la 5 ani (în unele domenii specifice, chiar și mai mult de 10 ani), de activitate în cadrul autorității de concurență. Respectiv, angajații cu o vechime mai mică de 3 ani de activitate în cadrul autorității de concurență sunt clasificați ca „începători”.

Tabelul 9

Structura personalului, în funcție de vechimea în muncă în domeniul concurenței și ajutorului de stat pentru anul 2020

Vechimea în muncă	Persoane	Ponderea
< 2 ani	13	25,4 %
2 – 4 ani	23	46 %
5 – 10 ani	11	22 %
> 10 ani	4	8 %
Total:	51	100%

Reieșind din analiza din tabelul de mai sus, conchidem faptul că o pătrime (25,4%) dintre angajații Consiliului Concurenței pot fi calificați ca și „începători”, având o vechime în muncă în cadrul autorității mai mică de 2 ani, iar mai puțin de jumătate (46%) sunt în proces de formare profesională avansată, cu o vechime de muncă în cadrul autorității, cuprinsă între 2 și 4 ani. La personalul „calificat” și

„înalt calificat”, pot fi atribuiți circa o treime (28%) din angajații autorității, care reprezintă nucleul ce asigură păstrarea memoriei instituționale, transmiterea experienței și cunoștințelor către ceilalți angajați.

Sistemul de *dezvoltare profesională continuă a funcționarilor publici*, care asigură caracterul sistematic și planificat al procesului de aprofundare și de actualizare a cunoștințelor, de dezvoltare a aptitudinilor și de modelare a atitudinilor necesare pentru exercitarea eficientă a responsabilităților ce revin funcției deținute, este absolut necesar. În cadrul Consiliului Concurenței, dezvoltarea profesională continuă a funcționarilor publici s-a realizat prin activități de instruire de diferite tipuri și forme. Astfel, pe parcursul anului 2020, **83** de salariați ai Consiliului Concurenței au beneficiat de **7163 ore** de instruire interne și externe.

Tabelul 10

Tipul și numărul de ore de instruire

Tipul instruirilor	Nr. de persoane care au participat	Numărul de ore de instruire
Interne	76	5420
Externe	65	1743
Total	83	7163

Vârsta medie a angajaților din cadrul Consiliului Concurenței, pentru anul 2020, a constituit 38 de ani.

În cadrul Consiliului Concurenței o atenție deosebită este acordată respectării egalității de gen, astfel încât, în structura funcțiilor/posturilor ocupate în perioada dată, ponderea bărbaților a fost de 46,3%, iar cea a femeilor de 53,7%.

Tabelul 11

**Personalul Consiliului Concurenței
în dependență de funcțiile ocupate pe genuri**

Anul	Total angajați	Bărbați	Ponderea	Femei	Ponderea	Nr. angajați funcții de conducere, dintre care:			
						Bărbați	Ponderea	Femei	Ponderea
2017	76	38	50%	38	50%	6	33,3%	12	66,7%
2018	82	39	47,6%	43	52,4%	7	33,3%	14	66,7%
2019	90	42	46,7%	48	53,3%	15	50%	15	50%
2020	82	38	46,3%	44	53,7%	11	45,8%	13	54,2%

Utilizând informațiile expuse mai sus, vom prezenta în continuare echipa Consiliului Concurenței în anul 2020, într-o formă ilustrativă, cu scopul de a evidenția principalele caracteristici cu privire la resursele umane, dar și pentru a accentua problema stringentă privind experiența personalului în domeniul concurenței.

Figura 7

Echipa Consiliului Concurenței în anul 2020							
 Fluctuația personalului, %	 Vârsta medie a angajaților, ani	 Structura personalului pe genuri, %		 Personal			
		F	B	începător	în proces de formare profesională	calificat	înalt calificat
13,6	38	53,7	46,3	13	23	11	4

5.2. Activitatea financiară

În conformitate cu art. 36 alin. (1) din Legea concurenței, activitatea Consiliului Concurenței se finanțează de la bugetul de stat în limita alocațiilor bugetare aprobate prin legea bugetară anuală, inclusiv din veniturile colectate.

Descrierea generală a executării bugetului

Limitele precizate în anul 2020 pentru Consiliul Concurenței, conform Legii bugetului de stat pentru anul 2020 nr. 172 din 19.12.2019 a constituit **25 042,4 mii lei**.

Executarea bugetului pentru perioada raportată fiind la nivel de **99,8%**. Alocațiile au fost aprobate în limitele de 24 311,9 mii lei care, ulterior, au fost majorate în total cu 730,5 mii lei.

Pe parcursul anului 2020 au fost majorate limitele la grupa de conturi 142 „Venituri din vânzarea mărfurilor și serviciilor” cu 80,0 mii lei și grupa de conturi 149 „Alte venituri și finanțări” cu 650,5 mii lei. Grupa de conturi 142 a fost majorată ca rezultat al majorării încasărilor din taxele de notificare a concentrărilor economice, suma precizată fiind de 425,0 mii lei, iar cea executată de 675,1 mii lei.

Deoarece concentrările economice sunt operațiuni care se pot realiza pe calea fuzionării sau a dobândirii, direct sau indirect, a controlului unuia sau mai multor agenți economici, prognozarea lor este dificilă.

Din suma executată, la situația din 31.12.2020, de 675,1 mii lei – 225,0 mii lei au fost încasate în luna decembrie, iar soldul creditar pentru articolul „Încasări de la prestarea serviciilor cu plată” la finele anului constituie 525,0 mii lei – notificări pentru care urmează a fi emise decizii.

Majorarea de 730,5 mii lei a fost aprobată prin Hotărârile Guvernului nr. 854 din 30.11.2020 privind repartizarea și redistribuirea unor alocații aprobate în Legea bugetului de stat pentru anul 2020 nr. 172/2019 și nr. 896 din 14.12.2020 privind repartizarea și redistribuirea unor alocații aprobate în Legea bugetului de stat pentru anul 2020 nr. 172/2019 și atribuită la capitolul „cheltuieli de personal”, inclusiv pentru achitarea premiului anual personalului din unitățile bugetare pentru rezultatele activității în anul 2019 stabilit prin Hotărârea Guvernului nr. 811/2020.

Tabelul 12

Executarea bugetului

		Aprobat mii lei	Precizat mii lei	Executat mii lei	Rata executării %
149 800	Finanțare de la buget	23 961,9	24 612,4	24 316,3	98,8
142 310	Încasări de la prestarea serviciilor cu plată	350,0	425,0	675,1	158,8
142 320	Plata pentru locațiunea bunurilor patrimoniului public		5,0	5,0	100,0
	TOTAL venituri	24 311,9	25 042,4	24 996,4	99,8
Clasa 2	Cheltuieli	23 692,4	23 409,4	23 368,0	99,8
<i>Subclasa 21</i>	<i>Cheltuieli de personal</i>	<i>16 729,3</i>	<i>17 459,8</i>	<i>17 45,8</i>	<i>100,0</i>
<i>Subclasa 22</i>	<i>Bunuri și servicii</i>	<i>6 883,1</i>	<i>5 810,9</i>	<i>5 769,5</i>	<i>99,3</i>
<i>Subclasa 27</i>	<i>Prestații sociale</i>	<i>80,0</i>	<i>138,7</i>	<i>138,7</i>	<i>100,0</i>
Clasa 3	Active nefinanciare	619,5	1 633,0	1 628,4	99,7
<i>Subclasa 31</i>	<i>Mijloace fixe</i>		<i>925,4</i>	<i>922,6</i>	<i>99,7</i>
<i>Subclasa 33</i>	<i>Stocuri de materiale circulante</i>	<i>619,5</i>	<i>707,6</i>	<i>705,8</i>	<i>99,7</i>
	TOTAL	24 311,9	25 042,4	24 996,4	99,8

Limitele aprobate la clasele 2 și 3, ulterior au fost modificate fiind majorată clasa 3 și micșorată clasa 2 cu 1 013,5 mii lei. Aceste modificări au parvenit în rezultatul declarării situației epidemiologice privind infecția cu COVID-19, fiind

anulate deplasările și alte activități ce presupuneau implicarea unui număr mare de persoane.

Comparativ cu anul 2019 limitele de alocații precizate pentru anul 2020 sunt cu 79,0 mii lei mai mici. Se denotă o diminuare semnificativă pentru eco 142 310 „Încasări de la prestarea serviciilor cu plată” cauzată de modificarea metodei de evidență a veniturilor din notificările pentru concentrările economice ca rezultat a modificării art. 36 al Legii concurenței prin Legea nr. 172 din 27.07.2018.

Tabelul 13

Limitele precizate pentru anul 2020 comparativ cu 2019, (mii lei)

		2019		2020		Devieri (+ /)
		Aprobat	Precizat	Aprobat	Precizat	
149 800	Finanțare de la buget	23 680,7	23 191,4	23 961,9	24 612,4	+ 1 421,0
142 310	Încasări de la prestarea serviciilor cu plată	350,0	1 930,0	350,0	425,0	- 1 505,0
142 320	Plata pentru locațiunea bunurilor patrimoniului public				5,0	+ 5,0
	TOTAL	24 030,7	25 121,4	24 311,9	25 042,4	- 79,0
Clasa 2	Cheltuieli	23 288,1	24 094,4	23 692,4	23 409,4	- 685,0
Subclasa 21	Cheltuieli de personal	16 448,1	16 684,6	16 729,3	17 459,8	+ 775,2
Subclasa 22	Bunuri și servicii	6 715,0	6 926,2	6 883,1	5 810,9	- 1 115,3
Subclasa 27	Prestații sociale	125,0	481,6	80,0	138,7	- 342,9
Subclasa 28	Alte cheltuieli		2,0			- 2,0
Clasa 3	Active nefinanciare	742,6	1 027,0	619,5	1 633,0	+ 606,0
Subclasa 31	Mijloace fixe	250,0	384,6		925,4	+ 540,8
Subclasa 33	Stocuri de materiale circulante	492,6	642,4	619,5	707,6	+65,2
	TOTAL	24 030,7	25 121,4	24 311,9	25 042,4	- 79,0

Diminuarea subclasei 22 „Bunuri și servicii” este cauzată de declararea situației epidemiologice privind infecția cu COVID-19 și reducerea necesităților de bunuri și servicii a instituției.

De menționat că, diminuarea subclasei 27 „Prestații sociale” cu 342,9 lei este rezultatul stabilității structurii organizatorice a instituției și fluxului de personal în anul 2020 (lipsa procedurilor de reorganizare și necesitatea achitării indemnizațiilor și garanțiilor sociale).

Cheltuielile efective pentru perioada raportată constituie 24 697,7 mii lei, și sunt formate din 210 „Cheltuieli de personal” – 17 448,1 mii lei; 220 „Bunuri și

servicii” – 6 206,0 mii lei; 230 „Cheltuieli privind deprecierea activelor” – 892,9 mii lei; 270 „Prestații sociale” – 137,8 mii lei; 289 „Alte cheltuieli ale autorităților/instituțiilor bugetare” – 12,9 mii lei.

Descrierea informației din bilanțul contabil

La început de an situația pe Activul și Pasivul bilanțului constituie 2 128,0 mii lei, la situația din 31.12.2020 – 2 716,9 mii lei.

Soldul mijloacelor fixe la finele perioadei de raportare constituie **10 087,8 mii lei**.

Pe parcursul anului Consiliul Concurenței a avut:

- Sold mijloace fixe la **01.01.2020 – 9 480,3 mii lei**.
- **Achiziții** în sumă de **957,0 mii lei**, inclusiv la grupa de conturi 314 „Mașini și utilaje” – **443,8 mii lei**, grupa de conturi 316 „Unelte și scule, inventar de producere și gospodăresc” – **234,3 mii lei** și grupa de conturi 317 „Active nemateriale” – **278,9 mii lei**.
- **Ieșiri** în sumă de **30,4 mii lei**, la grupa de conturi 314 „Mașini și utilaje” restituirea bunurilor pentru necorespunderea lor specificației contractului.
- Mijloace fixe casate **319,1 mii lei**. Casate au fost bunurile uzate moral și fizic care nu puteau fi supuse reparației.

Soldul pe contul 391 „Uzura mijloacelor fixe” constituie **7 034,2 mii lei**, inclusiv:

- 391 400 „Uzura mașinilor și utilajelor” – **2 940,9 mii lei**.
- 391 500 „Uzura mijloacelor de transport” – **2 520,2 mii lei**.
- 391 600 „Uzura uneltelor, sculelor și inventarului gospodăresc” – **1 557,9 mii lei**.
- 391 900 „Uzura altor mijloace fixe” – **15,2 mii lei**.

Soldul pe contul 392 „Amortizarea activelor nemateriale” constituie **1 061,7 mii lei**.

Soldul stocurilor de materiale circulante la finele perioadei de raportare constituie **530,8 mii lei**.

- Soldul pe subclasa 33 „Stocuri de materiale circulante” la **01.01.2020 – 443,7 mii lei.**
- **Procurări** în sumă de **655,8 mii lei**, inclusiv combustibil 214,8 mii lei, piese de schimb 45,1 mii lei, medicamente – 4,0 mii lei, materiale de uz gospodăresc și rechizite de birou – 240,4 mii lei, pentru veste și cocarde – 11,6 mii lei și pentru alte materiale 139,9 mii lei.
- **Casarea** stocurilor de materiale utilizate în procesul desfășurării activității – **568,7 mii lei.**

Creanțele interne la situația din 31.12.2020 constituie **194,4 mii lei.**

Datoriile interne la situația din 31.12.2020 constituie **1 845,4 mii lei.**

Descrierea creanțelor și datoriilor

Contul 419 „Alte creanțe ale autorităților/instituțiilor bugetare” – 194,4 mii lei, din care pe servicii – 14,2 mii lei și active nefinanciare – 37,9 mii lei .

Tabelul 14

Descifrarea creanțelor conform clasificăției economice, mii lei:

		Situația din 01.01.2020	Situația din 31.12.2020	Devieri (+ / -)
222.210	Servicii informaționale		55,0	+ 55,0
222.220	Servicii de telecomunicații	1,9	1,1	-0,8
222.300	Servicii de locațiune		0,3	+ 0,3
222.500	Servicii de reparații curente	2,2	0,3	-1,9
222.600	Formare profesională		60,4	+ 60,4
222.720	Deplasări de serviciu peste hotare	0,7	0,7	0,0
222.980	Servicii poștale	8,0	24,2	+ 16,2
222.990	Servicii neatribuite altor alocate	1,4		-1,4
314.110	Procurarea mașinilor și utilajelor	34,4		-34,4
331.110	Procurarea combustibilului	1,1	52,3	+ 51,2
332.110	Procurarea pieselor de schimb	2,2		-2,2
339.110	Procurarea altor materiale	0,2	0,1	+0,1
	Total	52,1	194,4	+ 142,3

Comparativ cu anul 2019, creanțele la 31.12.2020 au crescut cu 142,3 mii lei.

- eco 222.210 a fost achitat accesul la baza de date internațională Caselex;
- eco 222.600 achitate cursuri de limbă engleză, contractul va fi consumat în luna aprilie 2021;
- eco 222.980 abonarea la ediții periodice pentru anul 2021, pentru care comparativ cu anul 2020 s-a efectuat abonarea și la reviste specializate din

străinătate.

Grupa de conturi 519 „Alte datorii ale autorităților/instituțiilor bugetare” la finele perioadei de gestiune constituie **1 845,4 mii lei**.

Tabelul 15

Descifrarea datoriilor conform clasificăției economice

		Situația din 01.01.2020	Situația din 31.12.2020	Devieri (+ / -)
142.310	Încasări de la prestarea serviciilor	338,8	525,0	+ 186,2
211.180	Remunerarea muncii angajaților conform statelor	1 071,5	1 070,9	-0,6
212.100	Contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii	255,4	244,2	-11,2
222.210	Servicii informaționale		0,1	+0,1
222.300	Servicii de locațiune	2,4	0,2	-2,2
222.970	Servicii bancare	0,5		-0,5
222.980	Servicii poștale	0,9		-0,9
222.990	Servicii neatribuite altor alineate		0,4	+0,4
273.200	Indemnizații la încetarea acțiunii contractului de muncă	5,3		-5,3
273.500	Indemnizații pentru incapacitate temporară de muncă		4,4	+4,4
331.110	Procurarea combustibilului	1,3		-1,3
336.110	Procurarea materialelor de uz gospodăresc		0,2	+0,2
	Total	1 676,1	1 845,4	+169,3

Datoriile la situația din 31.12.2020 au crescut cu 169,3 mii lei comparativ cu situația din 31.12.2019. Majorarea este generată la eco 142.310 formată din taxele de notificare a concentrărilor economice.

Raportul financiar anual pentru anul 2020 se regăsește în Anexa 4 la prezentul raport.

5.3 Indicatorii de performanță

Pe parcursul perioadei de raportare, Consiliul Concurenței și-a îndreptat eforturile întru implementarea obiectivelor subprogramului „Protecția concurenței 5005”. Astfel, o serie de indicatori, expuși în Anexa 5 au fost realizați integral, înregistrând creșteri și devieri pozitive, după cum urmează.

Indicatorul de rezultat **„Bunăstarea consumatorilor”** a fost supra executat, valoarea acestuia înregistrând o creștere cu +327 830 mii lei. Creșterea este cauzată

de finalizarea investigațiilor cu impact major asupra mediului concurențial ceea ce a dus la o majorare semnificativă a bunăstării consumatorului.

Indicatorul de rezultat **„Creșterea numărului recomandărilor înaintate”** a crescut. În anul 2020 a crescut numărul investigațiilor finalizate cu stabilirea încălcărilor anticoncurențiale admise la aplicarea legislației sau neconcordanța prevederilor actelor normative cu prevederile legislației concurențiale, care au finalizat cu înaintarea a 20 de recomandări în anul 2020 față de 3 recomandări în anul 2019.

Indicatorul de produs **„Numărul rapoartelor pe investigații utile în anul de gestiune”**

În contextul pandemiei Covid-19, s-a monitorizat și studiat îndeaproape cele mai importante sectoare ale economiei naționale, urmărind evoluțiile structurale și funcționarea optimă a acestora, realizând **11 rapoarte**:

1. Raportul intermediar privind **studiul util de cunoaștere a pieței producerii și comercializării energiei electrice** (Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 21 din 20.06.2019) prezentat la ședința Plenului Consiliului Concurenței din 03.07.2020.
2. Raportul preliminar privind **investigația utilă a pieței construcțiilor** (Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 26 din 20.06.2019) a fost prezentat și discutat la ședința Plenului Consiliului Concurenței din 05.08.2020.
3. Raportul intermediar referitor la **investigația utilă pentru cunoașterea pieței comercializării mașinilor agricole, echipamentelor și serviciilor conexe** (Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 27 din 04.07.2019) elaborat și prezentat în cadrul ședinței Plenului Consiliului Concurenței din 09.07.2020.
4. Raportul intermediar **privind investigația utilă pentru cunoașterea pieței comercializării cu ridicata și amănuntul a principalelor produse petroliere și a gazului lichefiat în Republica Moldova** (Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 7 din 11.11.2013) elaborat și prezentat în cadrul ședinței Plenului Consiliului Concurenței din 06.08.2020.

5. Raportul intermediar al **investigației utile de cunoaștere a pieței produselor chimice** (Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 22 din 20.06.2019) a fost prezentat în cadrul ședinței Plenului Consiliului Concurenței din 06.08.2020.
6. Raportul intermediar al **investigației utile de cunoaștere a pieței achiziția, depozitarea și transportarea grâului și a semințelor de floarea soarelui și comercializarea uleiului de floarea-soarelui** (Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 23 din 20.06.2019) a fost prezentat în cadrul ședinței Plenului Consiliului Concurenței din data de 17.12.2020.
7. Raportul intermediar cu privire la **investigația utilă privind cunoașterea pieței publicității în Republica Moldova** (Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 20 din 20.06.2019) a fost prezentat în cadrul ședinței Plenului Consiliului Concurenței din 04.08.2020.
8. Raportul pe **investigația utilă privind identificarea entităților investite cu drepturi exclusive, în partea ce ține de prestarea serviciilor de interes economic general** (Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 35 din 05.10.2018), prezentat la ședința Plenului Consiliului Concurenței din data de 25.02.2020.
9. Raportul de **investigație pentru identificarea entităților investite cu drepturi exclusive și monitorizarea activității acestora** (Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 3 din 24.03.2016) a fost prezentat în cadrul ședinței Plenului Consiliului Concurenței din 17.12.2020.
10. Raportul asupra **investigației utile privind cunoașterea pieței procesării produselor agroalimentare** (Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 28 din 04.07.2019), prezentat la ședința Plenului Consiliului Concurenței din data de 18.06.2020.
11. Raportul intermediar cu privire la **investigația utilă pentru cunoașterea pieței comercializării medicamentelor** (Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 36 din 01.08.2019), prezentat la ședința din data de 03.07.2020.

Indicatorul de produs **„Numărul deciziilor de autorizare/autorizare condiționată/negativ”** . O pondere semnificativă a măsurilor de sprijin acordate de către stat au fost oferite în vederea susținerii mediului de afaceri în contextul pandemiei Covid-19. Conform legislației naționale aceste măsuri, ținând cont de situația excepțională, sunt exceptate de la procedura de notificare, fapt ce a influențat realizarea lui.

Indicatorul de produs **„Numărul proceselor verbale de cercetare a plasării publicității”**. În contextul pandemiei Covid-19, s-a intensificat comerțul electronic, respectiv au fost sesizate mai multe acțiuni întreprinse de agenții economice în domeniul on-line. În vederea probării acțiunilor invocate, au fost examinate platformele on-line și întocmite procese-verbale de cercetare la fața locului. Astfel, constatăm că nivelul de realizare a indicatorilor de performanță, reflectă, per ansamblu, o performanță sporită și o dinamică pozitivă a activității Consiliului Concurenței datorită concentrării eforturilor pe activitățile cu impact asupra mediului concurențial.

În conformitate cu prevederile Hotărârii Parlamentului nr. 8 din 07.02.2019 „Privind aprobarea structurii organizatorice și efectivului-limită de personal ale Consiliului Concurenței”, efectivul-limită de personal aprobat a fost modificat și constituie 130 de unități, din care:

- funcții de demnitate publică – 5 unități;
- funcționari publici de conducere – 36 unități,
- funcționari publici de execuție – 84 unități,
- personal auxiliar – 5 unități.

Salariul calculat în perioada de rapoarte constituie 13 684,9 mii lei, din care:

- 211.110 „Salariul de bază” – 10 491,8 mii lei;
- 211.120 „Sporuri și suplimente la salariul de bază” – 2 208,0 mii lei;
- 211.140 „Premieri” – 985,1 mii lei.

PERSPECTIVE ȘI PROVOCĂRI

În perioada imediat următoare, Consiliul Concurenței își propune continuarea promovării politicilor în vederea asigurării unei concurențe libere și loiale pe piața Republicii Moldova, atât prin aplicarea instrumentului de investigații utile în domeniile cum ar fi piața produselor social-importante, piața procesării produselor agroalimentare, piața comercializării și procesării culturilor cerealiere și oleaginoase, piața importului, procesării și comercializării cărnii și a produselor din carne, piața dispozitivelor medicale, piața transporturilor și activităților conexe, piața publicității și altele, cât și prin combaterea practicilor anticoncurențiale prin instrumentul investigațiilor pe caz, în așa domenii ca piața produselor petroliere, piața produselor de uz fitosanitar, piața energiei, piața construcțiilor, piața transportului feroviar de mărfuri și altele.

Aceste angajamente pot fi asigurate doar prin dezvoltarea capacităților instituționale ale Consiliului Concurenței, care, în Programul de dezvoltare pentru perioada anilor 2021-2023 aprobat recent, și-a propus următoarele.

- ✓ să desfășoare în continuare activitatea orientată spre prevenirea și contracararea practicilor anticoncurențiale, a concurenței neloiale, spre controlul realizării concentrărilor economice pe piață prin acțiuni de: investigare/monitorizare a presupuselor cazuri de încălcare a legislației concurențiale; control al operațiunilor de concentrări economice notificate în termenele prevăzute de lege; evaluare a mediului concurențial prin realizarea investigațiilor utile pentru cunoașterea pieței; realizare a acțiunilor de limitare/reprimare și contracarare a acțiunilor privind nerespectarea legislației concurenței și publicității etc.;
- ✓ să asigure implementarea noii versiuni SIA RAS, instituit în vederea realizării angajamentului asumat prin art. 342 din Acordul de Asociere și din necesitatea creșterii transparenței în operațiunile de acordare a ajutorului de stat;
- ✓ să-și axeze eforturile în vederea asigurării aplicării și respectării de către

- autoritățile publice și mediul privat a legislației în domeniul ajutorului de stat;
- ✓ să asigure în continuare dezvoltarea capacităților sale instituționale.

Realizarea acestor acțiuni va contribui esențial la consolidarea și sporirea rezultatelor pe viitor.

Printre principalele **provocări** în activitatea Consiliului Concurenței continuă să se regăsească:

- ✓ insuficiență de personal calificat manifestat, în special, prin gradul scăzut de ocupare a funcțiilor publice vacante, care se datorează nivelului scăzut al cunoștințelor și experienței în domeniul concurenței și ajutorului de stat, demonstrat de către candidați, dar nu în ultimul rând și nivelului de salarizare neconcordat complexității atribuțiilor și competențelor solicitate de activitatea ce urmează a fi desfășurată. Astfel, angajații Consiliului Concurenței după ce obțin experiență și cunoștințe în domeniu, de cele mai multe ori renunță la funcții ori se transferă/angajează în alte instituții sau în sectorul privat.
- ✓ lipsa softurilor și echipamentelor specializate, în condițiile în care ne aflăm în mijlocul erei digitale, fapt ce constituie un impediment major în procesul de investigare și de probare a semnelor de încălcare identificate, ceea ce se răsfrânge, în mod direct, asupra realizării depline a activităților funcționale și influențează negativ eficiența instituției, afectând într-un final bunăstarea consumatorilor. Asigurarea instituției cu echipamente și softuri specializate și a licențelor pentru acestea, necesită investiții financiare considerabile. Or, limitele de alocații oferite în ultimii ani acoperă doar cheltuielile de personal și cheltuielile operaționale;
- ✓ alte riscuri/provocări precum, circumstanțele excepționale ale pandemiei Covid-19, cu consecințe de lungă durată și incerte; nivelul insuficient de cunoștințe/experiență în domeniul concurenței și ajutorului de stat în rândul avocaților, judecătorilor, al mediului de afaceri și al societății civile; interes redus a factorilor implicați față de domeniul de colaborare; aplicarea ineficientă a legislației în domeniu de către autoritățile publice; instabilitatea

politică etc.

Așadar, întru atingerea obiectivelor propuse și realizarea acțiunilor descrise, Consiliul Concurenței și-a stabilit niște indicatori de progres pentru perioada anilor 2021-2023, în conformitate cu angajamentele asumate în cadrul politicilor publice naționale și a acordurilor internaționale, fiind reflectate în Cadrul Bugetar pe Termen Mediu.

Îndeplinirea indicatorilor menționați va duce la sporirea rezultatelor în promovarea politicilor unei concurențe libere pe piața Republicii Moldova, având la bază o autoritate de concurență cu capacități instituționale dezvoltate profesional, independentă, afirmată atât pe plan național cât și internațional.